

Ernest Mandel: Marxism mot ultravänsterism

[Ur *Education for Socialists*, januari 1974, s 7-74. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

Innehållsförteckning

1. En märklig kampanj.....	1
2. Tagen på bar gärning.....	2
3. SLL inför sin egen domstol.....	5
4. ”Pabloitisk revisionism”.....	6
5. Exemplet Ceylon.....	11
6. SLL:s revidering av teorin om den permanenta revolutionen – fallet Kuba.....	16
7. Den ”objektivistiska” verkligheten kommer ikapp.....	26
8. Revidering av den leninist-trotskyistiska uppfattningen om den koloniala revolutionen.....	31
9. Revidering av Trotskijs teori om de svartas kamp i USA.....	37
10. En fredlig väg tillbaka till kapitalism i Sovjetunionen?.....	41
11. SLL upprepar den tredje periodens stalinism.....	50
12. ”Trotskyismen i ett land”?.....	55

1. En märklig kampanj

Sedan 1963 har *The Newsletter*, organ för den engelska Socialist Labour Leagues centralkommitté, fört en kampanj mot Fjärde internationalen och [amerikanska] Socialist Workers Party, en av Fjärde internationalens grundare, som på grund av USA:s reaktionära lagstiftning idag är förhindrat att ansluta sig till den socialistiska revolutionens världsparti, som det hjälpte Leo Trotskij att bilda 1938.

SLL:s kampanj är märklig nog i sig själv, genom att komma från en grupp som påstår sig förespråka samma revolutionärt marxistiska idéer och tala i namn av samma rörelse som den ständigt angriper offentligt. Kampanjen blir ännu märkligare om man betänker de metoder som SLL-ledarna nästan rutinmässigt tar till för att försöka rättfärdiga sin kampanj.

Vid en första anblick kan det verka ganska meningslöst att på allvar bry sig om denna sekt, dess bisarra ledare och dess ultravänsteristiska åsikter. Att i detalj gå in på detta ämne verkar inte kunna ge något positivt. Vad skulle det vara om inte en ofruktbar övning, en gagnlös dispyt av den sort där ingen kan säga vem som har rätt eller fel och det hursomhelst inte gör någon större skillnad? Men om läsaren lyckas följa med några sidor kan detta intryck förändras. Efter några inledande besvärliga svårigheter börjar olika centrala frågor för den revolutionära marxistiska rörelsen visa sig, inklusive några av dagens mest avgörande frågor. Dessa är väl värda att diskutera, till och med inom de ramar som sätts upp av den lilla sekt som ger ut *The Newsletter*.

Vi börjar alltså med att höja ridån och visa SLL:s högsta ledning i flitigt arbete.

2. Tagen på bar gärning

Tidpunkten är sommaren 1964, direkt efter konferensen den 7 juni som hölls av Lanka Sama Samaja Partys [LSSP], som fram till dess hade utgjort Fjärde internationalens ceylonesiska sektion. Vid konferensen föreslog LSSP:s höger att partiet skulle alliera sig med det borgerliga Sri Lankas frihetsparti [SLFP] och bilda en koalitionsregering. Trots ett intensivt motstånd från LSSP:s vänster, som förblev trogen den revolutionära marxismens principer, lyckades högern, under ledning av N M Perera, få majoritet.

I en rapport om denna konferens i *The Newsletter* den 20 juni 1964, skrev SLL:s generalsekreterare Gerry Healy följande:

Colvin de Silva och LSSP:s generalsekreterare Leslie Goonewardene försvarade en mittenståndpunkt vid konferensen.

De stöddes av det pabloitiska Förenade sekretariatet i Paris tills dess de förstnämnda i slutet av konferensen hoppade av åt höger.

Vilken var den ”mittenståndpunkt” som Colvin R de Silva och Leslie Goonewardene försvarade? I samma nummer den 20 juni 1964 återgav redaktörerna texten i den resolution som de två centrist-ledarna lade fram vid konferensen. Följande centrala mening ger sakinnehållet i deras ståndpunkt:

De processer som krävs för en progressiv lösning av krisen kan inledas av en koalitionsregering mellan *ULF* [Förenade vänsterfronten] och *SLFP* på följande villkor... (kursivering tillagd)

”Stödde” Fjärde internationalens förenade sekretariat, före, under eller efter LSSP:s konferens, detta förslag på en koalition mellan arbetarpartierna i Förenade vänsterfronten och det borgerliga SLFP. Inte ett ögonblick! Så tidigt som den 23 april 1964, dvs. så fort det hörde om de hemliga förhandlingar om en koalition som fördes av N M Perera och SLFP:s ordförande Srimavo Bandaranaike, uttalade sig Fjärde internationalens förenade sekretariat på det allra mest bestämda och otvetydiga sätt mot varje koalition med SLFP. Här är några stycken ur ett brev som Förenade sekretariatet skickade till Lanka Sama Samaja Partys centralkommitté och medlemmar den 23 april 1964, stycken som borde räcka för att visa vad sekretariatet hade för ståndpunkt:

Vad SLFP beträffar så verkar två faktorer ha motiverat partiets nuvarande agerande: (1) brist på förtroende för sin förmåga att fortsätta i regeringsställning under resten av dess konstitutionella period; (2) en djupt rotad rädsla för ett uppsving från arbetarrörelsen och den faktiska möjligheten för uppkomsten av en vänsterregering. Tydligt är det denna senare möjlighet som idag driver partiet att söka ett modus vivendi med vänstern och försöka återställa sina krafter genom en koalition med Förenade vänsterfronten.

Partiets beräkningar är ganska uppenbara. Det hoppas öka sin styrka genom ett tillskott från vänster. Det hoppas desorientera massorna genom att flytta sin ställning till vänster. Det hoppas försvaga hotet från vänster genom att splittra vänsterorganisationerna (eftersom godkännandet av en koalition naturligtvis inte skulle vara enhälligt och troligen öppna upp för de mest bittra fraktionsstrider). Det hoppas binda samman framstående vänsterpersoner med sitt styre och därmed helt misskreditera dem inför den följande fasen när den nuvarande kommer till sitt oundvikliga slut och samhällskrafterna har nått outhärdliga spänningar och polarisering. Dess främsta omedelbara syfte är att hejda den ökande massoron, hålla tillbaka vänsterpartierna under sin egen kontroll och knyta dem till ”progressiva” formler inom ramen för den kapitalistiska strukturen. Det är tydligt att de ”eftergifter” som premiärministern föreslog och rapporterade till centralkommitténs möte förblir rena mutor såtillvida att de lämnar den kapitalistiska strukturen intakt och inte på något sätt berör ekonomins viktigaste produktionsbaser.

Det är nödvändigt att vid detta skede, helt kategoriskt förklara att vi motsätter oss att vårt parti

ingår i någon koalitionsregering, i vilken den avgörande kontrollen innehas av ett parti som gång på gång har visat sin ovilja att ingripa mot den kapitalistiska samhällsordningen, och dessutom i handling har avslöjat sin karaktär som i allt väsentligt är arbetarfientlig. Vi tror inte att SLFP:s karaktär avgörs av uttalanden från någon av dess enskilda ledare. Partiets karaktär har avslöjats genom hela dess historia under åren vid makten. Av den orsaken ser vi ingen anledning att ändra vår karakterisering av ett parti som i huvudsak fungerar inom ramen för kapitalismen och utnyttjas av vissa borgerliga skikt som ett potentiellt bålverk mot arbetarklassens växande krafter. Alla slag av koalitioner med ett sådant parti, så länge det förblir den dominerande majoriteten inom en sådan koalition, kan bara leda till att vänstern rustas ned på förhand och att den själv blir måltavla för massornas växande förbittring.

Detta brev delades ut i *början* av LSSP:s konferens, och Pierre Frank, som talade som representant för Förenade sekretariatet, följde upp det genom att uppmana till stöd för LSSP:s revolutionära del under dess kamp mot alla sorters koalitioner med det borgerliga SLFP. Det bör i förbigående noteras att kamrat Franks tal mot koalitionen trycktes i hela dagspressen i Ceylon, och tidningarna presenterade det som av stor betydelse för ceylonesisk politik att Fjärde internationalens representant klart och tydligt hade avvisat den föreslagna koalitionen. Alla i Ceylon som kunde läsa och var intresserade av dagsnyheterna var medvetna om den ståndpunkt som Fjärde internationalen hade intagit. Bara läsarna av *The Newsletter* fördes bakom ljuset om detta enkla faktum, och fick till och med höra motsatsen för att desto bättre tjäna Healys förfälskning.

Senare händelser skulle visa att den här sortens rapportering knappast var någon slump. Under sin fraktionskamp mot Fjärde internationalen bestämde sig SLL:s ledare att föra den utan att bry sig om sanningen. I *The Newsletter* från 7 november 1964 erbjöds läsarna följande ”ruta” i svart tryck mot röd bakgrund, för att speciellt betona den:

Den 1 juli förra året skrev Fjärde internationalens förenade sekretariat från det pabloitiska centrumet i Paris till Leslie Goonewardene, sekreterare för Lanka Sama Samaja Party, och sa: ”Vi inser att det principiellt inte är något fel med förhandlingar mellan Indien och Ceylon i frågan” (de tamilska arbetarnas medborgerliga rättigheter). Den nuvarande överenskommelsen är resultatet av Förenade sekretariatets revisionistiska politik, som ännu en gång har förrått arbetarna i Ceylon. Återigen avslöjas och fördöms Förenade sekretariatet som arbetarklassens förrädare.

Överenskommelsen som detta ärekränkande angrepp syftar på är Shastri-Bandaranaikes fördrag från 29 oktober 1964, som innebar att 525.000 indiska (tamilska) invånare inom 15 år skulle tvångsdeporteras från Ceylon till Indien. Även här kommer vi på *The Newsletter* med en grov förfälskning. Ty vad skrev brevet från Fjärde internationalens förenade sekretariat verkligen om de tamilska arbetarnas medborgerliga rättigheter? Här är hela stycket:

Angående punkt 14 (b) tycker vi att det, för att undvika all oklarhet, måste klargöras att valmöjligheten att avgöra medborgerliga rättigheter för personer av indiskt ursprung sist och slutligen inte ska lämnas till den indiska regeringens goda vilja, utan till de direkt berörda personerna, även om vi inser att det principiellt inte är något fel med förhandlingar mellan Indien och Ceylon i frågan.

Med andra ord: medan *The Newsletter* insinuerar att Förenade sekretariatet genom att skicka det ovan citerade brevet banade vägen för Shastri-Bandaranaikes fördrag, som innebar tvångsdeportering av en halv miljon tamiler, sa i själva verket Förenade sekretariatets brev uttryckligen till LSSP:s ledning att det ”för att undvika all tvetydighet” *inte var acceptabelt med någon som helst*

överenskommelse som innebar deportering eller någon annan lösning som påtvingades de tamilska arbetarna, och att LSSP skulle klargöra att det slutliga beslutet om medborgarskap skulle lämnas till de tamilska arbetarna själva!

För att dölja detta faktum och inleda en omotiverad, förtalande och helt oberättigad anklagelse mot Förenade sekretariatet om förräderi, tvingas *The Newsletter* ta till grova förfalskningar och utelämna större delen av en mening och förvandla en underordnad sats till huvudämne, och till och med sätta ett stort "V" på "vi" för att göra bluffen mer övertygande.

Vi hittar återigen dessa ohederliga konstnärer i arbete i en resolution, "Från revisionism till opportunist", som de publicerade två gånger – en gång i *The Newsletter* den 28 mars 1964, och ännu en gång i sin tidskrift *Labour Review* (vol 1, nr 1 i den nya serien som Healy, i en piratliknande operation döpte om till *Fourth International*). Resolutionen gör anspråk på att vara en kritik av de dokument som antogs vid Fjärde internationalens återföreningskongress, och påstår:

Och vad har Fjärde internationalen för framtidsutsikter, om några? Låt oss lyssna på revisionisterna:

"I de utvecklade länderna kan Internationalen ge avgörande tjänster åt revolutionens vägnar i koloniala länder... Internationalen kan hjälpa den koloniala revolutionens kämpar att förbli sanna internationalister... Bland arbetarstaternas avancerade arbetare, intellektuella och ungdomar kan Internationalen spela en speciell roll för att hjälpa dem att gräva igenom 40 års förfalskningar..."

Här presenteras i ett nötskal Internationalens perspektiv.

Ingenstans i denna framställning höjer sig rörelsens uppgifter över rutinmässig och banal propaganda.

Ingenstans [!] nämns [!] att partiet ska leda kampen mot arbetslöshet och mot fackföreningarnas inlemmande i statsapparaten... (s 41.)

Den hånfulla piken mot hur internationalen kan "hjälpa den koloniala revolutionens kämpar" är väldigt avslöjande, och vi kommer att få tillfälle att återvända till denna talande sida av det healytiska tankemönstret. Men låt oss ta upp huvudargumentet i det stycke som citeras ur resolutionen. Är det sant att det "ingenstans" i de dokument som antogs vid återföreningskongressen "nämns" att det behövs ett parti som leder kampen mot arbetslöshet och mot att fackföreningarna inlemmas i statsapparaten, att rörelsens uppgifter "ingenstans i denna framställning höjer sig ... över rutinmässig och banal propaganda"?

Det är förstas raka motsatsen till sanningen. Här är vad *precis samma dokument*, "Världsrevolutionens dynamik idag", ur vilket författarna till SLL:s förtalande dokument citerar, har att säga i frågan:

Denna ökade konkurrens förvärrades ännu mer av grundandet av Gemensamma marknaden i Västeuropa, och kommer att förstärka den genomsnittliga profitkvotens oundvikliga tendens att minska. (När allt kommer omkring är denna tendens en konsekvens av de nya teknologiska revolutionerna, dvs. kapitalets högre organiska sammansättning.)

Som en reaktion på dessa tendenser kommer kapitalistklassen periodvis att försöka förbättra sin ställning genom att bromsa reallönernas ökningstakt, genom att frysa lönerna, eller till och med försöka minska reallönerna, i synnerhet i de imperialistiska länder där arbetarna har högst relativa löner. Proletariatets svar på dessa angrepp kan leda till stora strider som kommer att ha en benägenhet att röra sig mot förrevolutionära och till och med revolutionära situationer, under förutsättning att arbetarklassen, eller åtminstone dess bredare förtrupp, har tillräckligt självförtroende att lyfta fram det socialistiska alternativet till det kapitalistiska sättet att sköta

ekonomin och landet. Detta hänger i sin tur i grund och botten på att en bred vänster inom arbetarrörelsen är aktiva och får inflytande, och skolar förtruppen i behovet att kämpa för detta socialistiska alternativ och bygger upp självförtroendet och en apparat som kan kämpa revolutionärt med hjälp av en rad framgångsrika delstrider.

Detta är förstås bara ett allmänt mönster där olika speciella varianter ska inkluderas: möjligheten att arbetarklassen reagerar våldsamt mot försök att begränsa eller dra in dess grundläggande politiska och fackliga rättigheter (mot försök att införa en ”stark” stat eller mot en framväxande fascistisk fara); möjligheten till en snabb reaktion på en plötslig ekonomisk eller politisk kris; möjligheten till massmotstånd mot ett försök att inleda ett nytt kolonialt krig, eller mot allmänna förberedelser för krig, etc. *Den absolut nödvändiga punkten för revolutionära marxister är att knyta samman den revolutionära socialismens program med massorna via en rad övergångskrav som motsvarar de speciella omständigheterna i varje land och via nära band till massrörelsen. Målet är att till det yttersta stimulera och bredda masskampen och så mycket som möjligt gå framåt mot att spela den ledande rollen under denna kamp, och börja med de mest grundläggande kraven och försöka utveckla dem i riktning mot övergångsparoller om regeringsmakten och skapandet av dubbelmaktorgan. (Kursivering tillagd.)*

Det bör också noteras att återföreningskongressen antog en politisk resolution, ”Den internationella situationen och våra uppgifter”, som *specifikt nämner* behovet att kämpa mot ”den ökande ’integre- ringen’ av arbetarklassen, framförallt fackföreningarna, i den borgerliga staten”! Förtalaren är förvisso i behov av att besöka en optiker....

3. SLL inför sin egen domstol

Tre gånger har vi tagit SLL:s författare på bar gärning med att luras, ljuga, förfalska dokument och förtala sina motståndare i den trotskistiska världsrörelsen. Tre gånger har vi funnit dem skyldiga till att använda en sorts metoder som stalinismen, och bara stalinismen, har använt för att omöjliggöra verkliga ideologiska diskussioner i arbetarrörelsen.

Varför nedlåter sig Fjärde internationalens självutnämnda ”återuppbyggare” till den sorts metoder som grundaren av vår rörelse kämpade mot så våldsamt under hela sitt liv? ”Revolutionen är vår tids högsta sanning”, sa Trotskij mer än en gång. ”Den behöver inte ljuga för att försvara sig.” Vad får SLL:s ledare att lämna den väg som Leo Trotskij pekade ut för alla revolutionärer?

Den 3 april 1965 har *The Newsletter* har följande att säga om frågan:

I sin ungdom förde den trotskistiska rörelsen en obeveklig kamp mot den systematiska kampanj av principlösa lögnar och förvanskningar som Stalin och hans fraktion genomförde i Sovjetunionen.

Denna teknik med stora lögnar är sista utvägen för alla revisionister när de möter en verkligt revolutionär rörelse. (Kursivering i original.)

Här uttalar SLL sin dom över SLL. Kan vi alltså avsluta vår undersökning med att dra slutsatsen att SLL helt enkelt tar till lögnar och förtal och förvanskningar för att de är ”revisionister”? Det vore en alltför enkel och ytlig förklaring.

Centralt för att förstå SLL:s principlösa metoder är en förståelse av sekterismens och den extrema fraktionismens karaktär. Marx pekade själv på en sekts grundläggande kännetecken när han i ett brev till J B Schweitzer skrev:

Du har själv personligen upplevt motsatsen mellan en sekts rörelse och en klass’ rörelse. Sekten ser inte sitt existensberättigande och sin ”hederssak” i det den har *gemensamt* med klassrörelsen

utan i de *särskilda traditioner* som särskiljer den från klassrörelsen. (Marx, "Brev till Schweitzer", 13 oktober 1868, *The Selected Correspondence of Karl Marx and Frederick Engels*, International Publishers, s 250. Kursivering i original.)

Här har vi "hemligheten" bakom SLL:s polemik i ett nötskal, dess förtal och att de systematiskt nedlåter sig att använda lögnen och förvanskningar under fraktionsstrider i den revolutionära rörelsen! Ty en sekts själva natur *tvingar* den att ständigt särskilja sig från världsrevolutionens "verkliga rörelse". Och när grunderna till detta särskiljande inte räcker eller saknas helt och hållet måste de *uppfinnas*, antingen med lögnen, med hjälp av utelämnande eller med rena förfalskningar.

Samma förklaring gör det möjligt att förstå en ytterst slående och avslöjande sida av SLL:s verksamhet som verkar ologisk. Trots att SLL har vuxit under den senaste perioden är *The Newsletter* fortfarande en liten fyrsidig veckotidning. En mängd ekonomiska, sociala, kulturella, nationella och internationella politiska frågor behöver förklaras för de brittiska arbetarna för att motverka den borgerliga ideologi som oupphörligt strömmar ut från borgerlig dagspress, radio, TV, bio, etc., etc. En hel rad strider behöver vägledning och organisering, det finns frågor att klargöra, kampanjer att förbereda, fiender att fördöma, förvirring och missförstånd att räta ut.

The Newsletter är hittills alldeles för svag och liten för att ta itu med ens en liten del av detta arbete, och ändå utnyttjar den en stor del av utrymmet och resurserna för att angripa "pabloism", "pabloitisk revisionism" och "pabloitisk kapitulation", dvs. personer och teorier som 99,99% av de brittiska arbetarna aldrig har hört talas om och sannolikt inte kommer att höra talas om. Denna enda praktik – denna besatthet av att inskränka allt till de "särskilda traditioner som särskiljer den" – undergräver en stor del av SLL:s basmedlemmars ärliga och allvarligt menade ansträngningar att bygga ett starkt parti, och ger trovärdighet och ett intryck av sanning till den åsikt som sprids av fiender till vår rörelse, att "trottarna" bara är "knäppgökar" som alltid bråkar sinsemellan om frågor som bara de som insatta i sektens hemliga språk förstår.

Sektens besatthet av sina särskilda traditioner drivs till sådana ytterligheter att till och med stora händelser i den internationella klasskampen (som Boumediennes statskupp i Algeriet) inte alls analyseras objektivt utan bara betraktas ur synvinkeln hur de bäst ska utnyttjas mot motståndarna i fraktionskampen.

Farorna med en sådan praktik är uppenbara. Den revolutionära marxismen som ett verktyg för att förändra samhället, den revolutionära teorin som en vägledning till revolutionär handling, kan bara spela sin rätta roll om de används för att analysera den ständigt föränderliga verkligheten på objektiv nivå. Om teorin förfaller tills den bara blir ett verktyg för att rättfärdiga en särskild sekts existens, så förlorar sekten kontakten med verkligheten, och dess verksamhet, som grundas på subjektiva begrepp, döms till en ständigt allt större andefattigdom.

4. "Pabloitisk revisionism"

Den viktigaste tradition, det särskilda kännetecknet och den speciella vara som SLL känner sig tvungen att sprida till världen utanför, är uppfattningen att Fjärde internationalen och den trotskistiska världsrevolutionen, bortsett från deras egen organisation och en liknande organisation i Frankrike, har dukat under för en egendomlig sjukdom vid namn "pabloitisk revisionism". Vi kallar det en egendomlig sjukdom eftersom det syftar på en av Fjärde internationalens *tidigare* ledare, som

mycket bestämt och offentligt envist hävdar att han inte har någonting gemensamt med just de personer och organisationer som SLL kallar för hans anhängare! Efter att under många år ha fört sin egen privata fraktionskamp mot dem – en kamp under vilken han kombinerade politisk opportunistisk med den organisatoriska praktik som karakteriserar SLL – bröt Pablo slutligen och öppet med Fjärde internationalen, som han kallar ”ett dött förflutet utan någon framtid”.

Är det åtminstone inte lite befängt att kalla den rörelse som Pablo öppet och skarpt bröt med för ... pabloitisk?

Revisionismen är en ideologi som påstår sig vara marxistisk men förkastar dess viktigaste delar. Historiskt är det namnet som gavs till reformismen i Andra internationalen, dvs. Bernsteins teori, som avvisade så grundläggande delar av den marxistiska teorin som att kapitalismens oundvikliga skulle falla, behovet av en socialistisk revolution för att befria arbetarklassen, behovet av proletariats diktatur för att störta kapitalismen, och så vidare. Som ideologi – arbetararistokratis och byråkratins ideologi – var revisionismen givetvis ett felaktigt medvetande, men den var fullt uttalad och konsekvent. Alla de revideringar av marxismen som har angivits ovan utvecklades i detalj i Bernsteins och hans vänners skrifter.

Den stalinistiska revisionismen började med teorin att det var möjligt att bygga socialismen färdigt i ett land, gentemot Marx' och Lenins traditionella uppfattning att bara världsrevolutionens seger (åtminstone i världens ekonomiskt avgörande länder) kunde skapa de nödvändiga grundvalarna för en fullt utvecklad socialistisk ekonomi och socialistiskt samhälle. Som den privilegierade sovjetiska byråkratins ideologi var även denna revisionism naturligtvis ett felaktigt medvetande, men helt entydig och uttalad, ingående utvecklad i många artiklar, tal och pamfletter av Stalin och hans följeslagare.

Men om vi ska tro Healy och hans specialister på denna fråga, så är den trotskistiska världsrörelsens ”revisionism” idag en speciell sorts ”revisionism”. Det är en ”hemlig”, ”underförstådd” revisionism. Ty i motsats till Bernstein och Stalin har Fjärde internationalens (och SWP:s) ledande organ inte övergivit eller i skrift eller i sitt eget medvetande reviderat en enda av marxismens och leninismens grundläggande teoretiska läror. De förkunnar fortfarande offentligt att de håller fast vid alla grundläggande teorier. SLL befinner sig därför i den olyckliga positionen att tvingas upptäcka ”underförstådd” revisionism, revisionism genom slutledning, ”hemlig revisionism” – och det är verkligen en mycket svår sak att bevisa! Och eftersom SLL är en sekt, och ser sitt existensberättigande och själva hederssak i att ”bevisa” att Fjärde internationalen och Socialist Workers Party är ”revisionistiska”, så måste de hitta på ”bevisen”, om nödvändigt genom att förfälska dokument, ta meningar ur sitt sammanhang eller överhuvudtaget trixa med fakta och siffror och ersätta en sansad objektiv analys med glåpord och utskällningar.

När man läser SLL:s ”teoretiska” dokument – vi kommer längre fram att få tillfälle att ta itu med de tveksamma erbjudandena från dessa presumtiva ”utvecklare av teorin” – så rör i själva verket den anklagelse för ”revidering” av grundläggande marxistiska eller leninistiska teorier som de riktar mot Fjärde internationalens och Socialist Workers Partys ledande kamrater en enda punkt. De har ännu inte vågat påstå att Fjärde internationalen har ”reviderat” arbetsvärdeteorin, eller den leninistiska teorin om staten, eller teorin om den permanenta revolutionen. Nej, den enda ”revisionism” som vår rörelse sägs vara skyldig till är att vi påstås ha övergivit uppbygget av revolutionära partier.

Men även detta är helt osant. Varken Fjärde internationalens eller Socialist Workers Partys ledare har någonsin övergivit uppgiften eller perspektivet att bygga revolutionära partier, trotskistiska organisationer och Fjärde internationalens sektioner. De har inte övergivit detta perspektiv utan har istället genomfört denna uppgift i ett *ökande* antal länder. Idag finns det många fler organisationer som är anslutna till eller sympatiserar med Fjärde internationalen än någon gång tidigare, varken under Leo Trotskij's livstid, eller i slutet av Andra världskriget, eller vid tiden för den olyckliga splittringen av den trotskistiska världsrörelsen 1954. Trots ett antal splittringar är medlemsantalet i dessa organisationer större än någonsin, och det är också de trotskistiska kämparnas och organisationernas inflytande.

Det för oss närmare en förståelse av den inre karaktären hos SLL:s sekteristiska metoder. Till skillnad från det förflutnas och nutidens verkliga revisionister, bestrider Fjärde internationalens påstådda "revisionister" i teorin och praktiken all "revisionism" eller att "överge" uppgiften att bygga revolutionära masspartier. Varhelst de är aktiva i världen ser de denna uppgift som sitt centrala mål. De säger det i sina dokument. De tillämpar det i handling. Så när SLL istället för att helt riktigt säga att de har meningsmotsättningar med Fjärde internationalen vad gäller *hur*, om den *taktiska metoden* för att uppnå detta mål, helt skamlöst säger att Fjärde internationalen har övergivit själva målet, så *måste* de ta till systematiska förvanskningar, lögner och förfalskningar för att vidmakthålla sin tradition, sitt sekteristiska existensberättigande. Dessutom visar sig SLL känna sig starkt tvingad att inskränka allting till futtiga, tveksamma anekdoter om personer. Som Trotskij konstaterade: "Sekteristen ersätter analys av verkligheten med intriger, skvaller och hysteri." ([Centrism, sekterism och Fjärde internationalen](#), på marxistarkiv.se, s 2.) Följaktligen får hela diskussionen en mardrömsaktig karaktär. SLL:s försvarare vränger till och förvanskar allt som den trotskistiska världsrörelsen skriver eller gör för att "bevisa" att den "egentligen" menar motsatsen till vad den verkar mena.

Parallellen till den stalinistiska förtalskampanjen mot Trotskij och trotskismen är uppenbar. Dag in och dag ut kämpade Trotskij för världsrevolutionen och mot kapitalismen, och försvarade med all kraft Sovjetunionen mot imperialismen. Som en del av sin kamp angrep han de reformistiska och stalinistiska byråkratierna med förödande fakta, som tusentals gånger bekräftades av beklagliga erfarenheter, och visade hur dessa byråkratier lamslog kampen mot kapitalism och imperialism. Stalinisternas försvarare svarade genom att vränga till och förvanska hans skrifter för att "bevisa" att han "i verkligheten" var agent för kontrarevolutionen och imperialismen.

Den trotskistiska världsrörelsen är dag ut och dag in sysselsatt med att bygga revolutionära organisationer, kämpa för ett nytt revolutionärt ledarskap för den internationella arbetarklassen, mot klassfienden och arbetarrörelsens privilegierade byråkratier. Healy, Slaughter och deras högra händer ser detta som enbart en "täckmantel" för "pabloiternas verkliga roll", som är att sälja ut arbetarna till samma byråkratier.¹ Det faktum att en del av SLL:s ledande talespersoner, i synnerhet dess handfull "röda professorer", så sent som 1956 i själva verket var stalinistiska dussinförfattare som förtalade Trotskij och den trotskistiska rörelsen med i stort sett samma sorts lögner och förvanskningar, ger

1 Man ska förstås inte blanda ihop politisk kamp mot fienden med förmågan att omedelbart vinna denna kamp. Det är inte bara beroende av vår förmåga att kämpa, utan också på många andra faktorer, av vilka styrkeförhållandena inte är försumbar. Om vår "revisionism" bevisas av vår oförmåga att förhindra den ungerska revolutionens nederlag, då kan det lika väl sägas att SLL "förrådde" arbetarna genom att inte kunna hindra Wilsonregeringen från att stöda Johnsons krig mot den vietnamesiska revolutionen. På samma sätt kan det sägas att SLL:s franska bundsförvanter, Lamberts grupp, "förrådde" arbetarna genom sin oförmåga att hindra de Gaulle att komma till makten. SLL:s ledare ska verkligen vara mycket försiktiga med sådana "argument". De har en tendens att studsas tillbaka...

bara denna parallell en särskilt bitter bismak.

I en av de nyligen publicerade ”resolutioner från Internationella kommittén under förberedelserna av den internationella konferensen 1966” (vars titel, ”Återuppbygget [!] av Fjärde internationalen”, är ett märkligt exempel på den torra humor som bara finns i Storbritannien), hittar vi den här sortens förvanskningar och ohöljda påståenden väldigt tydligt. Ett bra exempel är följande stycke:

Det övergivande av Fjärde internationalens program som hade funnits i Pablos tidigare teser utvecklades till ett faktiskt stöd till den stalinistiska byråkratin mot Östtysklands revolutionära arbetare. Det utgjorde ett bevis på att den revolutionära organisation som Trotskij grundade inte längre existerade. 1953 uttrycktes den revisionism som fanns i Pablos tidigare teser allra tydligast i hans reträtt från programmet för en politisk revolution i Östeuropa vid tiden för de östtyska arbetarnas uppror. Teorierna om ”århundraden av degenererade arbetarstater”, ”masstryck på byråkratin” och den av detta följande taktiken om ”entrism *sui generis*”, var den revisionistiska bakgrunden till detta förräderi och senare till pabloiternas liknande inställning till den ungerska revolutionen 1956... (Healys fejkade tidskrift *Fourth International*, vol 2, nr 2 augusti 1965, s 57.)

Teorin om ”århundraden av degenererade arbetarstater” antogs aldrig av något av Fjärde internationalens officiella organ, och inte heller skrevs den in i någon antagen resolution eller dokument. ”Masstryck på byråkratin” är inte en ”teori” utan ett faktum – som till och med SLL av och till uppmärksammar.² Inte heller är ”entrism *sui generis*” någon teori, utan en taktik för uppbygget av revolutionära masspartier, för övrigt en taktik som första gången utvecklades av Trotskij själv, och senare tillämpades omfattande av Gerry Healy i Storbritannien under mer än 10 år.

Men vad ska vi tänka om det skamliga uttalandet att ”pabloiterna” (på SLL:s originellt sekteristiska språk betyder det i själva verket idag hela den trotskistiska världsrörelsen frånsett SLL!) faktiskt ”störde” sovjetbyråkratin mot de revolutionära arbetarna och ”förrådde” den ungerska revolutionen? För att tillbakavisa detta nonsens och på samma gång visa vilka sorts dokument SLL:s specialister hade på sina skrivbord när de bestämde sig för att säga det de sa, kan vi lägga fram följande utdrag ur en offentlig appell som utfärdades av Fjärde internationalens internationella sekretariat. Den spreds inte bara i de viktigaste länderna i Europa och världen vid den tiden, utan också inne i Ungern och på ungerska, och är daterad 30 oktober 1956:

Länge leve de ungerska arbetarrådets självständiga och demokratiska republik!
En appell från Fjärde internationalen till Ungerns arbetare, fattigbönder och intellektuella.
Kamrater,
Fjärde internationalen, som i sina led har oppositionella kommunister i 30 olika länder i världen, inklusive Sovjetunionen, och som i mer än 20 år har fört en skoningslös kamp mot kapitalism och stalinism, sänder sina broderliga hälsningar till Ungerns segerrika massor...
Evig ära till martyrerna under ert stora uppror, som har skrivit en ärofull sida i den internationella arbetarrörelsens historia!
Hat och förakt mot den ruttna klick av byråkrater som försökte rädda sin regim med hjälp av de ryska stridsvagnarnas eldkraft, som körde över liken av hundratals massakrerade ungerska arbetare! Denna klick har inget gemensamt med kommunism, med socialism.
Er segerrika revolution är inte slutförd, den har knappt börjat.
Men martyrernas död för den byråkratiska galenskapen får inte vara förgäves.
Den makt som idag ligger i det ungerska folkets händer får aldrig gå förlorad.

2 ”Arbetarklassens tryck tvingar Chrusjtjov att öppna begränsade relationer [!] mellan arbetarna och byråkratin.” Gerry Healy själv var författare till denna ”pabloitiska smörja” – den publicerades i alla fall under hans signatur i *The Newsletter*, 1 december 1962.

Arbetarna och studenterna i Budapest, Miskolcz, Debreczen och Zalaegerczegs gjorde inte uppror för att se de gamla härskarna i Horthys Ungern, kapitalisterna och godsägarna, ta den härskande byråkratiska klickens plats...

Det ni vill ha är en politisk revolution, att störta byråkratins diktatur, att hela det arbetande folket ska få makten, och inte en social kontrarevolution, inte en återgång till privatkapitalism och stora lantegendomar, inte ett slut på den planerade ekonomin och industrialiseringen.

Det är därför vi uppmanar er till *största vaksamhet*, och bara slå in på den väg som kan garantera er frukten av er seger:

Bilda arbetar-, soldat- och studentråd i varenda fabrik, bostadsområde och stad.

Bilda råd av fattigbönder i varenda by.

All lagstiftande och verkställande makt ska uteslutande ligga hos dessa råd, som väljs i fria val, har öppna möten och kontrolleras av alla arbetande människor.

All väpnad makt måste vridas ur inte bara den stalinistiska hemliga polisens händer, utan också ur de gamla officerarnas händer. Det är därför ni borde kräva att polisen och den permanenta armén upplöses. Alla vapen ska överlämnas till arbetarna som organiseras i arbetar-, student- och fattigbondemilisen.

Ha inget förtroende för något parlament som vädjar till de gamla och nya bedragarna. Statens hela verkställande och lagstiftande makt ska ligga i era händer, segrarna från 23 oktober. *Kräv att det omedelbart sammankallas en kongress för Ungerns alla arbetarråd i Budapest, och att den ska ta makten över hela landet...* (*Quatrième Internationale*, vol 14, nr 10-12, december 1956, s 59-60. Kursivering i original.)

Vi skulle kunna fortsätta att citera ur denna appell, t ex dess uppmaning att bilda en ungersk sektion av Fjärde internationalen. Men detta borde vara tillräckligt för att visa att Fjärde internationalens medlemmar i sin appell som spreds i Ungern vid den tiden gav 100% stöd till de ungerska revolutionära arbetarna, studenterna och fattigbönderna mot den stalinistiska byråkratin, och trots otillräckliga materiella medel försökte påverka dem att bilda en demokratisk republik av arbetarråd.

På senare tid har *Healys Newsletter* återvänt till frågan och givit sitt förtal en ny knorr. I numret från 12 november 1966 kan vi läsa: "... pabloiterna, som stödde [!] den andra sovjetiska invasionen den 4 november 1956 ... borde inte vara med i Fjärde internationalen alls, ty de tillskansade sig dess namn och förrådde Leo Trotskijs kamp."

Detta är en lika skamlig lögn som påståendet att Fjärde internationalen någonsin "förrådde" den ungerska revolutionen. I själva verket fördömde en deklaration från Fjärde internationalens internationella sekretariat från 5 november 1956 den andra sovjetiska invasionen i Ungern i skarpast möjliga ordalag, och sa att sovjetbyråkratin "genom att i blod krossa de ungerska arbetarna och återigen införa en marionettregim" gick mot socialismens grundläggande intressen i Ungern, i Sovjetunionen och i internationell skala. ("Dossier de la Destalinisation", *Quatrième Internationale*, s 111.)

Var och en som tolkar dessa handlingar som ett "förräderi" mot den ungerska revolutionen och "stöd" till den stalinistiska byråkratin mot Ungerns revolutionära arbetare, ska mer beklagas än klandras för sitt sorgliga slut som ett offer för delirium tremens.³

³ Det är också fallet med Stephanie Just, som utifrån det faktum att vi kritiserade negativa faktorer som otvivelaktigt fanns under den ungerska revolutionen 1956 – och Lenin påminde för längesedan alla "renläriga", att den som väntar på en "ren" revolution utan "negativa faktorer" aldrig kommer att få uppleva det! – är dumdristik nog att dra slutsatsen, att den ungerska revolutionen kom "olämpligt" för Germain [Mandel], var "negativ" och inte borde ha inletts! Är det ett fall av svekfullhet eller en ultravänsteristisk överdrift?

Det enda alternativet är givetvis att dra slutsatsen att det handlar om medveten förfalskning och förvanskning på grund av extrem fraktionism och organisatorisk sekterism. Det är SLL:s grundläggande sjukdom, och det begränsar denna grupp till en ståndpunkt där den är helt oförmögen att göra en objektiv analys, och ingen händelse är av intresse för den om den inte kan användas för att tillfredsställa sektens omätliga behov att rättfärdiga sitt speciella existensberättigande.

5. Exemplet Ceylon

Den återvändsgränd i vilken en extrem fraktionism, ett alltmer subjektivt förhållningssätt till den objektiva verkligheten, kan få en grupp, illustreras slående av SLL:s reaktion på händelserna i Ceylon 1964, dvs. det sätt på vilket de bedömde det förräderi som begicks av Lanka Sama Samaja Partys ledning när den gick med i en borgerlig koalitionsregering.

Detta förräderi utgör ett stort nederlag och en stor tragedi i Fjärde internationalens historia, även om Fjärde internationalen själv gick ur det obesudlad, i och med att den enhälligt opponerade sig mot de opportunistiska kapitulanterna och inte tvekade att bryta med sin starkaste sektion vad gäller medlemsantal och massinflytande när denna sektion bröt mot den revolutionära politikens grundläggande principer. Bildandet av ett nytt, revolutionärt LSSP, med fullt stöd från Fjärde internationalen, är ytterligare bevis på att det nederlag vår rörelse led i Ceylon bara är tillfälligt, och att trotskismen imorgon återigen kommer att kämpa i ledningen för Ceylons massor, starkare än någonsin.

Det var och är varje seriös revolutionärs plikt att i detalj analysera de teoretiska och praktiska rötterna till den gamla LSSP-ledningens förfall, och kritiskt utvärdera detta ledarskaps relationer till Fjärde internationalen, för att avgöra om vår rörelse själv oavsiktligt kan ha bidragit till förfallet eller misslyckats att i tid erkänna det eller på något effektivt sätt ha gått emot det. För egen del tog jag på mig att inleda uppgiften i en lång artikel som publicerades i *International Socialist Review*, och till största delen publicerades i en fransk version i *Quatrième Internationale*.⁴ Jag påstår inte att det är det sista ordet som behövs om frågan. Fjärde internationalens andra kongress efter återföreningen (den åttonde sedan grundandet) hade en del att säga i frågan, och den internationella diskussionen om ämnet pågår fortfarande.

Under loppet av denna kritiska analys har vi hittills dragit följande slutsatser:

(1) De teoretiska och praktiska rötterna till den gamla LSSP-ledningens förfall var:

(a) Uppfattningen att "Ceylon var ett undantag [exceptionalism]", dvs. illusionen att de ceylonesiska revolutionärerna på grund av vissa speciella orsaker kunde erövra makten med hjälp av i huvudsak parlamentariska medel (medan samma ledare avvisade denna möjlighet för resten av världen).

(b) Den gamla LSSP-ledningens oförmåga att på allvar tränga in på landsbygden och bygga en stark organisatorisk bas eller politisk anhängarskara bland byarnas fattiga (vilket i praktiken ledde till att de betraktade alliansen mellan arbetare och bönder som en allians med Sri Lankas frihetsparti, som LSSP:s ledare ansåg representerade bönderna).

(c) Partiets organisatoriska svaghet, den otillräckliga rekryteringen av arbetare till partiet, avsaknaden av heltidsanställd ledande kader utöver parlamentarikerna, och partiledarnas överdrivna enga-

4 På svenska, [Folkfrontismen på Ceylon. Från vacklan till kapitulation](#), på marxistarkiv.se.

gemang i sina egna yrken eller parlamentariska verksamhet, jämfört med partibygge och marxistiskt skolningsarbete.

(2) I ett mycket tidigt skede insåg internationalen dessa svagheter och försökte korrigera dem. Men det försvårades avsevärt av:

(a) Den otillräckliga integreringen av partimedlemmarna i internationalen (dvs. det faktum att den stora majoriteten av de icke engelsktalande medlemmarna i allmänhet inte informerades om internationalens resolutioner och uttalanden, och inte hölls à jour om andra sektioners arbete och aktiviteter).

(b) Försvagningen av den trotskistiska världsrörelsens sammanhållande krafter och överhuvudtaget tillämpningen av demokratisk centralism efter splittringen 1954, jämte det faktum att förseningen av återföreningen gjorde det omöjligt att hålla jämna steg med och i tid motverka de centrifugala tendenserna i LSSP.

(c) Fjärde internationalens materiella svaghet, vilket gjorde att den inte kunde skicka och permanent behålla kadrer från världsrörelsen på plats i Ceylon för att hjälpa till att motarbeta den negativa utvecklingen och hjälpa unga kadrer att bygga upp ett alternativt ledarskap om den gamla ledningen skulle visa sig vara omöjlig att reparera.

Det är vår övertygelse att LSSP-ledningens sicksackande under perioden 1957-1964 går att förklara med de grundläggande orsaker som räknades upp ovan, och att varje djupgående diskussion om Ceylon kommer att leda till samma slutsatser.

Men SLL:s ser på Ceylonfrågan på ett helt annat sätt. De är inte intresserade av att objektivt analysera skälen till den gamla LSSP-ledningens förräderi. De är bara intresserade av att fördöma "pabloiterna" – som är självrättsfärdigandet av deras sekts existens. Det är därför de har helt andra "rötter" till den gamla LSSP-ledningens förfall. Enligt SLL fanns det två grundläggande rötter, varav den första var "... Pablos teori att det under trycket från internationella händelser hade inletts en oåterkallelig vänsterprocess inom sovjetbyråkratin. Det, antyddes det, skulle kunna leda till att en del av byråkratin bröt sig ut och antog rollen som revolutionärt ledarskap..." (*The Newsletter*, 4 juli 1964). LSSP:s ledarskap förmodas ha tillämpat denna teori på ett likartat sätt på Ceylon och gentemot SLFP. Som bevis åberopar Healy att Leslie Goonewardene, i "ett nummer [av LSSP:s engelska veckotidning *Samasamajist*] i början av 1935" kallade SLFP för ett "centristiskt parti".

Den andra roten till det gamla LSSP:s förfall var, enligt Healy, att först Internationella sekretariatet och efter återföreningen Förenade sekretariatet, av fraktionella överväganden bildade ett principlöst block med LSSP:s ledning:

De stödde honom [Pablo] mot de trotskistiska organisationerna kring Internationella kommittén som ville få ett politiskt klargörande av de internationella händelserna, medan han i sin tur höjde dem till skyarna som världens "största trotskistiska organisation", och således [!] medvetet dolde deras opportunistiska. Alla som försökte diskutera de svåra problem som rörelsen stod inför fördömdes av båda sidor som splittrare och fraktionister. (*The Newsletter*, 4 juli 1964.)

Detta sakernas tillstånd förvärrades ännu mer av Fjärde internationalens återföreningskongress 1963, som "hastades igenom utan någon genomgående politisk diskussion", vilket Healy och hans anhängare krävde. De påstår att avvisandet av denna diskussion var direkt ansvarigt för det gamla

LSSP:s förräderi.

Denna ”förklaring” till det gamla LSSP:s förfall håller inte. Att göra Pablos tes från 1952 ansvarig för Pereras eller Goonewardenes linje 1964 är löjligt ... om bara på grund av det faktum, som Healy mycket väl känner till, att Perera, Goonewardene och Colvin R de Silva *avvisade* Pablos tes och *kritiserade* utkastet till teser till Fjärde internationalens fjärde världskongress, ”Stalinismens uppgång och nedgång”, *till stor del i linje med Healy själv* (se LSSP:s ”Internbulletin”, april 1954). Om man ser LSSP:s kris 1964 som ”direkt förknippad” med splittringen 1953-1954, så skulle man med denna logik i själva verket kunna säga att Perera, Goonewardene och Colvin R de Silva började med att tillstyrka Healys variant av ”trotskism” och slutade som allierade till kapitalismen!⁵ Den minsta slutsats man kan dra från detta skulle vara att lojalitetsförklaringar till principer inte är någon garanti mot framtida förräderier...

Men i verkligheten finns det inget som helst förhållande mellan Pablos teser från 1952, de dokument som antogs vid Fjärde internationalens fjärde kongress och Pereras, Colvin R de Silvas och Leslie Goonewardenes förfall 1964. Det är oväsentligt om Leslie Goonewardene 1953 betecknade SLFP som ett ”centristiskt” parti. Om han gjorde det så kan det bara ha varit av underordnad betydelse, utan påverkan på LSSP:s, för att inte tala om Fjärde internationalens och dess ledares senare politiska uppfattningar. Ty det är ett obestridligt faktum att LSSP såväl som Fjärde internationalen i alla sina officiella dokument och kongressresolutioner alltid karakteriserade SLFP som ett *borgerligt* parti och alltid ställde tanken på en *arbetar- och bonderegering* (antingen en LSSP-regering eller en regering av en enhetsfront mellan arbetarpartier på en antiimperialistisk och antikapitalistisk plattform) mot en SLFP-regering eller någon koalition med SLFP.

Vid sin kongress den 20-22 juli 1962 uppmanade LSSP till kamp ”mot SLFP-regeringens hela politik” eftersom det var en borgerlig politik. Och så sent som 21 mars 1964 uppmanade Colvin R Silva massorna att kämpa mot denna ”bankrutta borgerliga regering”. Det går att citera ett oräkneligt antal ställen där LSSP talade om SLFP som ett borgerligt parti, ända fram till 1964. När *Samasamajist* talade om koalitionen mellan SLFP och Philip Goonewardenes Mahajana Eksath Peramun (Folkets enhetsfront) sa den i numret den 28 november 1957:

De breda arbetarmassorna har insett att detta är en kapitalistisk regering, och att det bara går att få eftergifter från den genom att kämpa mot den.

En vecka tidigare, i *Samasamajists* nummer den 21 november 1957, skrev Colvin R de Silva:

Bandaranaike leder en kapitalistisk regering och en ministär av personliga springpojkar. Överlöparna från vänstern, som kapitulerade för honom för längesedan kapitulerar på nytt.

Att förneka det faktum att LSSP hade betraktat SLFP som ett *borgerligt* parti och ständigt hade kritiserat Philip Goonewardene och kommunistpartiet för att de sökte en koalition med det, är att förfälska LSSP:s historia. Det är förvisso inte att stöda LSSP (revolutionära sektionens) ansträngningar att reda ut frågan.

Vad gäller den andra anklagelsen, att först Internationella sekretariatet och efter 1964 Förenade

⁵ Så sent som i januari 1958 skickade LSSP:s sekreterare, Leslie Goonewardene, ett brev till Fjärde internationalens internationella sekretariat och kritiserade vissa delar av tesen ”Stalinismens nedgång och fall”, i linje med Healys kritik. (Se *Bulletin Interieur du Secretariat Internationale de la IVE Internationale*, ”Les travaux du 20e Plenum de C.E.I.”, nr 2, februari 1958.)

sekretariatet, ”höll tyst” om den gamla LSSP-ledningens opportunistism för att vidmakthålla ett ”principlost block”, så är den helt enkelt osann. Det finns en tjock pärm med korrespondens och skriftliga bevis på Fjärde internationalens *ständiga* kamp mot Pereras opportunistiska avvikelser (Colvin R de Silva och Leslie Goonewardene hade redan brutit med honom en gång 1954 av just denna anledning) och mot den försonliga inställning som de Silva och Goonewardene var benägna att ha till dessa avvikelser.

Det är sant att Fjärde internationalens ledning, i överensstämmelse med den demokratiska centralismens normala regler och den traditionella praktiken i revolutionära organisationer, höll denna kritik *intern* så länge ledarskapets linje i Ceylon inte gick utöver vissa gränser. Den gjorde det inte bara av hänsyn till organisatoriska principer, utan också för att kamraterna i LSSP:s vänster, just de kamrater i LSSP (revolutionära sektionen) som i juni 1964 bröt med förrädarna, och vilka Healy ända sedan dess utan framgång har uppvaktat, uttryckligen bad oss att göra det, eftersom de – med rätta! – var rädda för att en öppen vädjan från Fjärde internationalens ledning att bilda en leninistisk fraktion i LSSP mot Pereras grupp, med tanke på den låga nivån på verklig internationalism bland LSSP:s basmedlemmar skulle ha *försvagat* och inte stärkt vänstern.

Men om vår inställning var fel, kan vi ställa en enkel fråga till Healy: om han, som han säger, så tidigt som 1953, om inte 1945, visste allt om LSSP:s kommande förfall, varför talade han då inte ut öppet och i skrift mot LSSP:s ledning, varken mellan 1945 och 1954 (han var under dessa år ledande medlem i Fjärde internationalen) eller åtminstone mellan 1954 och 1960, efter att han hade skådat ljuset om den ”pabloitiska revisionismen”? Var det för att han fortfarande hoppades kunna sluta ett principlost fraktionellt block med Perera och company? Var det på grund av försonlighet mot opportunisten? Vilket värde har hans kritik mot Fjärde internationalens lednings ”tystnad” avseende LSSP:s opportunistism med tanke på hans egna meriter ... som bara är en tom sida?

Hursomhelst väntade inte Fjärde internationalen på att Healy skulle tala offentligt mot Pereras opportunistiska förfall. Den gjorde det öppet och tydligt efter att LSSP:s parlamentsgrupp röstade på fru Bandaranaikes ”trontal” 1960. I december 1960 antog Fjärde internationalens sjätte kongress följande resolution om Ceylon, som publicerades i tidskriften *Fourth International*, nr 12, s 50:

Efter att ha diskuterat situationen i Ceylon, fastslår sjätte världskongressen att den ogillar den politiska linje som antogs av LSSP efter valnederlaget i mars 1960. Kongressen fördömer mer specifikt rösten för parlamentariskt stöd som partiets parlamentsledamöter uttryckte i samband med trontalet, och antagandet av budgeten. Fjärde Internationalen utesluter inte stöd för att anta progressiva åtgärder, inte ens om en nationell borgerlig eller småborgerlig regering i ett kolonialt eller halvkolonialt land står bakom dem. Men Bandaranaike regeringens sociala karaktär, sammansättning och allmänna program motiverar inte det stöd som beviljades. Världskongressen vädjar till LSSP om en radikal förändring i sin politiska kurs i den riktning som ges uttryck åt i dokumentet som har getts ut av Internationalens ledarskap. Kongressen är övertygad om att LSSP:s nästa nationella konferens, i vars politiska beredning hela Internationalen måste delta, ska kunna anta alla de politiska och organisatoriska beslut som behövs för att övervinna den kris som uppenbarades efter resultaten i valkampanjen mars 1960.

Resolutionen visar vilken skamlig lögn som trycktes under G Healys namn i *The Newsletter*, 4 juli 1964, nämligen; ”Det pabloitiska Internationella sekretariatet stödde [!], med reservation, LSSP:s huvudlinje i valet 1960 ... Således försåg den dem med ytterligare skydd inför deras kapitulation till SLFP.” Och när Healy i samma nummer av *The Newsletter* angrep Fjärde internationalens stånd-

punkt att ett kritiskt stöd till alla effektivt antiimperialistiska åtgärder som vidtas av en borgerlig regering i ett kolonialt eller halvkolonialt land är fullt tillåtet ur revolutionärt marxistisk synvinkel, så angrep han underförstått också Trotskijs kritiska stöd till den borgerliga mexikanska regeringens nationalisering av de amerikanska och brittiska oljebolagen 1938 och Trotskijs kritiska stöd till den kinesiska borgerliga regeringens tvekande och motsägelsefulla försvar mot den japanska imperialismens invasion på 1930-talet. Med detta ansluter sig Healy till de ultravänsteristiska sekterister som Trotskij på den tiden sa led av en barnsjukdom under sin ålderdom!

På sommaren 1963 uppstod en utbredd rörelse för enhet i handling bland fackföreningarna i Ceylon. Ett av de lovande dragen hos denna rörelse var att den antog en gemensam plattform med ”21 krav” som riktades mot regeringen och syftade till att förbättra arbetarklassens levnadsstandard, speciellt vad gäller löner, anställningstrygghet, kortare arbetsvecka och så vidare. Samma uppmuntrande tendens började också få ett politiskt uttryck, och gav upphov till en Förenad vänsterfront med de tre partier som historiskt har betraktats som arbetarpartier, dvs. LSSP, kommunistpartiet och Philip Goonewardenes Mahajana Eksath Peramuna (MEP).

Ska denna ökande stridbarhet och politiskt medvetande föras ytterligare ett steg längs vägen till självständiga politiska aktioner genom att uppmana till kamp för att få en Förenad vänsterregering till makten? Healys svar är att det skulle vara ett ”förräderi” att ens föreslå det.

När han argumenterar för sin ståndpunkt ställer han facklig enhet kring de 21 kraven mot strategin att befrämja uppfattningen om en förenad vänsterfrontregering. Men om det är frågan om att inte visa ”förtroende” för kommunistpartiets och MEP:s (Philip Goonewardenes) ledarskap, har han då glömt att fackföreningarna som antog de 21 kraven delvis leddes av samma herrar från kommunistpartiet och MEP? Om det handlar om att avslöja dessa herrar genom att kräva att de lever upp till sina ord i handling, varför är det så korrekt att avslöja dem på det fackliga området och inte det politiska? Om det är frågan om att tvinga in fackföreningarna på kampens väg med hjälp av massornas tryck, varför kan detta tryck tillämpas på det fackliga och inte det politiska området?

Men om de 21 kraven analyseras noga ser man genast att de inte kan förverkligas med enbart facklig kamp. *De ställer frågan om makten.* I ett land där massorna fortfarande är knutna till politiska arbetarpartier med småborgerligt opportunistiska ledarskap, är det helt sekteristiskt och utopiskt att ställa frågan om makten men ignorera de formationer som arbetarklassen fortfarande har förtroende för. Kamp för de 21 kraven *skild från* en regeringsformel – det är syndikalism med alla dess illusioner, och inte leninism. Kamp för de 21 kraven *som kulminerar* i parollen: ”En enhetsfront av arbetarpartier och -organisationer till makten, för att genomföra de 21 kraven och tillämpa ett socialistiskt, antiimperialistiskt och antikapitalistiskt program!” – det är andan i Trotskijs övergångsprogram korrekt tillämpad på Ceylonscenen. Det var Förenade sekretariatets politiska linje under hela den avgörande perioden för Ceylons kamp 1963-1964. Och det var den linje som antogs av Fjärde internationalens återföreningskongress 1963 i broderligt samarbete med kamrat Edmund Samarakkody, som vid den tiden var ledare för LSSP:s vänster och idag är sekreterare för LSSP (revolutionärerna).

Även om återföreningskongressens dokument och brevet som kongressen skickade till LSSP:s centralkommitté slog fast att utvecklingen från stöd till SLFP-regeringen (ståndpunkten 1960) till utomparlamentarisk kamp för att störta denna regering och ge regeringsmakten till en enhetsfront av arbetarpartier (ståndpunkten 1963) var ett steg framåt, så kritiserade de samtidigt LSSP-ledningen

för att den kapitulerade för Philip Goonewardene genom att utesluta de tamilska plantagearbetarnas fackförening från Förenade vänsterfronten, och uppmärksammade dem på det faktum att Förenade vänsterfronten bara kunde vara progressiv om den hade ett utomparlamentariskt perspektiv på kampen om makten.

I ljuset av denna kritik är det ännu en lögn när *The Newsletter* i sitt nummer den 4 juli 1964 säger att ”Återföreningskonferensen på sin tid gav fullt stöd till LSSP-ledningen.” Och det är lika idiotiskt att säga att den strategi om en enhetsfront av arbetarpartier som Förenade sekretariatet föreslog, ”banade väg” för koalitionen med det borgerliga SLFP, som när en annan tids ultravänsterister hävdade att Lenins och Trotskijs enhetsfrontsstrategi ”banade väg” för stalinisternas förräderi med ”Folkfronter”.

Det går förstås att diskutera alla dessa frågor, och det skulle vara mycket nyttigt och välkommet. Publiceringen av min artikel om frågan i *International Socialist Review* gav SLL en utmärkt möjlighet att slita vår teoretiska analys av skälen till det gamla LSSP:s förfall i småbitar – om de hade en bättre förklaring att erbjuda. Hävdar inte SLL att de vill ”utveckla teorin” och ”diskutera”? Men när *The Newsletter* ägnade tre långa artiklar (9, 23 och 30 januari 1965) åt ett svar, så serverades vi bara karaktärsdåd, grundade på vulgärt skvaller – ”Germain förrädaren”, etc. Och den ”djupa” förståelse för marxistisk teori som författaren uppvisar kan bedömas av hans slutsats, att jag när jag funderade över teorin om ceylonesisk exceptionalism menade att LSSP-ledarna skulle ha tillbringat mer tid i Paris. ”Tydligt ägde den [förfallsprocessen] rum på grund av att Colvin de Silva och de andra majoritetsledarna föredrog att tillbringa största delen av sin tid i Ceylon samtidigt som de undvek direkta möten med Germain och sekretariatet i Paris.” (*The Newsletter*, 9 januari 1965.) *The Newsletters* redaktörer verkar inte kunna förstå, än mindre polemisera mot, föreställningen att ”Ceylons exceptionalism” innebär att i teorin ansluta sig till Lenins teori om staten och Trotskijs teori om permanent revolution, men i praktiken betrakta Ceylon som ”ett undantag”, där man påstår att makten går att erövra med hjälp av parlamentariska medel utan att röra den borgerliga statsapparaten.

6. SLL:s revidering av teorin om den permanenta revolutionen – fallet Kuba

Men subjektivismens, den extrema fraktionismens, logik är skoningslös. Efter att SLL hade slagit in på denna linje, eftersom de behövde självrättfärdiga sin sekterism, och till varje pris och i alla frågor behövde särskilja sig från den trotskistiska världsrörelsen som de gav beteckningen ”revisionistisk”, och efter att ha inskränkt den marxistiska metoden från ett verktyg för att analysera den objektiva verkligheten för att kunna förändra den på ett revolutionärt sätt till ett verktyg för att rättfärdiga sin egen existens, förföll deras healytiska ledare själva till en verklig revision av en del av den revolutionära marxismens grundläggande principer. Deras falska medvetande fångades i verklighetens dialektik – och i slutet på sin resa landade SLL:s teoretiker just i den ståndpunkt de till varje pris ville ”fördöma”: en revisionistisk ståndpunkt, och till att förkasta en del av den marxistiska teorins grundläggande teser och Trotskijs speciella bidrag till denna teori.

Den permanenta revolutionens teori säger, att under den imperialistiska epoken kan de underutvecklade länderna två grundläggande problem, jordbruks- och den nationella frågan – bara lösas av proletariatet i ledningen för en arbetar- och bondeallians, som erövrar makten och på så sätt upprättar en

proletariatets diktatur:

Under den imperialistiska epokens förhållanden kan den nationellt-demokratiska revolutionen endast föras till seger då de sociala och politiska förhållandena i landet är tillräckligt mogna för att föra proletariatet till makten som ledare för folkets massor. (L Trotskij, [Den permanenta revolutionen](#), marxistarkiv.se, s 71.

Men efter att ha erövrat makten kan inte proletariatet stanna och bara lösa den borgerligt demokratiska revolutionens historiska uppgifter. Det måste också *börja* lösa den socialistiska revolutionens uppgifter:

Proletariatets diktatur som har kommit till makten som ledare för den demokratiska revolutionen konfronteras oundvikligen och mycket snabbt med uppgifter vars förverkligande samman knyts med djupgående ingrepp i den borgerliga egendomsrätten. Den demokratiska revolutionen växer direkt över i en socialistisk revolution och blir därigenom en *permanent* revolution. (*Ibid*, s 83.)

Efter att därmed ha slagit in på den socialistiska revolutionens väg, ställs ett underutvecklat lands segerrika proletariat inför att genomföra en social och politisk omvälvnings uppgifter, och ett ekonomiskt uppbygge som inte går att utföra inom nationella gränser och leder till ständiga utbrott av klasskamp, i nationell och internationell skala, som bara kan stoppas med hjälp av proletariatets seger i världens viktigaste länder:

Proletariatets maktövertagande innebär inte revolutionens avslutning, utan endast dess inledning. Det socialistiska uppbygget är endast möjligt på basis av en klasskamp i nationell och internationell skala. Denna kamp måste under de förhållanden som råder – med en överväldigande dominans för de kapitalistiska förhållandena på världsnivå – oundvikligen leda till explosioner, dvs. inom landet till inbördeskrig och utanför de nationella gränserna till revolutionära krig... Fullbordandet av den socialistiska revolutionen inom nationella gränser är otänkbart... Den socialistiska revolutionen börjar på nationell nivå, utvecklas på en internationell och fullbordas i världsmåttstock. (*Ibid*, s 83.)

I de underutvecklade länderna är hela denna process beroende av två grundläggande förutsättningar, som helt har bekräftats av 50 års nutida historia; dvs. den nationella borgarklassens oförmåga i koloniala och halvkoloniala länder att lösa vare sig jordbruks- eller den nationella frågan, alltså att radikalt avlägsna alla rester av halvfeodalt eller imperialistiska jordäggande och uppnå ett verkligt nationellt oberoende.

Låt oss nu titta på bokslutet från den kubanska revolutionen ur denna synvinkel. Det fanns två sorters jordegendomar i Kuba som måste försvinna för att lösa den borgerligt demokratiska revolutionens uppgifter: *latifundias* med boskapsuppfödning, som var privatägda ända sedan den spanska kolonialtiden, och sockerplantager som nästan helt ägdes av amerikanska företag eller den kubanska borgarklassen. Så tidigt som i maj 1959 avskaffade den kubanska revolutionen båda dessa sorters jordegendomar fullständigt. Av totalt 9.000.000 hektar tillgänglig mark i landet blev 4.000.000 hektar kollektivt ägda (2.800.000 hektar gamla *latifundias* blev folkjordbruk; 170.000 hektar exproprierades från kontrarevolutionärer och blev statliga jordbruk; och 900.000 hektar av sockerplantagerna blev arbetarkooperativ). Eftersom 1.200.000 av de 9.000.000 hektaren består av offentliga skogar, var *större delen av marken kollektivt ägd i Kuba så tidigt som i maj 1959.*

Den första jordbruksreformen satte gränsen 30 *caballerías* (400 hektar) för alla jordegendomar. Man får inte glömma att det kubanska jordbruket till stor del var *extensivt* (boskapsuppfödning utfördes på basis av ett djur ... per hektar!) och att även om egendomar på 400 hektar verkar stora i tätbefolkade länder där det praktiseras intensivt jordbruk, så är de ganska måttliga i länder med extensivt jordbruk. Men den andra jordreformen den 3 oktober 1963 begränsade de privata ägorna ännu mer. Alla jordbruk som var större än 5 *caballerías* (67 hektar) nationaliserades. De privata ägorna är nu begränsade till 160.000 privata jordbruk (tillsammans med sina familjer utgör ägarna till dessa jordbruk omkring 10% av Kubas befolkning!), som äger 32% av den odlingsbara jorden. Offentligt ägd mark täcker 62% av den odlingsbara jorden, och om vi tar hänsyn till skogarna 72% av det kubanska jordbrukets totalt tillgängliga yta.

Socketplantagernas arbetarkooperativ omvandlades också till nationaliserade folkfarmer. Det var en riktig lösning, ty, som Fidel Castro pekade, är kooperativ, även om de är ett steg framåt för oberoende jordbrukare jämfört med privata jordbruk, ett steg bakåt för löneanställda lantbrukare, och 99% av medlemmarna i dessa kooperativ bestod just av lantbruksarbetare, jordproletärer! Som ett resultat av detta var det kubanska jordbrukets sociala struktur i slutet av 1963 *mycket mer utvecklat än det sovjetiska jordbrukets sociala struktur 10 år efter oktoberrevolutionen*, eftersom huvuddelen av jordbruksmarken i Sovjetunionen vid den tiden ägdes av enskilda bönder som privata jordbruk. *Och det kubanska jordbrukets nationellt ägda sektor är proportionellt mycket större än vad den statliga sektorn inom det sovjetiska jordbruket är än idag, 49 år efter oktoberrevolutionen*, eftersom den statliga sektorn täcker omkring 15% av den totala marken i Sovjetunionen, medan det täcker mer än två tredjedelar av marken i Kuba.

Det stämmer, att det till skillnad från Sovjetunionen – men i likhet med en situation som fortfarande existerar i de flesta deformerade arbetarstater i Östeuropa – fortfarande finns en viktig privat sektor inom det kubanska jordbruket, en sektor som i huvudsak består av små- och mellanbönder som odlar sockerrör eller grönsaker, och några få rika bönder som odlar tobak och kaffe. Fidel Castro har högtidligt garanterat att dessa privata bönder inte kommer att berövas sina egendomar mot sin vilja. Ett privat jordbruk kommer att bli kvar i Kuba under en ganska lång period – tills böndernas barn eller barnbarn beslutar att sälja marken till staten eftersom de föredrar att arbeta som arbetare, tekniker, ingenjörer eller läkare istället för att fortsätta som bönder, eller tills bönderna (eller deras barn eller barnbarn) frivilligt ger upp det privata ägandet för att övergå till kollektivjordbruk, efter att av egen erfarenhet ha upplevt att inkomsten är högre, arbetet lättare och livet bättre i ekonomins offentligt ägda sektor. Det är marxismens klassiska ståndpunkt i frågan om den socialistiska revolutionens inställning till små och mellanstora bönder, vilket i synnerhet har förklarats av Engels.

Tanken på tvångskollektivisering av små- och mellanbönder mot deras vilja har av revolutionära marxister alltid betraktats som en sorts byråkratisk diktatur och vansinne, vars katastrofala effekter den sovjetiska ekonomin och de sovjetiska arbetarna fortfarande känner av än idag.

Men på samma gång har Fidel Castro gjort det kristallklart, och sa så offentligt (t ex i sitt tal den 21 oktober 1963, som publicerades i *Cuba Socialista*, nr 27, s 60), att det privata jordbruket en dag kommer att försvinna, även om ingen kan förutsäga om det blir om 10, 20, 30 eller 40 år. Det avgörande problemet är förstas att inse att de 10% av den kubanska befolkningens som fortfarande representeras av privata bönder inte utgör någon *brännande samhällskonflikt* jämförbar med de ryska böndernas konflikt under NEP, eller de polska eller ungerska böndernas konflikt idag, som

påverkar mer än hälften eller nästan hälften av landets befolkning.

Hursomhelst är det uppenbart att en avslutning av små- och mellanböndernas privategendom – eller till och med kulakernas privategendom om det blir aktuellt! – ingalunda är en historisk uppgift för den *borgerligt-demokratiska* revolutionen, utan den *socialistiska* revolutionens uppgift, och en uppgift som inte går att genomföra fullständigt omedelbart efter att proletariatet kommer till makten. Så det är helt otillåtet att åberopa förekomsten av denna lilla privata sektor som bevis ... på att den borgerligt-demokratiska uppgiften att genomföra en genomgripande reform inte har klarats av ”fullständigt” i Kuba. Sanningen är att man mycket väl kan säga att ingen revolution på 1900-talet har löst jordbruksfrågan lika radikalt, fullständigt och snabbt som den kubanska revolutionen under Fidel Castros ledning.

Vad gäller den nationella frågan så löstes den på ett lika radikalt och fullständigt sätt. Den internationella imperialismen – framförallt USA-imperialismen – har inte en enda plantage, ett enda kraftverk eller en enda fabrik på hela Kuba. Alla dess egendomar – och den kubanska borgarklassens egendomar – har nationaliserats, inklusive plantager, industri, samhällsservice, krediter, bankväsende och transporter. Den har förlorat sina militärbaser och militära förbindelser i landet, som den hade upprätthållit utan uppehåll sedan Kuba blev ett formellt ”självständigt” land, med undantag för örlogsbasen Guantanamo. Den har förlorat allt politiskt, ideologiskt och kulturellt inflytande i landet. Den har förlorat den kubanska diplomatins stöd på det internationella området. I själva verket har Kuba, som efter att ha varit den spanska monarkins koloni i alla avseenden var USA-kapitalets koloni under mer än ett halvt sekel, nu blivit ett verkligt självständigt land, det enda landet i hela Latinamerika som verkligen är självständigt från USA.

Så fakta visar utan skuggan av ett tvivel att de grundläggande sociala uppgifter som historiskt förknippas med den borgerligt-demokratiska revolutionen – jordbruksfrågan, nationell enhet, nationellt oberoende – har genomförts i Kuba av den revolution som leddes av Fidel Castro. Man kan tillägga att denna revolution i förbigående också löste frågan om rasjämlighet – ett problem som, åtminstone analogt, är historiskt förknippat med rätten till självbestämmande för nationella eller rasminoriteter – och som Trotskij också placerar bland den borgerligt-demokratiska revolutionens grundläggande historiska uppgifter. Slutsatsen är därför ofrånkomlig: antingen måste man karakterisera Kuba som en arbetarstat och medge att proletariatets diktatur existerar där om än i något förvanskad form, eller så måste man medge att den borgerligt-demokratiska revolutionens grundläggande historiska uppgifter idag kan förverkligas i ett underutvecklat land under ledning av någon annan samhällsformation än proletariatet, dvs. antingen under ledning av den ”nationella” borgarklassen eller under ledning av småbourgeoisien i städerna som ledare för bönderna. Men att hävda det sistnämnda alternativet utgör en revidering av en grundläggande tes i den permanenta revolutionens teori.

Och inte nog med det. Man måste då antingen betrakta Fidel Castro som den ”nationella” borgarklassens representant – och då bekräftar den kubanska revolutionen i grund och botten det riktiga i den mensjevnikiska (och chrusjtjovitiska) linjen i den halvkoloniala världen, och riktar ett förkrossande slag mot den permanenta revolutionens teoris viktigaste antagande; eller så måste man hävda att Fidel Castro är ”ledare för småbourgeoisien i städerna” som har kommit till makten på vågtoppen av ett ”bondekrig” – varvid ännu ett av den permanenta revolutionens teoris grundläggande antaganden måste revideras: att småbourgeoisien är oförmögen att inte bara leda en framgångsrik borgerligt-demokratisk revolution i ett underutvecklat land under imperialismens förhållanden, utan

också (och det är särskilt viktigt) att den inte kan ha en linje som är självständig från antingen den borgerliga eller den proletära diktaturen.⁶

Med sitt av fraktionella och sekteristiska motiv inspirerade, rent subjektivistiska förhållningssätt till den kubanska revolutionen, har SLL:s ledare blivit hopplöst fångade i ett nät av revisionism rörande teorin om den permanenta revolutionen. Och varje gång de försöker komma loss trasslar SLL:s ”teoretiker” in sig i allt fler motsägelser och revideringar av marxismen i allmänhet och trotskismen i synnerhet.

SLL:s ledare har ingen entydig ståndpunkt om Kuba. Ibland karakteriserar de Castros regering som en ”bonapartistisk regim som fortfarande vilar på en kapitalistisk statlig grund”. (”Trotskismen förrådd”, i sommarnumret av den healytiska tidskriften *Fourth International*, s 16.) Ibland säger de att Castros ledarskap är ett ”småborgerligt” ledarskap som ”erövrade makten genom att börja med ett traditionellt program för den demokratiska revolutionen”. (”Kuba, marxismen och revolutionen”, i SLL:s *Fourth International*, augusti 1965, s 72.) SLL:s ”teoretiker” verkar inte se motsättningen mellan dessa två ståndpunkter. Vi ska återkomma till det senare. Men låt oss först av allt anta att allt detta nonsens stämmer och analysera dessa ”karakteriseringar” som sådana.

”... Castros regim är en bonapartistisk regim som vilar på en borgerlig statlig grund”, kan vi läsa i ”Opportunism och empirism”. (SLL:s *Fourth International*, sommar 1965, s 28.); ”... den gamla statsapparaten krossades inte utan bemannades med personal från Castros egen rörelse, och kompletterades senare med stalinistiska byråkrater.” (*Ibid.*) Staten, brukade Engels säga, är framförallt ”väpnade män”. Frågan om armén är den viktigaste nyckeln till statens karaktär. Stämmer det att ”den gamla borgerliga armén inte krossades”, utan bara ”bemannades med personal från Castros egen rörelse, och kompletterades senare med stalinistiska byråkrater”? Det är helt *falskt!*

Batistas kubanska armé, den kubanska armén före revolutionen, var en permanent yrkesarmé. Av den armén återstår inte ett dyft idag. Den krossades helt, fullständigt och totalt av revolutionen. Dess reaktionära generaler och överstar dödades eller flydde till utlandet; dess kadrer upplöstes; dess garnisoner omvandlades till skolor. Inte en enda av dess representanter kan idag återfinnas på någon ansvarspost i statsapparaten, än mindre i armén. De officerare som stannade i landet och inte ställdes inför rätta för kontrarevolutionära brott har blivit vad många tsaristiska officerare blev efter oktoberrevolutionen: taxichaufförer.

Å andra sidan består de nya väpnade styrkor som har uppstått ur revolutionen först och främst av den revolutionära armé som växte fram ur revolutionens kamp mot Batistas armé och stat, och i vilken det inte finns någon högre grad än *comandante* (det är den första armén sedan Trotskijs Röda armé som har haft så jämlika normer!), där det inte finns några gradbeteckningar, där befälhavare och lägre officerare själva är helt nya och inte har något som helst gemensamt med den gamla borgerliga armén eller ordningen, efter att ha uppstått ur revolutionens led, fattigbönder, arbetare och färgade människor. Utöver den revolutionära armén består de väpnade styrkorna av folkmilisen (arbetar- och bondemilisen) som utgörs av landets stora massor av arbetare och bönder och inte har några grader alls (inte ens gradbeteckningen *comandante*), där kvinnor tjänstgör på jämlik basis med män, och som kontrollerar sina egna vapen. Om beväpnade arbetande människor är ”den gamla

⁶ En ytterligare konsekvens skulle vara att den chrusjtjovitiska uppfattningen att ”nationaldemokratiska stater” – stater som varken är borgerliga eller proletära – ska upprättas i olika länder i kölvattnet till den koloniala revolutionen är riktig.

borgerliga statsapparaten” som ”inte krossades”, då har förstås SLL:s ledning givit ett värdefullt bidrag till den marxist-leninistiska teorin om staten!

I vartenda borgerligt land finns det dessutom en statlig polis, en hemlig polis, etc., som kompletterar den vanliga armén. Dessa förband av ”väpnade män” har också krossats fullständigt – och inte så få av deras medlemmar dödades på grund av att det var de personer som folket hatade allra mest, de som hade begått de allra grymmaste brotten mot revolutionen.

Provins- och distriktsprefekter, kommunfullmäktige och alla andra organ via vilka borgarklassen kontrollerade folket i städerna och på landsbygden har upplösts. Frånsett några få undantag har alla höga ämbetsmän, toppbyråkrater, chefer för ministeriernas byråkratier, chefer för centralbankerna och de statliga finansinstitutionerna, med andra ord alla som förkroppsligar statens borgerliga natur genom sina ”personliga band” till den härskande klassen, flytt från landet eller lämnat sina jobb. Det som återstår är småfunktionärer av lägre rang i ministerierna – och deras motsvarigheter blev också kvar i den ryska statsadministrationen efter oktoberrevolutionens seger. (Lenin kommenterade detta faktum ett oräkneligt antal gånger.)

Så att säga att ”den gamla [borgerliga] statsapparaten inte krossades”, när just dess armé, polis, prefekter, kommunfullmäktige, parlament, höga ämbetsmän och högre byråkrater krossades, är antingen att lura ens läsare, eller dela den dumma anarkistiska förvirringen att alla sorts ”statsapparater” efter revolutionen är borgerliga. Det faktum att ministerierna kallas ”ministerier” och inte ”folkkommissariat” är inte avgörande. Att säga att de i Kuba fungerar i den kubanska borgarklassens intressen, en klass som fullständigt har krossats, exproprierats och fysiskt skingrats som klass, är att ersätta den historiska materialismen med mytologi.

Det är faktiskt frågans kärna. Vi kan hålla med SLL:s ledare när de säger att ”nationalisering av produktionsmedlen” i sig själv inte är ett tillräckligt kriterium för att visa att det existerar en arbetarstat – under förutsättning att man menar en speciell sorts nationalisering. Engels tänkte sig möjligheten av en borgerlig stat som nationaliserade all kapitalistisk egendom och förvandlade borgarklassen till en klass av statliga räntetagare. Det var det som, med vederbörliga ändringar, hände i ett land som Egypten. Men nationalisering av produktionsmedlen plus att borgarklassen krossas som klass (och det med en revolution där den överväldigande massan av proletariatet i städerna och inom jordbruket hade den ledande rollen) är lika med en arbetarstat, om man inte vill kapitulera för ”statskapitalisternas” löjliga tanke att ”kapitalismen” på något sätt kan ”överleva” krossandet av hela borgarklassen och ”åter förkroppsligas” i andra samhällsskikt som är definitivt och radikalt mot privategendom. Det minsta man skulle kunna säga är att den sortens ”kapitalism” inte har något gemensamt med den kapitalism som analyserades i Marx’ *Kapitalet*. Och det gäller den sorts ”kapitalism” som SLL idag anser har ”överlevt” i Kuba.

”Men kan vi inte ha en ’borgerlig stat utan borgarklassen’?”, frågar SLL-ledarna. Och utan att blinka hänvisar de till Trotskijs formulering att den spanska folkfrontsregeringen under inledningen av julirevolutionen 1936 var en ”allians med bourgeoisieens skugga”. (“Opportunism och empirism”, SLL:s *Fourth International*, sommar 1965, s 27; “Ett svar till Joseph Hansen”, av Francisco Rodriguez, *ibid.*, s 32-33.) Denna hänvisning – som för övrigt kastar ett talande ljus över SLL:s teoretiska förvirring – tillåter oss återigen att klargöra tvistefrågan.

Bara ”bourgeoisieens skugga” var med i juliregeringen 1936 – eftersom borgarklassens majoritet

fysiskt hade flytt till Francos sida. Men fabrikena, gruvorna, bankerna, storgodsens egendomar bakom den republikanska arméns linjer? Vi vet att arbetarna och fattigbönderna spontant tog över dem, men vad gjorde regeringen med dem? Trotskij har ett tydligt svar på frågan! ”Utan att på något sätt representera den spanska bourgeoisien, representerade vänsterrepublikanerna ännu mindre arbetarna och bönderna. De företrädde inga andra än sig själva. Men tack vare sina allierade – socialisterna, stalinisterna och anarkisterna – kunde dessa politiska fantomer spela den avgörande rollen i revolutionen. Hur? Mycket enkelt. Genom att förkroppsliga principen om den ’demokratiska revolutionen’, dvs. *den privata egendomens okränkbarhet*.” (Trotskij, [Lärdomar av Spanien – den sista varningen](#), på marxistarkiv.se, s 3. Kursivering tillagd.)

Kan någon tro, att om en spansk regering i låt oss säga november 1936 istället för att ge tillbaka fabrikena till ägarna hade nationaliserat dem; om samma regering hade nationaliserat alla banker och storgods; om den istället för att slicka London Citys och Parisbörsens stövlar hade brutit alla band med den internationella kapitalismen och genomfört en revolution mot sina kapitalistiska härskare – kan någon tro att Trotskij hade kallat en sådan regering för ”borgerlig”, i synnerhet om den istället för att återinsätta de gamla borgerliga officerarna i armén hade skapat en ny armé, utan grader och med befälhavare som uteslutande valdes ut bland de bästa *milicianos*? Tanken att Fidel Castro följer i Azañas, Negríns och Miajas fotspår och styr i Havanna för att ... släppa in den kubanska borgarklassen igen genom en bakdörr är alltför skrattretande för att överväga. Har SLL:s ledare fortfarande inte insett det enkla faktum att Fidel Castro *i motsats till* Azaña, Largo Caballero och Negrín inte har ”förkroppsligat den privata egendomens okränkbarhet”, inte har givit tillbaka bankerna, fabrikena och godsens till borgarklassen *utan istället exproprierade dem*?

Vad är det för sorts ”borgerlig” stat som påstås härskas som en ”bourgeoisens skugga” och exproprierar de besuttna klasserna istället för att skydda deras egendom? ”Om ”marxism” betyder en oförmåga att förstå den lilla skillnaden mellan att återupprätta och att krossa den borgerliga makten och de kapitalistiska egendomarna – då kan vi bara sucka med Marx när han stötte på sådana ”lärjungar”. ”Om det är marxism så är inte jag marxist”.

Så mycket för det centrala argumentet i SLL:s ”tes om Kuba”, att det i Kuba finns en ”borgerlig statsapparat” som på något sätt ”representerar” den krossade borgarklassen ... genom att exproprierar dem! Det återstår tre argument att avfärda.

SLL-ledarna argumenterar utförligt att Kuba inte är någon arbetarstat ... på grund av sitt speciella förhållande till världsmarknaden.

Kuba är helt beroende av export av socker. Idag har sovjetbyråkratin ersatt USA som främsta köpare av detta socker. Imorgon, säger Ed Stillwell (*The Newsletter*, 18 juli 1964) och John Castle (SLL:s *Fourth International*, augusti 1965, s 65-67), skulle sovjetbyråkratin kunna ”förråda” Kuba till den amerikanska imperialismen. ”Det finns en stor fara för att Sovjetunionen skulle kunna vara mer än villigt att betala priset att sabotera Kubas tillbakadragande från ett direkt imperialistiskt herravälde och hennes måttfulla planer på ekonomisk utveckling för att uppnå en mer direkt överenskommelse med imperialisterna”. (*Ibid.*, s 67.)

Antag att det stämmer. Vad har det med frågan om det finns en arbetarstat i Kuba att göra? Den sovjetiska byråkratin har satt Kina i blockad, medvetet försökt tvinga tillbaka dem att handla med imperialismen. Det orsakade fruktansvärda umbärande för det kinesiska folket, eftersom det sam-

manföll med tre års jordbruksbrist. Kinas handel med de imperialistiska länderna ökade betydligt efter det. Kremels politik visar förvisso dess kontrarevolutionära roll, men det bevisar inte att Kina inte är en arbetarstat.

Men är inte Kuba mycket mer beroende av världshandeln än Kina? Utan tvivel (även om SLL överdriver hur starkt detta beroende är och allvarligt underskattar ansträngningarna att göra landet självförsörjande, åtminstone på baslivsmedel). Är det inte under dessa förhållanden mer sårbart för stalinistisk och/eller imperialistisk utpressning? Förvisso! Men återigen, vad betyder det? Att ett oerhört försvagat revolutionärt Kuba i händelse av en gemensam blockad från Moskva och Washington skulle bli ett enkelt byte för en ny kontrarevolution? Enligt vår uppfattning är denna åsikt överdrivet pessimistisk. Men låt oss gå med på detta antagande. SLL-ledarna torde väl inte hävda att bara de stater som inte längre kan störtas av en kontrarevolution ska erkännas som arbetarstater?

Säger inte teorin om den permanenta revolutionen uttryckligen att det *efter* den socialistiska revolutionens seger i ett underutvecklat land, och *efter* upprättandet av proletariatets diktatur, inleds en period av ständiga nationella och internationella inbördeskrig? Om den kubanska revolutionen imorgon skulle besegras på grund av Kremels förräderi, dvs. att arbetarstaten i Kuba krossas och makten återgår till kontrarevolutionärerna så skulle man bli tvungen att säga att en proletär diktatur störtades av en segerrik kontrarevolution – inte att en sådan diktatur aldrig existerade i Kuba. Och de kubanska arbetarna och bönderna skulle själva se skillnaden, väldigt tydligt.

Men nu är revisionisterna i SLL fångade i en ny fälla: ”I Kuba”, säger John Castle, ”skulle imperialisterna kunna återintegrera sockerproduktionen i världsmarknadens mekanismer [?] utan en kontrarevolutionär omvälvning, dvs. via den existerande byråkratiska [?] staten, mot [?] arbetarna och bönderna.” Och ännu tydligare: ”Således kan Kuba fullständigt sugas tillbaka till den kapitalistiska marknaden utan att så mycket som avnationalisera en enda industri.” (*Ibid*, s 66.) Detta är i sanning anmärkningsvärt! Sedan när är handel med kapitalistiska länder för en arbetarstat en sorts ”utsugning av sina egna arbetare och bönder”? Är SLL:s ledare mot sådan handel? Har de kastat Lenins och Trotskij:s samtliga lärdomar om ämnet överbord? Känner de inte till den grundläggande skillnaden mellan utsugning genom handel och utsugning genom att köpa arbetskraft under produktionsprocessen? Har imperialisterna blivit filantroper? Har inte ens Västeuropas imperialistiska länder – för att inte tala om halvkoloniala länder! – lärt sig den hårda läxan, att det när man blir beroende av handel med Washington också innebär att Washington börjar köpa aktier, fabriker, verkstäder, banker, upprätta dotterbolag till sina egna företag, köpa upp tidningar, politiker, radiostationer, dvs. ”delar” av den politiska makten? Och om imperialisterna inte gör någon av dessa otrevliga saker, om de inte utnyttjar detta ekonomiska ”beroende” för att få tillbaka sina egna nickedockor till makten, om de kort sagt inte iscensätter någon ”kontrarevolutionär omvälvning” – på vilket kvalitativt sätt skulle situationen i Kuba då skilja sig från situationen i Sovjetunionen före 1945, en period under vilken det landet också bara handlade med kapitalistiska länder, av det goda skälet att inga andra arbetarstater existerade? Vad har allt detta att göra med om Kuba är en arbetarstat?

I sin utmärkta artikel ”Kuba – eldprovet”⁷ ställde kamrat Joseph Hansen en mycket konkret fråga till SLL: vad skulle ni göra om ni satt vid makten i Kuba? John Castle svarar att han skulle införa direkt styre för arbetarna, att han inte skulle lita på de ”trolösa allierade” i de så kallade alliansfria

7 ”Cuba —the Acid Test. A Reply to the Ultraleft Sectarians”. *SWP Discussion Bulletin*, vol 24, nr 2, januari 1963.

länderna, och inte heller skulle han lita på sovjetbyråkratin. Han skulle uppmana till revolution i alla länder. (*Ibid*, s 69.) Så långt är allt gott och väl. Men det undviker Hansens fråga, eftersom han uttryckligen frågade vad SLL-ledarna skulle göra *på det ekonomiska området, handelsområdet, på den internationella handelns område.*

Inte ens en sovjet i varenda kubansk hem kommer väl att förändra Kubas omedelbara beroende av att sälja sitt socker på världsmarknaden. Till vem skulle en klassisk demokratisk arbetarstat i Kuba sälja sitt socker? Valet skulle fortfarande vara: antingen till sovjetbyråkratin (den kinesiska byråkratin, den rumänska byråkratin, etc.) eller till imperialisterna, eller genom att balansera mellan de två lägren.

Med andra ord skulle ett ”folkkommissariernas råd” à la SLL befinna sig i exakt samma handelsposition som Fidel Castro. Det skulle givetvis försöka främja världsrevolutionen som Lenin och Trotskij gjorde på sin tid, men tyvärr finns det alltid en tidslucka mellan dessa försök och ett positivt resultat, vilket Lenin och Trotskij lärde sig genom tråkiga erfarenheter. Revolutionära aktioner och propaganda garanterar inte snabba segrar, och bara snabba segrar kommer att skapa nya köpare av socker. Så i sig själv förändrar denna aktivitet inte alls Kubas handelssituation.

Vi behöver bara tillägga, att det att döma av de exempel vi undersöker på allvar går att betvivla att SLL:s propaganda för revolution kommer att bli effektivare än Fidels – åtminstone i Latinamerika. Så dilemmat skulle kvarstå – lika mycket om revolutionen leds av SLL som om den leds av Fidel Castro! ”Det finns ingen lösning i Kuba på de problem som den kubanska revolutionen står inför”, avslutar John Castle. (*Ibid*, s 69. Kursivering i original.) Antingen är detta ett långsiktigt historiskt yttrande – och då är det förstås sant, om än ganska banalt och utan konsekvenser för frågan om vem Kuba ska sälja sitt socker till under de kommande åren. Eller så är det menat som en omedelbar ”vägledning till handling”. Då betyder det bara att man smiter från nödvändigheten att konkret försvara den kubanska revolutionen, till och med genom handel, till allmänna formuleringar för att rädda ansiktet. I så fall är det liktydigt med att överge revolutionen, kapitulation och likvidationism.

Låt oss ta upp de två återstående argumenten. SLL:s ledare har upphävt ett ramaskri om den proletära demokratins brister i Kuba. En del av deras uttalanden är ganska överdrivna, men det finns utan tvekan olika allvarliga brister vad gäller proletär demokrati i Kuba. Det finns ingen orsak för oss att förneka det. Den viktigaste bristen är att arbetarstaten saknar en klar maktstruktur som baseras på demokratiskt valda arbetar- och bondekommittéer. Vi förespråkar bestämt att sådana kommittéer upprättas och är för dem, precis som vi är för arbetarsjälvstyre på fabrikerna inom ramen för en centraliserad plan. Men det har inte alls med saken att göra. Det visar bara att Kuba är en arbetarstat med byråkratiska deformationer som för övrigt Sovjetunionen även var under Lenin och Trotskij. Det bevisar förvisso inte att Kuba är ... en borgerlig stat!

Men det är precis vad SLL:s ledarskap hävdar. För att försöka bevisa sitt påstående tvingas det använda de småborgerliga revisionisternas alla gamla argument om den ryska frågan: ”Med detta förhållningssätt ignoreras de nationaliserade industriernas förhållande till världsekonomin [?], statsapparaten karaktär och arbetarklassens roll fullständigt. ’Socialismen’ verkar göra sitt historiska öde gällande över huvudet på och till och med mot arbetarklassen!” (John Castle, *ibid*, s 70.) Att dra in ”socialismen” i bilden är helt orimligt. Ingen kallar Kuba för ett ”socialistiskt” samhälle. Att säga att arbetarstaten ”gör sitt historiska öde gällande över huvudet på arbetarklassen” är ännu mer orimligt, eftersom den kubanska arbetarklassen under de senaste 6 åren har kämpat mer hjälte-

modigt och medvetet för socialismen är någon annan arbetarklass under denna period, med undantag för det vietnamesiska proletariatet. Om det finns en arbetarstat i Kuba idag så är det tack vare den kubanska arbetarklassens oavbrutna revolutionära mobilisering och aktivitet i städerna och på landsbygden. Men att anse det vara omöjligt för en arbetarstat att agera mot arbetarklassen⁸ – vad gör det med Sovjetstaten under åtminstone de senaste 35 åren?

Är inte det exakt samma argument som de småborgerliga revisionistiska virrpannorna förde fram om det ”omöjliga med en kontrarevolutionär arbetarstat” och Trotskij vräkte så mycket spydigheter över?

Men skillnaden mellan sovjetbyråkratin och ”Castros bonapartism”, ropar Slaughter och company, är att ”Stalins regim var en byråkratisk regim som vilar på proletärt statliga grunder som erövrades av de sovjetiska arbetarna 1917, medan Castros regim fortfarande vilar på borgerligt statliga grundvalar”. Vi har redan avfärdat Castroregimens ”borgerligt statliga grunder”. Argumentet att ”Castros stat” till skillnad från de ryska, jugoslaviska och kinesiska staterna, inte föddes ur en proletär revolution och upprättade en proletär diktatur med varierande grader av byråkratiska förvanskning, står i fullständig motsättning till både fakta och den permanenta revolutionens teori.⁹

Men SLL-receptets största svaghet är en annan: hur förklarar ni Ungern, Polen, Rumänien, Bulgarien, för att inte nämna Tyska demokratiska republiken, kamrater i SLL? Var fanns de ”proletärt statliga grunder” som arbetarna i dessa länder erövrat? Ägde det rum någon ”proletär revolution” i dessa länder – förutom den antibyråkratiska politiska revolutionen 1956 i Ungern, som byråkraterna krossade blodigt? Ändå skriver SLL under på att just dessa kontrarevolutionära byråkrater var dugliga och förmögna att upprätta arbetarstater ”bakom ryggen på och till och med mot” sina egna länders arbetare – medan Fidel Castro, som går i täten för sitt lands arbetande massor och ständigt mobiliserar dem, krossar den borgerliga statsapparaten med klassaktioner, beväpnar arbetarna och bönderna och exproprierar borgarklassen och bryter världsimperialismens grepp, sägs vara oförmögen att bygga en arbetarstat ... på grund av att han inte skapade sovjeter!

De motsättningar som SLL:s ledare vrider och vänder sig i blir ännu mer slående om vi tittar på deras tredje argument:

Enligt vår åsikt är Castro en ärlig förespråkare av ett bondeuppror under ledning av småbourgeoisien mot de underutvecklade latifundieregimerna i Latinamerika och på andra ställen. Han förespråkar alltså den *borgerliga* revolution som har varit ofullständig i så många av de underutvecklade länderna i världen. Hans kännetecknande tes är att den borgerliga revolutionen kan fullbordas och den ekonomiska utvecklingen drivas framåt med hjälp av huvudsakligen bonde-

8 ”Teorin om en kubansk arbetarstat drabbades av ett slag i augusti förra året, när de kubanska trotskisternas press krossades och tryckplåtarna till Trotskijs ’Den permanenta revolutionen’, förstördes.” (Tom Kemp i *The Newsletter*, 28 april 1962.)

9 Vi kan i förbigående tillägga: våra märkliga ”dogmatiker”, som är så krävande när det kommer till Kuba, är mycket mer ”överseende” när de betraktar Jugoslavien och Kina. Där går det att bygga en arbetarstat utan sovjeter, förstår ni, och utan att det på förhand existerar ett revolutionärt parti. Men i Kuba är det ”omöjligt”. Fidel Castro kommer att erkännas som en medveten proletär revolutionär först när och om han formellt ansluter sig till Socialist Labour League. Men Josip Tito och Mao Zedong, som inte precis har medlemskort i ”Fjärde internationalens internationella kommitté”, ledde ändå verkliga revolutioner, om än något byråkratiserade (och utan sovjeter). Castros grundläggande olycka verkar vara att han inte har varit medlem i det kubanska kommunistpartiet. Men det kubanska kommunistpartiet var mot revolutionen, och Castro kunde bara genomföra den just på grund av att han stod självständig från kommunistpartiet och till vänster om det. Varenda steg i SLL:s ”resonemang” drar in dem i allt större motsättningar om den kubanska frågan.

kamp som stormar städerna utifrån. Castro är inte nu, och har aldrig varit, någon förespråkare av en *proletär revolution*. (John Castle, *ibid*, s 67. Kursivering i original.)

Vi vet inte om karln är okunnig eller bara en fräck lögnare. Men här är vad Fidel Castro, denna ärkefiende till en proletär revolution, denna ”ärliga förespråkare av ett bondeuppror under ledning av småbourgeoisien” själv har att säga i frågan, i den viktigaste teoretiska urkund som den kubanska revolutionen har skänkt världen, den *Andra Havannadeklarationen*:

Till de små avantgrupperna i stridens begynnelsekedde sluter sig oavbrutet nya styrkor, massan där bakom sätter sig i rörelse, börjar välla fram, och så småningom är det ursprungliga läget i upplösning. Det är då som *arbetarklassen från land och stad har stridens utgång i sina händer*. Vad är det då som redan från stridens början gör dessa första stridskärnor oslagbara, oberoende av fiendens numerär, makt och resurser? Det är folkets stöd; och stödet från massorna kan de påräkna i ökande omfattning.

Men lantbefolkningen är en samhällsklass som på grund av den okunnighet den hålls i och den isolering den lever i behöver revolutionärer och politisk ledning från industriarbetarna och de intellektuella revolutionärerna. Utan denna ledning skulle den inte av egen förmåga kunna kasta sig in i striden och gå segrande ur den.

Under de historiskt betingade förhållanden som för närvarande råder i Latinamerika kan den nationella borgarklassen inte tänkas gå i täten för en kamp mot feodalsystemet och imperialismen... Den nuvarande kraftmätningen i världen och den universella frigörelseprocessen inom de koloniserade och avhängiga folken visar för Latinamerikas arbetare och revolutionära intellektuella vilken uppgift som är deras: *att resolut ställa sig i spetsen för kampen mot imperialismen och feodalsystemet*. (Kursivering tillagd.)

I sanning en egendomlig ”bondeledare” som, i trotskistisk tradition, klart och otvetydigt slår fast böndernas *oförmåga* att leda en segerrik revolution mot imperialismen och de underutvecklade ländernas inhemska härskande klasser. En märklig ”förespråkare av en borgerlig revolution” som förkunnar nödvändigheten att proletariatet erövrar makten. En märklig ”motståndare till den proletära revolutionen – som proklamerar behovet att proletariatet erövrar makten i hela Latinamerika, och som med framgång ledde en proletär revolution i sitt eget land!

En ”borgerlig” stat som exproprierar borgarklassen; en ”bondeledare” som åstadkommer en proletär revolution; en ”förespråkare av en borgerlig revolution” som förkunnar att varken den nationella borgarklassen eller bönderna utan bara proletariatet kan leda revolutionen till seger; ”borgarklassens främsta hopp för att kunna resa tillbaka till Kuba” – hatad och smäddad av just samma borgarklass som har emigrerat till USA, och har fastnat i dödlig kamp med honom – det är Castro. Är det inte uppenbart att vi i själva verket står inför ett fruktansvärt spratt som SLL-ledarna försöker spela oss under ”trotskismens” stulna fana? Är inte deras skrifter bara ett barnsligt försök att förvanska verkligheten med hjälp av en subjektivistisk ”teori” som urartat till ett egennyttigt verktyg för att rättfärdiga existensen av en sekt som är fångad i utsiktslös fraktionalism? SLL:s bild av Kuba hamnar under den välkända formuleringen: varje likhet med verkligheten är en ren slump.

7. Den ”objektivistiska” verkligheten kommer ikapp

Men efter att ha fallit till föga och reviderat teorin om den permanenta revolutionen i förhållande till den kubanska revolutionen, fortsätter SLL:s ledare med sina förvrängningar. Under sitt slingrande för att ta sig ur sin ståndpunkts motsättningar trasslar de in sig ännu mer.

Den borgerliga revolutionens historiska uppgifter kan bara förverkligas om revolutionen i de under-

utvecklade länderna leds av proletariatet, säger Trotskij (och som vi har sagt även Fidel Castro). Revolutionen i Kuba leddes *inte* av proletariatet, svarar Slaughter och company. Men hur är det med den radikala jordbruksreformen, nationaliseringen av latifundierna, exproprieringen av plantagerna? Åh, men vänta, man måste ta hänsyn till ... de nya objektiva omständigheterna, svarar SLL-ledarna. Lyssna på deras besvarade ”förklaringar”:

Kuba är ett av de länder där den kapitalistiska utvecklingen nästan helt har varit en funktion av utländska investeringar och kontroll. De latinamerikanska ekonomiernas beroende av en enda skörd eller resurs (för Kuba socker) har ofta beskrivits. Den nationella borgarklassen kunde aldrig bli någon självständig samhällskraft i Kuba. Den kunde bara fungera som en politisk eller kommersiell verkställare av amerikanska investeringar. Under dessa förhållanden kunde inte de småborgerligt demokratiska ideologerna spela sin klassiska roll under den borgerliga [!] revolutionen så länge, nämligen att ge ett politiska ledarskap som först knyter arbetarna till den borgerliga kampen mot absolutism eller för självständighet, och sedan knyter dessa lägre klasser till den nya regimen. Under den ryska revolutionen försökte socialistrevolutionärerna och mensjevikererna göra det. (”Opportunism and Empiricism”, SLL:s *Fourth International*, sommaren 1965, s 26.)

Vad har då hänt i Kuba? De objektiva faktorer [sic] som är drivkraften bakom den permanenta revolutionens teori gjorde sig gällande med stor kraft. Den kubanska borgarklassens styrande kretsar var så knutna till det amerikanska kapitalet att de inte kunde bjuda något som helst motstånd mot det bondekrig som leddes av Castros gerillasoldater. Med utgångspunkt i den demokratiska revolutionens traditionella program – jord till bönderna, en demokratisk konstitution och nationellt oberoende – erövrade de sistnämnda styrkorna makten. Batistaregimens nederlag och fördrivningen av de amerikanska imperialisterna [!] från Kuba ställde omedelbart frågan om att gå utöver dessa uppgifter. Kampen mot [!] USA:s intressen ställde de kubanska ledarna i skarp motsättning till USA-imperialismens kontrarevolutionära världsstrategi.... Detta enorma tryck [!] från imperialismen tvingade [!] mycket snabbt fram en splittring bland Castro-rörelsens småborgerliga ledare. Själva de svårigheter [!] som det nationella försvaret mot Wall Streets militära och ekonomiska sanktioner orsakade, gjorde det nödvändigt med en grundlig utrensning [!] av 26 julirörelsens höger och av regeringens personal, och alla utländska egendomar exproprierades. (”Cuba: Marxism and the Revolution”, av John Castle, i SLL:s *Fourth International*, augusti 1965, s 72.)

Författaren gör sig skyldig till ett litet förbiseende: det var inte bara alla ”utländska egendomar” som nationaliserades utan också alla kubanska ”nationella” kapitalistiska företag. Men även om vi lämnar detta ”lilla” förbiseende åt sidan, så kan vi knappt tro våra ögon: *vad är detta om inte den påstått ”pabloitiska” teorin som ersätter dialektisk materialism med ”objektivism”*, och vilken SLL:s ledare smädar vecka efter vecka?

Sedan när kan de objektiva förhållandenas ”tryck”, inklusive imperialismens ”tryck”, få småbourgeoisien i underutvecklade länder att göra det den historiskt är oförmögen att göra, dvs. genomföra en genomgripande och radikal jordreform, ge mark till bönderna, expropriera de imperialistiska egendomarna och nationalisera ”nationell” kapitalistisk egendom? Verkligen märkliga ”ortodoxa” trotskister, som å ena sidan med eftertryck upprepar att Nkrumah, Ben Bella, Sukarno, för att inte nämna Nehru, dvs. de typiskt borgerliga eller småborgerliga nationalistiska ledarna, är oförmögna att genomföra en genomgripande radikal jordreform, är oförmögna att slutgiltigt och definitivt bryta med imperialismen – men ändå fortsätter att ge Castro beteckningen ”småborgerlig bondeledare”, samma Castro som trots allt verkligen *genomförde* en radikal jordreform och *exproprierade* all imperialistisk egendom... under ”trycket” från ”objektiva omständigheter”. Vägran att känna igen

en socialistisk revolution när den äger rum har fått den ”objektivistiska” verkligheten att komma ikapp! Den historiska uppgift som teorin om den permanenta revolutionen bara överlämnar till alliansen mellan proletariatet och fattigbönderna, överförs nu till ... småborgerliga ledare, tack vare ”objektiva omständigheter”. Nu verkar det som om samma ”objektiva omständigheter” till och med hindrar de ”småborgerliga demokratiska ideologerna” från att spela sin klassiska roll att knyta arbetarna och bönderna till borgarklassen! Man undrar bara varför SLL:s verkligt revisionistiska ledare inte ser någon motsättning mellan de ”objektiva faktorer” som *fick* Fidel Castro att bryta med imperialismen och de inhemska härskande klasserna i Kuba, inklusive borgarklassen, och de ”objektiva faktorer” som uttryckligen *hindrade* småborgerliga nationalistiska ledare som Ben Bella, Nkrumah och Sukarno från att göra samma sak...

Roten till SLL-ledarnas revision av teorin om den permanenta revolutionen i fallet Kuba är en felaktig teori som kan sammanfattas med SLL:s egna ord:

Kuba kan och kommer att definieras som en arbetarstat först när ett revolutionärt parti grundat på Fjärde internationalens program med framgång har störtat den kapitalistiska staten... (*The Newsletter*, 18 juli 1964.)

Detta är så sekteristiskt att det blir löjligt. Uppfattningen att bara medlemmar i ”Fjärde internationalens internationella kommitté” kan grunda arbetarstater är förvisso en av den mest extrema sortens sekteristisk avvikelser från marxismen som vi någonsin har stött på i den revolutionära rörelsens historia (som är så rik på egendomliga svängningar och de mest varierande nyckler). Den förutsågs för övrigt av Trotskij själv, som otvetydigt var mot allt sådant nonsens. Så tidigt som 1931 sa Trotskij att det inte var uteslutet att en revolution kunde segra i Tyskland under ett stalinistiskt ledarskap:

I en del situationer går det att segra även med en mycket dålig politik. Den fördjupade krisen, det därav följande sönderfallet av socialdemokratien och regeringarnas demoralisering, gör att *det inte är uteslutet* att det tyska kommunistpartiet kan segra även med Thälmanns och hans ledarskaps politik. ([”Några tankar om perioden och Vänsteroppositionens uppgifter”](#), 28 juli 1931, på marxistarkiv.se.)

Sju år senare återvände Trotskij till precis samma uppfattning, när han i *Övergångsprogrammet* som antogs vid Fjärde internationalens grundningskongress skrev:

Man kan emellertid inte i förväg bortse från den teoretiska möjligheten att de småborgerliga partierna [Trotskij syftar på ”arbetarnas och böndernas småborgerliga representanter” eller ”proletariatets traditionella organisationer”, två formuleringar som han använder i samma kapitel i *Övergångsprogrammet*, E.M.], inklusive stalinisterna, av helt exceptionella omständigheter (krig, nederlag, ekonomiskt sammanbrott, massornas revolutionära tryck) kan drivas att gå längre än de själva önskar på vägen mot en brytning med bourgeoisien. ([Övergångsprogrammet](#), på marxistarkiv.se, s 26.)

Sekterism, säger Trotskij, är ofta ett resultat av rädsla för att falla för frestelser. Varför är SLL:s sekteristiska ledare så rädda för att gå med på att Kuba är en arbetarstat? Därför att de troligen tror, att när man väl medger att en arbetarstat kan upprättas utan att ett revolutionärt parti först har byggts, då måste man dra slutsatsen att det inte längre är nödvändigt att bygga revolutionära partier någonstans, att revolutioner på något sätt kan segra utan sådana partier ... och då skulle sekten (som de i sina egna sinnen identifierar som det revolutionära partiet) har förlorat allt sitt existens-

berättigande!

Detta är förstås att vända upp och ner på den marxistiska metoden: subjektivism upphöjd till dogmens nivå istället för en objektiv vetenskaplig analys av verkligheten. Det finns objektiva vetenskapliga kriterier med vilka en stats klasskaraktär går att bestämma, inklusive den kubanska statens klasskaraktär.

Vi måste börja genom att tillämpa dessa kriterier på fakta. I fallet Kuba pekar denna metod – den marxistiska metoden – på en oundviklig slutsats: i Kuba har vi verkligen en arbetarstat. Allt detta förstod den trotskistiska rörelsen fullkomligt – och just när det hände. Samma sak gäller nästa fråga: är det faktum att en arbetarstat upprättades i Kuba innan det dessförinnan hade bildats ett revolutionärt marxistiskt parti och utan att det partiet hade fått ledningen över massrörelsen, ett undantag eller en regel? Om det är ett undantag måste det förklaras som ett sådant – och då gäller fortfarande behovet att bygga revolutionära marxistiska partier överallt. Om det är en regel då finns inget annat alternativ än att dra slutsatsen att det inte längre är nödvändigt att bygga revolutionära marxistiska partier för att störta kapitalismen, utan bara för att upprätta en verkligt proletär demokrati.

Det var den metod som Marx, Lenin och Trotskij använde på nya problem under sin livstid. Det var den metod Trotskij tillämpade när han studerade sovjetstatens och sovjetbyråkratins klasskaraktär. Samma metod har använts av oss i frågan om världsrevolutionens utbredning i underutvecklade länder sedan 1945. Och vår slutsats, som sammanfattas i dokumenten från Fjärde internationalens återföreningskongress 1963, är helt otvetydig: vi säger att fallet Kuba är *ett undantag och inte regel*; vi förklarar undantaget med ytterst gynnsamma omständigheter, där de härskande klasserna i det närmaste fullständigt hade fallit sönder – och imperialismen blev överraskad; och vi drar slutsatsen att ett sådant undantag i allmänhet *inte* kommer att upprepas, och att uppbygget av revolutionärt marxistiska partier som erövrar ledarskapet över massorna, är en nödvändig förutsättning, inte bara för att erövra en socialistisk demokrati, utan också för att störta kapitalismen i hela världen.

Sekterister vägrar inse verkligheten för att de är rädda att falla för opportunistiska frestelser; opportunisterna generaliserar på ett otillåtet sätt undantag och drar likvidationistiska slutsatser av den kubanska revolutionens erfarenheter. Bara Fjärde internationalen har på en och samma gång kunnat förklara och förstå den internationella verklighetens nya sidor, inklusive uppkomsten av den kubanska arbetarstaten, utan att med en enda tum överge det marxist-leninistiska teoretiska arvet.

Castros skandalösa angrepp på trotskismen och Fjärde internationalen vid Tricontinental-konferensen i Havanna i januari 1966 gav SLL ny ammunition för sitt antagande att Kuba är en "kapitalistisk" stat, men drog också in SLL:s teoretiker i nya motsättningar. SLL tolkade dessa angrepp som bevis på "att Castro har slagit in på vägen mot att likvidera den kubanska revolutionen", (SLL:s *Fourth International*, april 1966, s 99), och att han "accepterar den stalinistiska byråkratins revolutionära strategi", (*ibid*, s 100). SLL:s amerikanska anhängare har uttryckt det konkretare: "... den politiska karaktären på Havanna-Moskvas linje för underutvecklade länder" är, enligt dem, "väpnad kamp om man måste, men samarbete med borgarklassen till varje pris". (*Bulletin of International Socialism*, 28 februari 1966, s 4.)

Tyvärr för dessa kristallklara analytiker hade Castro, när han besvarade den chilenska "nationella" borgarklassens ledare Frei, följande att säga *efter* Tricontinental-konferensen:

Vi hade diskussioner med dessa [chilenska] deputerade. Och vi förklarade för dem att det för att göra en revolution först är nödvändigt att konfrontera imperialismen: att man för att göra en revolution, även om det inte är en socialistisk utan en borgerligt demokratisk revolution, en nationalistisk revolution, så måste man konfrontera imperialismen och den nationella oligarkin.

Jag sa också till dem att jag inte trodde att förhållandena i Chile tillät en sådan sorts revolution, och att om de önskade en revolution under chilenska förhållanden, så måste det vara en socialistisk revolution, och jag förklarade varför. Chile är ett underutvecklat land tyngt av skulder, ett land där stora delar av befolkningen lever under de alla värsta förhållanden, och för att få något gjort, för att ge något till bondemassorna och arbetarmassorna i landet måste man slå till mot imperialismens, oligarkins, storindustrins, import-exporthandelns och bankernas intressen.

Och att det för att strida mot oligarkin och imperialismen krävdes stöd från bonde- och arbetarmassorna för att gå mot imperialismen; och ... att arbetar- och bondemassorna inte skulle stöda en borgerlig revolution, eftersom arbetarna och bönderna inte skulle vara villiga att tjäna en utsugande klass' intressen. (*Granma*, 20 mars 1966, återgiven i *World Outlook*, 22 april, 1966.)

Om det, som Michael Banda säger, "är lite eller ingen skillnad på den sorts *stat* som Castro eller Batista upprättade" (*The Newsletter*, 18 juni 1966. Kursivering i original.), så skulle han få det svårt att hitta något exempel på en Batista (!) eller någon annan borgerlig Bonaparte som uppmanar arbetarna på en hel kontinent att resa sig i en *socialistisk* revolution mot imperialismen och mot den inhemska borgarklassen som Castro gör!

Men nu visar sig SLL:s motsättningar på ett mycket påtagligt sätt. Å ena sidan gör SLL:s talespersoner gällande att Fidel Castro och hans anhängare har anslutit sig till Stalin-Chrusjtjovs anhängare om den mensjevnikiska teorin om "revolution i stadier", en teori enligt vilken det är en borgerligt demokratisk revolution och inte en permanent revolution som står på dagordningen i Latinamerika, och enligt vilken proletariatet och fattigbönderna måste underordna sig den "nationella" borgarklassen inom ramen för denna revolution. SLL:s amerikanska anhängare driver denna tes till en ytterlighet i en braskande rubrik: "Castro anammar stalinismen". (Ett egendomligt "bevis" på existensen av en "kapitalistisk stat" i Kuba, eller hur? Sedan när "anammar" kapitalister "stalinism"? Har SLL "anamat" teorin om statskapitalism i Sovjetunionen?) Men i logisk linje med sin absurda uppfattning om en "borgerlig stat" i Kuba, lovar å andra sidan SLL att ... försvara Blas Roca mot Castro, och försvarar i efterhand till och med den bedrövlige byråkraten Escalante, som hatas och föraktas av alla kubanska arbetare, mot att "rensas ut" av Castro!¹⁰

Och på så sätt kommer SLL:s teoretiker fram till slutsatsen att en "trotskist" av SLL:s sort är förpliktigad att alliera sig med "arbetarklassens" anhängare till den mensjevnikiska teorin om en "borgerligt demokratisk revolution" i Kuba och Latinamerika mot "borgaren" Castro och den fidelistiska strömningen, som inte utan framgång stred för en socialistisk revolution, och som mot den sovjetiska byråkratin och dess kubanska företrädare har vidmakthållit sin inriktning på en

10 "Oavsett hur paradoxalt det kan verka, är alltså försvaret av trotskismen mot stalinistiskt förtal en första förutsättning för att försvara Kubas hela arbetarrörelse, och för övrigt också försvara stalinisterna mot framtida repressalier från Castros kapitalistiska stat." (*The Newsletter*, 18 juni 1966.) "Således möts varje försök från arbetarklassen att hävda sin politiska makt antingen självständigt eller genom sprickor i Castros regering omedelbart av ett kraftfullt och våldsamt motstånd från den kapitalistiska statsapparaten. Ur denna, och bara [!] denna, synvinkel får de upprepade utrensningarna inom regimen (Salvador David, Escalante, Guevara), och det förtryck som riktas mot oberoende strömningar som de prokinesiska kommunisterna och Posadas' grupp, någon mening." (*Ibid.*) Att Escalante, denna representant för en ruten och materiellt privilegierad byråkrat, betraktas som ett uttryck för att arbetarklassen (!) försöker hävda sig själv, är en upptäckt som Healy verkligen borde vara stolt över.

socialistisk revolution i resten av Latinamerika! Om ett träd ska bedömas utifrån sin frukt, skulle denna slutsats som SLL:s teoretiker själva drar av sin teori om en ”kapitalistisk stat i Kuba” räcka för att fördöma uppfattningen som helt absurd och ytterst misskrediterande för trotskismen!¹¹

8. Revidering av den leninist-trotskyistiska uppfattningen om den koloniala revolutionen

Efter att ha tappat greppet om teori som ett verktyg för objektiva analyser, en nödvändig förutsättning för att teorin ska bli en korrekt vägledning till handling för att förändra verkligheten, faller SLL:s ledare nu alltmer till föga för sekterismens logik. Genom att nedvärdera teorin till blott ett medel för fraktionskampen mot ”revisionismen”, tvingas de steg för steg revidera avgörande delar av den revolutionärt marxistiska teorin och traditionen. Revideringen av Trotskijns teori om den permanenta revolutionen är bara ett exempel på deras avvikelser från marxismen. Ett annat är deras grundläggande inställning till den koloniala revolutionen, världsrevolutionens viktigaste sektor under de senaste 17 åren.

Marxist-leninisters inställning till den koloniala revolutionen utvecklades i någon större omfattning för första gången vid Kommunistiska internationals andra kongress, i Lenins *Teser i den nationella och koloniala frågan*, och i de berömda 21 villkoren för medlemskap i Kommunistiska internationals. Den viktigaste ståndpunkten är att ett revolutionärt parti i ett imperialistiskt land har en absolut plikt att med propaganda och aktioner stöda befrielsekrig som förs av koloniala folk, oavsett vilken samhällskraft som råkar leda kampen. I denna anda stödde 1920-talets kommunistpartier det befrielsekrig som berberna [Rif Kabyles] under feodalt ledarskap utkämpade mot den franska imperialismen; den världstrotskyistiska rörelsen stödde det krig som det etiopiska folket genomförde under ledning av slavägare mot den italienska imperialismen; och Trotskij ansträngde sig hårt för att, mot dåtidens ultravänsteristiska kritiker, rättfärdiga sitt kritiska stöd till slaktaren Chiang Kai-shek som ledde den kinesiska regering som gick mot den japanska imperialismen.

Lenin ansåg att den chauvinistiska och socialimperialistiska förgiftningen av arbetarklassen i väst är så farlig, i synnerhet i förhållande till befrielseströrelserna i de koloniala länderna, att han slog fast den järnhårda regeln att brist på aktivt, materiellt stöd till sådan kamp från ett parti som kallar sig själv ”kommunistiskt” skulle räcka för att utesluta det från Kommunistiska internationals.¹² SLL:s

11 För att göra redogörelsen fullständig bör det noteras att det kubanska kommunistpartiets ledare Blas Roca, en gammal stalinistisk murvel, som Healy vill att vi ska ”försvara” mot Castro, försökte ”bevisa” sitt senaste förtal av trotskismen genom att åberopa SLL-ledarnas oansvariga ståndpunkt i den kubanska frågan. (Se *World Outlook*, vol 4, nr 16, 20 maj 1966.)

12 ”I fråga om kolonierna och de undertryckta nationaliteterna måste partierna i de länder, vars bourgeoisie äger kolonier eller förtrycker andra nationer, inta en utpräglat klar och tydlig ställning. Varje parti som tillhör Tredje Internationals är skyldigt att obarmhärtigt avslöja ’sina’ imperialisters ’hjärtebragder’ i kolonierna, och att stödja, *icke i ord utan i handling* varje frihetssträvande i dessa kolonier, att kräva sina imperialisters utdrivande ur kolonierna, att bland det egna landets arbetare uppväcka verkligt broderliga känslor gentemot den arbetande befolkningen i kolonierna samt att bland det egna landets trupper underhålla en ständig agitation mot allt förtryck av folken i kolonierna.” (Villkor nr 8 av de 21 villkoren för anslutning till Kommunistiska internationals, som antogs av Kommunistiska internationals andra kongress den 6 augusti 1920. Det första utkastet skrevs av Lenin. Kursivering tillagd.)

Se även tes 9 av *Teser i den nationella och koloniala frågan*, som antogs den 28 juli 1920, vid samma kongress, och där följande står: ”... att direkt understödja de revolutionära rörelserna bland osjälvständiga och icke likaberättigade nationer (t. ex. på Irland, bland negrerna i Amerika etc.) samt i kolonierna genom ifrågasättande lands kommunistiska parti. Utan detta sista särskilt viktiga förbehåll förblir kampen mot undertryckandet av osjälvständiga nationer och kolonier liksom också erkännandet av deras rätt till statlig autonomi en falsk skylt, så som vi se hos de till II

meriter avseende den algeriska revolutionen är så skamliga att Lenin säkert skulle ha kämpat för att utesluta en sådan grupp från Kommunistiska internationalen.

Healys grupp har inte alltid haft en så skamlig inställning till den koloniala revolutionen. När de hade ett nära samarbete under publiceringen av *Socialist Outlook*, gav de aktivt stöd till Ghanas och Kenyas folks kamp för självständighet. När A Banda den 30 april 1954 skrev i *Socialist Outlook*, hade han följande att säga om Mau-Mau-rörelsens krig mot den brittiska imperialismen:

Det är nu ett år och fem månader sedan undantagstillstånd förklarades i Kenya. Hittills har alla försök att krossa det kenyanska folket misslyckats. "Mau-Mau" har brutit igenom varenda omringning och fungerar som en folklig rörelse – i de kolonialistiska styrkornas eftertrupp, i bergen som tidigare, i reservaten och städerna...

Afrikanska landarmén har skapat sin egen organisation. Den är organiserad i reguljära militära formationer med sin egen stab och kommittéer på territoriell basis. Det finns en sorts försörjningskommisariat med egna samordningskommittéer med civila sympatisörer. Den har miljontals ögon och öron i sin underrättelsetjänst, precis som varje folkligt uppror. Den har domstolar med egna undantagslagar och förordningar. Det är i själva verket ett system för lag och ordning som ställs mot ett annat system.

Det är den brittiska arbetarrörelsens plikt att stöda dessa styrkor som kämpar för afrikanernas frihet i Kenya. Om den inte ska förråda de socialistiska principerna kan den varken stå vid sidan av eller stöda Toryregeringen och de vita bosättarna, som har inlett en ny terroroffensiv mot det kenyanska folket.

Denna ståndpunkt är helt riktig. Under förutsättning att det är ett folkligt uppror och en verklig kamp mot de imperialistiska slaktarna är det arbetarrörelsens plikt i de imperialistiska länderna att stöda detta uppror oavsett dess ledarskap, och ge det inte bara politiska utan också aktivt materiellt stöd. Varje annan inställning skulle i bästa fall vara "neutralitet" ("stå vid sidan av"), en inställning som vore liktydigt med att "förråda de socialistiska principerna".

Exemplet Kenya är mycket viktigt, eftersom upprorets ledarskap givetvis inte på något sätt var socialistiskt eller proletärt till sin natur. I själva verket har dess främsta politiska ledare, Jomo Kenyatta, idag blivit nykolonialisternas viktigaste springpojke i Kenya. Var det därmed fel av Banda att inta den ståndpunkt han hade gentemot Mau-Mau-rörelsen 1954? Förvisso inte! Ty för det första förkroppsligade Kenyatta, så länge han förföljdes av imperialismen, objektivt en progressiv sak. Om man för det andra just förutsåg att många småborgerligt nationalistiska ledare till sist skulle kompromissa med imperialismen och förråda den koloniala revolutionen, så var det ännu mer nödvändigt att stöda den rättfärdiga kampen för självständighet. Ty bara genom att ge ett otvetydigt och aktivt stöd till denna kamp gick det att få en verklig åhörarskara bland deras anhängare när "förraderiet" äger rum. För det tredje är den koloniala revolutionen, om den betraktas som en *permanent revolutionär process*, också en process av ständig skiktning och splittringar inom det folkliga upprorets ledarskap, en process där den revolutionära marxismens teorier kan vinna mark och skapa omständigheter för att ett verkligt revolutionärt parti ska uppstå, *under förutsättning* att de enskilda revolutionärerna och Fjärde internationalen som sådan ända från början otvetydigt identifierar sig med revolutionen och upproret.

Allt det som gäller för Kenya gäller ännu mer för Algeriet. Algeriet var trots allt socialt och ekonomiskt mer utvecklat än Kenya, även om det fortfarande var ett underutvecklat land. Ännu mer än i

Internationalen hörande partierna." (Båda de citerade dokumenten finns i dokumentinsamlingen [Kominterns andra kongress](#), på marxistarkiv.se.)

Kenya var den härskande klassen identifierad med de europeiska bosättarna, och deras ledare fungerade som direkta representanter för och springpojkar åt imperialismen. Ännu mer än i Kenya fungerade Front de Liberation Nationale [FLN] som en folklig rörelse, med stöd från befolkningens stora massa, med ”ett system för lag och ordning som ställs mot ett annat system”, med ”reguljära militära formationer med sin egen stab och kommittéer på territoriell basis”. Följaktligen kunde arbetarrörelsen, ännu mer än i Kenya, inte stå vid sidan av eller vara mot det folkliga upproret för nationellt oberoende utan att ”förråda de socialistiska principerna”.

Men SLL:s ledare vägrade stöda upproret i Algeriet, och det av de mest sekteristiska och minst grundade av skäl!

För det första gjorde de det med ursäkten att det fanns en rivaliserande rörelse, Mouvement National Algerien [MNA], som hade antagit ett ”revolutionärt socialt program”. (*The Newsletter*, 10 mars 1962.) Sekteristerna i SLL var så förblindade av fraktionism att de inte påverkades av det faktum att denna så kallat ”revolutionärt sociala rörelse”¹³ tilläts hålla lagliga konferenser i Frankrike under beskydd av polisen, medan FLN, som var indragen i ett blodigt krig med den franska imperialismen, drabbades av de allra hårdaste förföljelser; att denna så kallat ”revolutionärt sociala rörelse” faktiskt kontrollerade en remsa territorium i Algeriet under befäl av en viss Si Bellounis utan att införa eller genomföra en enda progressiv social eller ekonomisk åtgärd där; att Si Bellounis slutligen slöt ett militärt avtal med den imperialistiska armén mot FLN; att detta påstått ”revolutionärt sociala” parti koncentrerade sin propaganda kring kväljande ”ortodoxt” religiösa appeller till muslimerna; och att det internationellt vände sig till den muslimska världens allra mest reaktionära krafter, regeringarna i Saudiarabien och Pakistan.

Det krävdes att MNA offentligt gav sitt bifall till att de Gaulle kom till makten 1958 för att Healys grupp skulle ”medge” att de ”inte längre hade med samma rörelse att göra”, och beklaga att ”de som hade stött MNA utan tvekan borde ha insett vad som pågick tidigare”. (*The Newsletter*, 10 mars 1962.)

Efter att – försenat – ha insett MNA:s karaktär drog sig SLL-ledarna och deras franska anhängare praktiskt taget tillbaka från den algeriska scenen. De hade bara förakt att erbjuda FLN medan 500.000 imperialistiska soldater kastades mot det folkliga uppror som ägde rum under deras ledarskap. Vad var detta annat än samma ”stå vid sidan av” som Banda 1954 fördömde som ett förräderi mot de socialistiska principerna?

När SLL:s teoretiker idag tittar tillbaka, så ser de FLN:s olika splittringar och svängningar, och den begränsade karaktären på den småborgerliga regering som uppstod i Algeriet efter att de hade erövrat politisk självständighet, som en bekräftelse på det riktiga i sin vägran att ge FLN kritiskt stöd mot den franska imperialismen. Men denna ursäkt är fullständigt principiös!

Det som borde slå varje observatör av den algeriska scenen sedan 1962 är det faktum att alla skiljaktigheter har ägt rum inom de styrkor som kämpade mot den franska imperialismen från 1954 till 1962 under FLN:s fana. Jordbruksarbetarna som ockuperade de franska bosättarnas jordegendomar och organiserade dem till gemensam egendom under självstyre; fackföreningsledarna i Union

13 I själva verket var detta ”revolutionärt sociala” program bara ett bedrägeri. I alla sina officiella förkunnelser begränsade sig MNA – så tidigt som 1955 – strikt till att kräva nationellt oberoende och demokratiska friheter. Det var inte ens frågan om någon radikal jordreform! Se MNA:s budskap till konferensen i Bandung, i MNA:s organ *La Voix du Peuple*, 30 april 1955.

Generale des Travailleurs Algeriens [UGTA] som reste sig mot FLN:s olika höger- och centristiska ledare för att envist försvara den algeriska arbetarklassens rättigheter och självbestämmanderätt; FLN:s vänsterteoretiker som skrev ”Algiers-stadgan” med sitt revolutionärt socialistiska program och sitt projekt för ett socialistiskt Algeriet; Boudiaf-styrkorna som samlade en liten opposition mot Ben Bella och Boumedienne och som har SLL:s något skamsna sympati; organisatörerna av den nya underjordiska rörelsen mot Boumediennes regim – alla de olika vänsterkrafter som har uppstått i Algeriet sedan 1962 har utvecklats ur FLN.

Är det inte uppenbart att de som, likt Fjärde internationalens sektioner, mellan 1954 och 1962 uppfyllde sin leninistiska plikt genom att ge materiellt stöd till FLN, har möjlighet att samarbeta med dessa algeriska vänsterkrafter och övertyga dem om nödvändigheten att bilda ett revolutionärt marxistiskt parti, möjligheter som SLL:s ledarskap och dess franska anhängare, som ett resultat av sin avhållsamma inställning innan självständigheten erövrades, fullständigt saknar?

Att rättfärdiga denna avhållsamhet med de kompromisser som FLN:s ledare gjorde med imperialismen efter kampen, och på grund av att de tvekade eller vände om på vägen till socialismen, är helt fel. Revolutionära marxister har inget förtroende för att borgerliga eller småborgerliga nationalisterna för kampen mot imperialismen till sitt slut eller börjar bygga socialismen. Men att de revolutionära marxisterna saknar illusioner förhindrar dem inte på minsta sätt från att ge kritiskt stöd till dessa styrkor under deras kamp mot imperialismen – så länge de kämpar i ledningen för massorna. Det är de revolutionära marxisternas plikt att sträva efter arbetarnas och fattigböndernas oberoende klassorganisation, och skola dem i en anda av misstro mot den nationella rörelsens borgerliga och småborgerliga ledare. Med andra ord är det de proletära revolutionärernas plikt att kämpa om herraväldet i den nationella rörelsen. Men det kan de inte göra om de inte inser att denna rörelse är verkligt revolutionär och progressiv och måste stödas mot imperialismen.

Denna *dialektiska kombination av uppgifter* är just det som SLL:s ledarskap inte kan förstå på grund av sin primitiva sekteristiska dogmatismens begränsningar. Således förnekar de att kampen för nationellt oberoende eller att erövra nationell självständighet har någon som helst progressiv innebörd i, som i fallet Tom Kemp i *The Newsletter* den 14 juli 1962. Hans artikel om de algeriska massornas erövring av nationell självständighet¹⁴ har betecknande nog rubriken ”Algeriet – situationen oförändrad [sic] – inga framsteg för arbetare och bönder”! Att erövringen av nationell politisk självständighet lämnar situationen ”oförändrad” och inte utgör ”något framsteg” för arbetarna och bönderna motsäger allt som Lenin och Trotskij lär ut om den koloniala frågan. Vi bör här erinra oss att Trotskij ansåg *nationell självständighet – till och med under Chiang Kai-sheks ledarskap – vara värd att försvara mot imperialismen*:

Men kan Chiang Kai-shek säkra en seger? Jag tror inte det. Men det är han som började kriget och som nu leder det. För att ersätta honom är det nödvändigt att vinna inflytande bland proletariatet och inom armén, och för att nå detta mål är det nödvändigt att inte förbli hängande i luften, utan ställa sig i kampens mitt. Vi måste vinna inflytande och prestige i den *militära* kampen mot den främmande invasionen och i den *politiska* kampen mot bristerna, svagheterna och det inre förräderiet. Vid en viss tidpunkt som vi inte kan bestämma i förväg, kan och måste

14 Det är sant att SLL, ett perfekt exempel på teoretisk förvirring som blandas ihop i alla grundläggande frågor, ofta hycklande låter vänster hand ignorera vad den högra skriver. Tom Kemp kan inte inse att nationell politisk självständighet är ”något framsteg”. I SLL:s aprilnummer av *Fourth International* 1966 skriver David Francis raka motsatsen, och talar om ”ett revolutionärt krig som tvingar [!] den franska imperialismen att överge sitt direkta styre.” (s 66.)

denna politiska opposition förvandlas till en väpnad konflikt, eftersom inbördeskriget liksom krig i allmänhet inte är någonting annat än en fortsättning av den politiska kampen....

Vi förnekade aldrig att det var kommunistpartiets plikt att delta i bourgeoisins och småbourgeoisins krig i söder mot generalerna från norr, vilka var agenter för den utländska imperialismen. Vi förnekade aldrig [1925-1927] nödvändigheten av ett militärt block mellan kommunistpartiet och Guomindang. Tvärtom var vi de första som föreslog det. Men vi krävde att kommunistpartiet skulle upprätthålla hela sin politiska och organisatoriska självständighet, dvs. att under inbördeskriget mot imperialismens inre agenter liksom i det nationella kriget mot utländsk imperialism, måste arbetarklassen, samtidigt som den står i främsta ledet i den *militära* kampen, också förbereda bourgeoisins *politiska* störtande. ("[Om det kinesisk-japanska kriget](#)", 23 september 1937, på marxistarkiv.se, s 2-3. Kursivering i original.)

Av denna dialektiska kombination av uppgifter håller SLL (precis som de ultravänsterister som Trotskij polemiserade mot 1937) bara fast vid nödvändigheten av politisk kamp mot det borgerligt eller småborgerligt nationalistiska ledarskapet, och *just på grund av att* de vägrar bli aktivt indragen i rörelsen för nationell frigörelse, blir denna politiska "kamp" mot den nationalistiska rörelsens traditionella ledarskap till stor del kvar på papper: om SLL-ledningens inställning skulle upprepas av revolutionärer i de koloniala länderna så leder det i själva verket bara till att de överlämnar den nationella rörelsen till de förrädiska ledarna och hjälper till att stärka deras grepp!

Logiken i denna revisionistiska ståndpunkt om den koloniala revolutionen leder SLL så vilse att de förnekar själva existensen av en sådan revolution och av nationell befrielse, och dagens enda "verklighet" förkunnas vara den "proletära revolutionen". (David Francis i the SLL:s *Fourth International*, april 1966, s 54.)¹⁵ Det av Lenin och Trotskij tusentals gånger upprepade faktum att det finns hundratals miljoner icke proletära bönder i de koloniala och halvkoloniala länderna, som det vore helt principiöst att kalla "proletärer" och organisera i "proletära partier", men som icke desto mindre leder en historiskt progressiv kamp mot imperialismen som proletariatet måste stöda och som det bara kan erövra det politiska ledarskapet för om det stöder denna kamp – detta faktum har SLL fullständigt glömt bort.

Men på grund av sin uppfattning att det inte går att få någon proletär revolution utan att Fjärde internationalen står i ledningen för massorna, och att det inte finns någon kolonial utan bara en proletär revolution, tvingas SLL-sekteristerna nu göra en fullständig helomvändning och förneka allt som de hittills har åberopat. Ty SLL:s ledarskap fångas oväntat i en ny sammandrabbning mellan den koloniala revolutionen – under ledning av ett block bestående av kommunistpartiet och småborgerliga nationalisterna – och världsimperialismen, en så våldsam sammandrabbning att den har en stark *dragningskraft på SLL:s egna ungdomliga gräsrotter*. Så SLL:s ledare tvingas ta ställning och uppmanar till sist till stöd för FNL:s kamp mot den amerikanska imperialismen i södra Vietnam, och *The Newsletter* betonar sin egen helomvändning med en braskande rubrik: "Beväpna

15 "... det finns ingen 'kolonial sektor' med sin egna 'koloniala revolution' för särskilda mål (nationell självständighet, industriell utveckling)"! Ställ det mot vad Trotskij hade att säga: "Genom den akuta jordbruksfrågan och det outhärdliga nationella förtrycket i kolonialländerna kan det unga och relativt lilla proletariatet komma till makten på basis av en *nationellt demokratisk* revolution före proletariatet i ett utvecklat land på en rent *socialistisk* basis." ([Den permanenta revolutionen](#), på marxistarkiv.se, s 70. Kursivering i original.)

Den myndige David Francis, oavsett vem han är, kan förstås hävda att detta var en revisionistisk avvikelse från Trotskij:s sida. För att vara konsekvent borde han gå vidare och peka på samma avvikelse i *Övergångsprogrammet*, där Trotskij deklarerade: "Huvuduppgiften i de koloniala och halvkoloniala länderna är den agrara revolutionen, dvs. avskaffandet av resterna av feodalismen, och nationellt oberoende, dvs. befrielse från det imperialistiska oket. Båda uppgifterna hänger intimt samman med varandra." ([Övergångsprogrammet](#), s 26. Kursivering i original.)

Vietcong”. (8 maj 1965.)

Vad är detta om inte ”kapitulation för den pabloitiska revisionismen”? Utkämpar inte ”Vietcong” inbördeskriget på basis av ett krav att tillämpa Genèveöverenskommelsen – som var ett ”svek”? Kämpar de inte ”bara” för ett begränsat program av nationellt oberoende och enhet och en del sociala reformer, och håller tyst om den ”socialistiska revolutionen”? Är inte ”Vietcong” en representant för den ”förrädiska stalinistiska byråkratin som systematiskt har förrått alla revolutioner under de senaste 30 åren”?

Här hamnade SLL:s ledare i en motsättning mellan teori och handling som de var helt oförmögna att lösa. De publicerade ett brev från en Webster (*The Newsletter*, 24 april, 1965) som säger att Kreml och den kinesiska byråkratin inte kan göra annat än förråda den vietnamesiska revolutionen, och kalla Fjärde internationalens vädjan till alla arbetarstater att komma till den vietnamesiska revolutionens hjälp med alla tillgängliga militära medel för en ”förrädisk kampanj”. Men samtidigt kräver de vapen till ”Vietcong”! Förmodligen är det ”kontrarevolutionärt” att kräva att arbetarstaterna ”bevärnar Vietcong”, men revolutionärt att be den brittiska imperialistiska imperialistiska staten att göra det. Förvirringen blir ännu värre när *The Newsletter* gör en stor affär av Bertrand Russells vädjan till Kosygin att skicka stridsplan till Vietnam. (Numret 23 juli 1965.)

Att vägra stöda Castros inbördeskrig i Kuba (förmodligen på grund av dess ”borgerligt-demokratiska” program) men stöda ”Vietcongs” inbördeskrig trots dess ”borgerligt-demokratiska” program; att berömma de vietnamesiska fattigböndernas och arbetarnas revolutionära kampanj men samtidigt vägra berömma de algeriska arbetarna och bönderna för att de i handling kunde kringgå sina ledares begränsade program – SLL har reviderat det trotskistiska programmet om den koloniala revolutionen och har därför trasslat in sig i ett nät av motsättningar som de inte kan ta sig ur.

Vi förutspådde att SLL-ledarna skulle få en tillsägelse om dessa motsättningar av sina egna ultravänsteristiska kritiker (alla ultravänsterister upptäcker alltid att det finns någon mer ”till vänster” som kallar dem ”opportunistiska revisionister”).¹⁶ Förutsägelsen slog in i *Spartacist*, maj-juni 1965, som publicerade ett brev som P Jen hade skickat till redaktionen för *The Newsletter* och ställde detta organ till svars för dess opportunistik. Följande utdrag ur brevet (som *The Newsletter* inte fann lämpligt att publicera) antyder kritikens inriktning:

Artikeln som publicerades i *Newsletter* 2 januari under rubriken ”Vietnam: arbetarna står inför det 20:e krigsåret” av P Desai, var bristfällig både vad gäller historisk riktighet och marxistisk kritik. Den hänvisar till Ho Chi Minhs och det indokinesiska kommunistpartiets ”heroiska” kamp från 1945 till 1954 utan att nämna att denna ”heroism” uttrycktes i en konsekvent politik av förräderi mot arbetarnas och böndernas revolutionära rörelse, som bara har lett till att kriget har förlängts. Artikeln nämner inte kommunisternas mord på trotskister, avvärjningen av arbetarna och bönderna och att befolkningen överlämnades till de allierades ockupationstrupper i slutet av 1945....

Således har stalinismens reträtt och förräderier varit en avgörande faktor för det nuvarande krigets karaktär och omfattning.

Och kommunisterna i Nationella befrielsefronten förbereder ännu ett förräderi. Deras krav på ett *neutralt* Sydvietnam lämnar dörren öppen för en uppgörelse som inte löser de grundläggande problemen, *och således kommer att kräva fortsatt väpnad kamp*. Och denna förrädiska politik kritiserar inte i artikeln i *The Newsletter*! Inte heller nämner den behovet att bygga ett marxistiskt parti, som inte kommer att leda kampen för neutralitet utan för en *vietnamesisk arbetar-republik*.

16 E Germain [E Mandel], ”From Wavering to Capitulation,” i *International Socialist Reviews* höstnummer 1964.

Vad har hänt med den permanenta revolutionen? Sätter vi nu vår tilltro till stalinister och småborgerliga nationalister? (Kursivering i original.)

Ja, gör vi det, till den grad att vi uppmanar brittiska arbetare att samla vapen till dessa förrädare som förbereder ännu ett svek? Ack, det är en sorgens dag när ”pabloitisk revisionism” lyckas infiltrera *The Newsletters* redaktion...

9. Revidering av Trotskijs teori om de svartas kamp i USA

I sin revidering av den leninist-trotskyistiska teorin om den koloniala revolutionen rör sig SLL:s ledarskap farligt nära socialchauvinismen. Ty enligt Lenin är det socialchauvinism att inte se någon skillnad mellan förtryckarnas och de förtrycktas nationalism.¹⁷ Och vi hittar en ståndpunkt som är på gränsen till vit chauvinism i SLL-ledningens fullständiga revidering av Trotskijs uppfattning om de svartas frihetskamp i USA.

Det svarta proletariatet i USA är offer för *dubbel* utsugning och förtryck. De är industri- och jordbruksarbetarklassens mest utsugna, sämst betalda del. Och de är speciellt förtryckta på grund av ras, som *svarta* löntagare som utsätts för förolämpningar, förödmjukelser och diskriminering som inga vita lönearbetare behöver utstå. Som ett resultat av denna situation är det uppenbart att de svartas frihetskamp har en *dubbel* karaktär: det är en kamp både mot kapitalistisk utsugning och mot rasdiskriminering. När vi säger att en seger för kampen mot den kapitalistiska utsugningen historiskt kommer att innebära att kampen mot diskriminering segrar (vilket är sant), så medför det ingalunda automatiskt att en seger mot diskriminering bara kan sammanfalla med en seger mot den kapitalistiska utsugningen, och inte heller medför det att det är onödigt att engagera sig i en speciell kamp mot rasdiskriminering som är helt skild från den allmänna kampen mot kapitalismen.

Problemet är ännu mer konkret idag. Av kända historiska skäl har den amerikanska vita arbetarklassen nu varit politiskt passiv i mer än två decennier. Å andra sidan har den svarta arbetarklassen vaknat, både som ett resultat av den superexploateringen som den drabbas av (lägre löner, högre arbetslöshet, dåliga boendeförhållanden, etc.) och som ett svar på den koloniala revolutionens framsteg i Afrika och Kuba. Den har inlett en revolt mot den fruktansvärt omänskliga rasdiskriminering som den är utsatt för. Det är vita amerikanska revolutionärers plikt att stöda rörelsen som kämpar för ”frihet nu” och ”black power”, och inse den svarta nationalismens objektivt progressiva och revolutionära karaktär i USA. Att mot denna faktiska *rörelse* idag ställa *förhoppningar* om ett framtida samarbete mellan vita och svarta arbetare innebär att följa en sekteristisk väg in i den vita chauvinismens återvändsgränd! Ty är det inte en vit chauvinistisk ståndpunkt att likställa de utsugna och förtryckta massornas ”nationalism” med USA:s vita imperialistiska härskares nationalism?

Men det är precis den ståndpunkt som SLL:s ledarskap har antagit! När våldet mot de svarta frihets-

¹⁷ Detta har varit påtagligt i *The Newsletter* vid flera tillfällen. Här är två exempel. I numret den 24 juli 1965 hävdas det att: ”Kurdernas borgerligt-nationalistiska ledare kräver, med hjälp från det irakiska kommunistpartiet, en ’rimlig lösning som håller den irakiska strukturens sammanhållning intakt’.” Istället för att bekämpa detta som ett övergivande av det kurdiska folkets självbestämmanderätt, inklusive deras rätt att avskilja sig från den irakiska staten, glömmar SLL:s skribent fullständigt bort den leninistiska uppfattningen i den nationella frågan, och argumenterar att ”de kurdiska böndernas och arbetarnas framtid ligger i deras enhet med de irakiska arbetarna”.

På samma sätt talar en artikel i *The Newsletter* den 5 december 1964, som redaktionen aldrig tog avstånd från, om ”den senaste veckans beskjutning av hjälplösa vita och färgade kvinnor och barn i Kongo” som ”inte kan tolereras”, och går så långt att de säger att ”den stalinistiska taktiken smutsar ner Pekingklickens händer, som är blodbesudlade av massakern på hjälplösa barn”, och bara upprepar den imperialistiska pressens propaganda!

kämparna bröt ut, uppmanade inte *The Newsletter* (6 oktober 1962) de svarta att bilda väpnade försvarsgrupper. Nej, de uppmanade den amerikanska arbetarklassen och AFL-CIO att bilda väpnade försvarsgrupper, och bortsåg helt från det faktum att den fackliga byråkrati som i detta skede leder den amerikanska arbetarklassen på många platser i Södern är en av stöttepelarna för rassegregation, till och med i fackföreningarna. När upproret i Watts ägde rum, vägrade *The Newsletter* (21 augusti 1965) att se någon rasbefrielse i det, utan likställde det bara med ett uppror av arbetarklassen. När Malcolm X bildade sitt nationalistiska parti, fördömde *The Newsletter* honom för att "leda denna del av USA:s befolkning till nederlag" (4 april 1964). Återigen förnekade tidningen att det existerade en särskild kamp mot rasdiskriminering, och slog eftertryckligt fast: "För den färgade arbetarklassen är det en kamp för socialismen, sida vid sida med vita arbetare, inte för ett utopiskt enrasigt samhälle."

Och när SWP modigt och helt riktigt stödde Malcolm X, så skällde och kritiserade *The Newsletter* dem (30 maj 1964):

Ingen verklig marxist kan stöda den sorts nationalism som Malcolm X för fram. Att göra det är att delta i förräderiet [!] mot miljonals svarta och vita arbetare som för närvarande ropar efter ett ledarskap som kommer att föra dem framåt i kampen mot den amerikanska imperialismen.
[Kursivering i original.]

Allting är fel här. För det första är det helt enkelt inte sant att miljonals vita arbetare för närvarande "ropar efter ett ledarskap som kommer att föra dem framåt i kampen mot den amerikanska imperialismen". I det nuvarande skedet är den vita arbetarklassen inaktiv och politiskt konservativ. Den förstår *ännu* inte behovet att kämpa för socialismen och mot USA-imperialismen. Det kan ändra sig mycket snabbt, förutsatt att händelserna hjälper till och de revolutionära socialisterna tillämpar en korrekt politik. Men för närvarande representerar sådant frasmakeri bara önsketänkande.

För det andra *reser sig* miljonals svarta arbetare mot USA-imperialismen, men de är *ännu inte* medvetna om att det borde vara en kamp för socialism. De tror istället att det *bara* är en kamp mot det fruktansvärda Jim Crow-system som de omfattas av. Om socialister ställer kampen för socialism i motsättning till denna kamp för jämlikhet mellan raserna och svart nationalism, så kommer de flesta svarta att svara: "ni herrar försvarar bara vit överhöghet med mer sofistikerade argument". De kommer (med rätta!) att vända ryggen åt sådana socialister, och på så sätt kommer de nationalistiska ledarnas eller farliga kvacksalvares makt över de svarta massorna bara att förstärkas.

Under de givna förhållandena i USA, där de svarta arbetarna *idag* är den enda del av proletariatet som objektivt agerar mot den amerikanska imperialismen, är det de klassmedvetna vita arbetarnas plikt *att stöda denna specifika svarta kamp*. Det är en nödvändig förutsättning för att *imorgon* bygga en enhetsfront mellan svarta och vita arbetare mot det borgerliga samhället i USA. Alla försök att undvika denna *konkreta* internationalistiska plikt i namn av en *abstrakt* princip om "internationalism" ("omedelbar enhet mellan svarta och vita arbetare mot kapitalismen") skulle döma både kampen för internationalism och kampen mot kapitalismen i USA imorgon till ett säkert nederlag.¹⁸

18 Den historiska parallell som dyker upp i tankarna är den nuvarande situationen i USA och situationen i Storbritannien i början av 1870-talet. "Och viktigast av allt: varje handels- och industriort i England har nu en arbetarklass som uppdelats i två mot varandra fiendliga läger: engelska proletärer och irländska proletärer. De flesta av de engelska arbetarna hatar sina irländska konkurrenter, som sänker levnadsstandarden för alla landets arbetare... Attityden påminner rätt mycket om den vita underklassens hållning gentemot 'niggrerna' i USA:s sydstat. Irländarna ger igen med samma mynt. De ser i sina engelska kamrater de engelska förtryckarnas medbrottslingar och enfaldiga redskap." ([Brev från Karl Marx till Siegfried Meyer och August Vogt](#), 9 april 1870, på marxists.org.)

Om socialisterna å andra sidan, vilket är deras grundläggande plikt, stöder de svarta massornas revolt, oavsett vem som leder den, och säger till dem: ”Efter det fruktansvärda förtryck ni har lidit under de vita härskarna i detta land – tyvärr även med stöd från fattiga vita! – så har ni rätt att själva välja antingen målet jämlikhet mellan raserna eller avskiljning. Vi kommer under alla förhållanden att stöda er frihetskamp.” I detta fall kommer de svarta massorna att börja lyssna på dessa socialister och åtminstone anse att de *verkligen* är mot vit överhöghet. Och *genom själva logiken i sin progressiva nationalistiska kamp* kommer de då, med hjälp av de revolutionära socialisterna, att komma fram till *verkligt revolutionära, internationalistiska och socialistiska slutsatser*.

Det är precis vad Socialist Workers Party förutsåg och det som hände i fallet Malcolm X. Malcolm X började som en äkta svart nationalist. Han slutade med att säga:

Vi lever i en revolutionär period, och de amerikanska svartas revolt är en del av upproret mot förtryck och kolonialism som kännetecknar denna period....
Det är fel att rubricera de svartas revolt som bara svartas raskonflikt mot vita, eller som ett rent amerikanskt problem. Istället ser vi idag de förtrycktas internationella revolt mot förtryckaren, de utsugna mot utsugaren. (19 februari 1965. I *Malcolm X Speaks*, s 233.)

I en intervju med tidskriften *Young Socialist* (mars-april 1965) sa han också att kapitalismen enligt hans uppfattning inte skulle överleva (*ibid*, s 215). Han sa också:

Jag tror att det till slut kommer att bli en sammandrabbning mellan de förtryckta och de som förtrycker. Jag tror att det kommer att bli en sammandrabbning mellan de som vill ha frihet, rättvisa och jämlikhet för alla, och de som vill fortsätta med utsugarsystemet. Jag tror att det kommer att bli en sådan sammandrabbning, men jag tror inte att den kommer att grunda sig på hudfärg, som Elijah Muhammed har lärt ut. (*Ibid*, s 232.)

Denna utveckling från svart nationalism till nästan revolutionär internationell socialism blev möjlig på grund av att de amerikanska revolutionära socialisterna i Socialist Workers Party inte hade närmat sig honom med den sorts sekteristiska ultimatum som SLL:s ledarskap förespråkar, utan just i den anda som Trotskij hade skolat dem i.

Ty Trotskijs ståndpunkt om den svarta nationalismen i USA är välbekant för experterna i SLL:s ledning. De vet att Socialist Workers Partys ståndpunkt är helt i linje med Trotskijs åsikter och i fullständig motsättning till de åsikter som de utvecklar. De döljer Trotskijs uppfattningar om svart nationalism från SLL:s medlemmar, eftersom de inte vill att gräsrotterna ska veta att Trotskij, tvärt emot deras åsikt, ansåg att uppkomsten av svart nationalism var helt igenom progressiv, vilket syns tydligt i följande utdrag ur hans bidrag till de diskussioner som hölls den 4 april 1939 om frågan om de svarta i USA:

Jag förstår inte riktigt om kamrat George föreslår att parollen om självbestämmande för svarta ska avlägnas ur vårt program, eller är det att vi inte säger att vi är beredda att göra allt för de

Byt ut ”engelska förtryckarna” [i Irland] mot ”vit överhöghet”, så har man en nästan perfekt motsvarighet till situationen i USA. Och vad såg Marx för lösning på problemet? Han gick *inte* i fällan ”abstrakt internationalism” (som i själva verket överser med nationellt och rasförtryck). Han krävde inte omedelbar enhet mellan engelska och irländska arbetare för ett socialistiskt Storbritannien, trots att han ansåg att England var det land där förhållandena var mest mogna för en sådan revolution. Nej, han *uppmånade de engelska arbetarna att stöda kampen för Irlands nationella frigörelse* som en nödvändig förutsättning för en enhetsfront mellan de engelska och irländska arbetarna mot kapitalismen: ”Och Centralrådet [för Första internationalen] i London måste se som sin speciella uppgift att få de engelska arbetarna att inse att Irlands *nationella frigörelse* är den viktigaste förutsättningen för att de själva skall kunna uppnå en social frigörelse – att sluta upp på irländarnas sida blir således ingalunda någon sentimental hjälpaktion; det ligger lika mycket i engelsmännens *eget intresse*.” (*Ibid*. Kursivering tillagd.)

svartas självbestämmande om de själva vill det. Det är en fråga för partiet i sin helhet, vare sig vi tar bort den eller inte. Vi är beredda att hjälpa dem om de vill. Som parti kan vi absolut inte vara neutralt till detta. *Vi kan inte säga till dem att det kommer att vara reaktionärt. Det är inte reaktionärt.* Vi kan inte säga till dem att de ska upprätta en stat för att det kommer att försvaga imperialismen och därför vara bra för oss vita arbetare. Det vore mot själva internationalismen. Vi kan inte säga till dem: ”Stanna kvar, även till priset av ekonomisk utveckling.” Vi kan säga: ”Det är upp till er att avgöra. Om ni vill ta en del av landet så är det okej, men vi vill inte ta det beslutet åt er.”

Jag anser inte att skillnaderna mellan Västindien, Katalonien, Polen och de svartas situation i USA är så avgörande....

Men den svarta staten kan gå med i en federation. Om de svarta i USA lyckas bilda sin egen stat är jag säker på att de, efter att i några år ha varit nöjda och stolta över sitt oberoende, skulle känna behov av att gå med i en federation. Till och med om Katalonien, som är en mycket industrialiserad och högt utvecklad provins, skulle ha uppnått självständighet, så skulle det bara ha varit ett steg mot en federation. (*Bulletin of Marxist Studies*, nr 4, ”Documents on the Negro Struggle”, s 16. Kursivering tillagd.)

Följande dialog mellan Trotskij och kamraterna Georg och Carlos är ännu mer belysande avseende den fråga som nu diskuteras mellan Socialist Workers Party och SLL:

George: ... Jag anser att tanken på avskiljande är ett steg bakåt vad gäller ett socialistiskt samhälle. Om de vita arbetarna sträcker ut en hand till de svarta så kommer de inte att vilja ha självbestämmande.

Trotskij: Det är alltför abstrakt, eftersom denna paroll bara kan förverkligas först när de 13 eller 14 miljonerna svarta upplever att de vitas makt är slut. *Att kämpa för möjligheten att förverkliga en självständig stat är ett tecken på ett stort moraliskt och politiskt uppvaknande. Det skulle vara ett oerhört revolutionärt steg.* En sådan seger skulle omedelbart få de allra bästa ekonomiska konsekvenser.

Carlos: Jag tror att man kan göra en liknelse med kollektiven och fördelningen av stora jordegendomar. Man kan anse att uppdelningen av stora egendomar i små jordlotter är reaktionärt, men det är inte nödvändigtvis det. Denna fråga är emellertid upp till bönderna, om de vill driva jordegendomarna gemensamt eller individuellt. Vi ger råd till bönderna, men vi tvingar dem inte – det är upp till dem. En del skulle säga att uppdelningen av de stora jordegendomarna i små jordlotter skulle vara ekonomiskt reaktionärt, men det är inte det.

Trotskij: Det var också Rosa Luxemburgs ståndpunkt. Hon hävdade att självbestämmande skulle vara lika reaktionärt som att dela upp de stora jordegendomarna. (*Ibid* s 17. Kursivering tillagd.)

”Svart nationalism är fortfarande ett stort hinder och ett farligt hinder”; ”separatism är motsvarigheten till Söderns reaktionärs segregationspolitik.” ”De som, likt SWP:s ledare, förkunnar att svart nationalism är progressiv ... lurar och förråder medvetet de svarta arbetarnas hjältemodiga kamp. De hjälper till att föreviga ett gigantiskt bedrägeri”, proklamerar *The Newsletter* högtidligt (27 februari 1965). Svart nationalism och separatism (”att kämpa för möjligheten att förverkliga en självständig stat”) ”är ett tecken på ett stort moraliskt och politiskt uppvaknande. Det skulle vara ett oerhört revolutionärt steg”, svarar Leo Trotskij. Kamrater i SLL, kanske även Leo Trotskij ”hjälp till att föreviga ett gigantiskt bedrägeri”, ”medvetet lurade och förrådade de svarta arbetarnas hjältemodiga kamp”? Eller skulle ni snarare dra slutsatsen att ni i er sekteristiska fraktionellism fullständigt har förlorat kontakten med marxismen och en verklig, konkret internationalism – att ni har ersatt den med abstrakt ultravänsteristiskt frasmakeri?

10. En fredlig väg tillbaka till kapitalism i Sovjetunionen?

Ett ständigt återkommande tema i SLL:s uttalanden är behovet att ”utveckla teorin”. Det går inte att klaga på denna marxistiska självklarhet – om inte teorin uppdateras kommer en föränderlig verklighet att i ett eller annat avseende göra den otidsenlig, varvid en sekt med lätthet kan förvandla den till en förstenad dogm.

Men mellan att insistera på behovet att utveckla teorin och faktiskt utveckla den lämnar SLL:s praktik tyvärr mycket övrigt att önska. Enligt deras åsikt visade sig Fjärde internationalens ledande kadrer vara oförmögna att utveckla teorin efter Trotskijs död. Som ett resultat av det var världsproletariatets förtrupp paralyserad tills dess SLL:s ledare trädde fram för att fylla luckan. Efter att ha kapat alla band till Socialist Workers Party och Fjärde internationalen inledde de sitt stora arbete. Som vi redan har sett är de resulterande landvinningarna verkligen förunderliga. Men den bästa återstår. De tvekade inte att till och med utveckla några nymodigheter om Sovjetunionens karaktär.

Den trotskistiska världsrörelsen har ett ytterst rikhaltigt arv av diskussioner om Sovjetunionens natur och analyser av dess samhälle, ekonomi och stat. I själva verket har resten av världen livnärt sig på smulorna från detta arbete. Hittills har ingen ideologisk strömning varit förmögen att utveckla någon ny tolkning av den sovjetiska verklighetens komplicerade och motsägelsefulla fenomen, som inte tidigare har prövats (och i de flesta fall avvisats) av den trotskistiska rörelsen.

SLL:s försök att ”utveckla teorin” på Sovjetområdet utan att ta hänsyn till allt detta har bara avslöjat hur de kombinerar enorm okunskap med krass revisionism.

Detta har inte alltid varit fallet. Under en tid var det i det närmaste uteslutande Tom Kemp som var ansvarig för att analysera sovjetiska angelägenheter i SLL, och han är åtminstone tillräckligt kunnig i ekonomi i allmänhet och marxistisk ekonomi i synnerhet för att undvika de värsta fallgroparna. Han begränsade sig till att å ena sidan beskriva Sovjetunionens snabba ekonomiska tillväxt (”... trots Stalinperiodens kolossala förvanskningar och misstag hade Ryssland blivit ett stort och snabbt växande industriland” (*The Newsletter*, 15 februari 1964), och å den andra de många ekonomiska problem som sovjetbyråkratin genom själva sin karaktär inte kunde lösa. Hans svaghet var just att *inte* ”utveckla teorin”, dvs. att han om och om igen upprepade de formuleringar som Trotskij förde fram för 30 år sedan, istället för att bevisa deras *relevans* genom en genomgripande analys av den sovjetiska ekonomins *konkreta* motsättningar, och hur de yttrade sig i den sovjetiska ekonomiska politikens och det sovjetiska ekonomiska tänkandets nya sicksackande.

Men Tom Kemp var en alltför mild motståndare till den ”pabloitiska revisionismen”. Området måste skötas av den sekteristiska artens mer härdade representanter. Så i SLL:s *Fourth International* från januari 1966 blev vi serverade en speciell hyllning av ”sovjetisk ekonomi” som fick en marxists hår att resa sig.

SLL:s ”teori” på det sovjetiska området (i synnerhet Sovjetunionens ekonomiska utveckling) utvecklas av en Michel Varga, i form av en polemik mot en artikel som jag har skrivit i *Les Temps Modernes* om de ekonomiska reformerna i Sovjetunionen. En stor del av polemiken är en bombastisk lek med ord, som uppenbarligen har skrivits med onda avsikter och knappast förtjänar att uppmärksammas.¹⁹ Men två av de teoretiska frågor som Varga ställer (varuproduktionens ursprung i

¹⁹ Bara några exempel: på sid 12 påstår Varga att ”Mandel i hela artikeln noga undviker att nämna klasskampen eller ens klasser”. I själva verket ägnas hela sista delen av min artikel åt en förklaring av Libermanreformerna som ett

Sovjetunionen och utrikeshandelns inflytande inom ekonomin) rör hela frågan om sovjetekonomins klasskaraktär och är ganska avslöjande vad gäller den revisionistiska inriktning i vilken SLL:s lärda herrar ”utvecklar teorin”.

Varga tar upp frågan om att kategorierna ”varor, varuproduktion, pengar, etc.” överlever i Sovjet. Jag förklarade att de överlever på grund av produktivkrafternas otillräckliga utvecklingsnivå i Sovjetunionen, dvs. på brist på *bruksvärden*. Nej, svarar Varga: ”Arbetsprodukterna blir varor *oberoende* av sin mängd ... eftersom de är produkter av självständigt privat arbete...” (SLL:s *Fourth International*, januari 1966, s 28.)

Så långt är allt väl. Ska vi då dra slutsatsen att ”privata producenter” i Sovjetunionen byter ut ”produkter av sitt självständiga privata arbete”, dvs. att varuproduktionens överlevande är bevis på att det existerar ett kapitalistiskt produktions sätt, vilket företrädarna för teorin att det är statskapitalism i Sovjetunionen påstår? Varga kan uppriktigt sagt inte komma fram till en sådan öppet revisionistiskt slutsats (men som helt klart logiskt härrör ur allt han säger) så han skruvar på sig lite grann och upptäcker sedan att utbytet av ”produkter av självständigt privat arbete” i Sovjetunionen först och främst betyder ett utbyte av produkter av den ”nationella arbetsdelningen ... som grundar sig på olika sorters ägande – statligt, kooperativt och privat”. (*Ibid*, s 28.)

Det skulle konkret betyda att det är varuproduktion, eftersom – som Stalin sa på sitt eget oefterhärmliga sätt – kolchosbönderna inte är ”villiga” att fritt distribuera produkterna av sitt ”privata arbete” utan ”kräver” att få byta dem mot statsindustrins produkter.

Men för det första är det en parodi på verkligheten, ty kolchosbönderna *tvingades* av staten att ”byta” en stor del av produkterna av sitt ”privata arbete” till en obetydlig del av sina produktionskostnader. För det andra finns det inget skäl till att kolchosbönderna, som trots allt inte är några ”varuproduktionsfanatiker”, inte villigt och fritt skulle kunna ge bort produkterna av sitt ”privata arbete”, bara under förutsättning att samhället i gengäld fritt ger dem alla de industriprodukter och samhällstjänster som de behöver (och således är vi tillbaka till problemet med *mängden tillgängliga bruksvärden*). För det tredje uttrycker överlevandet av ”kooperativa ägandeformer” (för att inte tala om privata jordlotter och lantbruk) produktivkrafternas otillräckliga utvecklingsgrad. Ty en fri distribution av ett överflöd av konsumtionsvaror skulle säkert inte lämna kvar en enda ”försvarare” av ”kooperativa ägandeformer” bland kolchosmedlemmarna (i själva verket lämnar miljontals bönder

resultat av en social kamp mellan byråkratin och arbetarklassen.

På sid 16 skriver Varga att Mandel menar att den sovjetiska ekonomins stora svaghet är den allt större klyftan mellan produktionen av produktionsvaror och produktionen av konsumtionsvaror, medan detta i själva verket bara är en sekundär aspekt, och att den viktigaste aspekten är den minskade tillväxttakten av samhällets bruttoproduktion. Men jag nämner uttryckligen att den viktigaste orsaken bakom de ekonomiska reformerna i Sovjet är ”nationalinkomstens och industriproduktionens stadigt minskande årliga tillväxttakt under de senaste 5 åren”.

På sid 12 anklagar Varga Mandel för att grunda sig på ”idealism” och för att ställa ”planeringsprincipen” mot ”marknadsprincipen” i ett samhälle under övergång från kapitalism till socialism. I själva verket analyseras ”motsättningen” mellan marknadssektorn och planeringsprincipen, och både Preobrazjenskij, Vänsteroppositionen och Trotskij tar denna motsättning som grund för den ekonomiska politiken, men de är väl alla idealister som svävar ”över jorden på ett moln av schan” som Mandel.

På samma sid 12 påstår Varga: ”Inte för ett ögonblick misstänker Mandel att planeringssystemet under Stalin ... återspeglade de sociala och politiska förhållandena i en degenererad arbetarstat.” Men jag skriver uttryckligen: ”Det gamla förvaltningssystemet ’under Stalin’ motsvarade ett exakt behov och en exakt social logik ... ett slutet byråkratiskt system ... en total brist på initiativ å arbetarklassens vägnar, en extremt hierarkisk struktur.” Jag fortsätter med att säga att systemet ”grundades på byråkraternas materiella intressen”, etc., etc.

Att polemisera med personer som uppvisar så uppenbart onda avsikter, som systematiskt förvränger och förfalskar sina motståndares ståndpunkter, är verkligen till stor del bortkastat arbete.

kolchoserna och föredrar att bli industriarbetare, eftersom arbetarnas inkomster är högre än kolchosmedlemmarnas inkomster). Och för det fjärde är hela tanken att det finns ett utbyte av ”produkter av självständigt privat arbete” i Sovjetunionen, där mer än 80% av den nationella inkomsten produceras inom den statligt ägda industri-, jordbruks- och handelssektorn, helt befängd och ställer marxismen på huvudet: Marx gjorde det kristallklart att han, när han talar om ”produkter av självständigt privat arbete”, menar produkter som är *privat egendom*,²⁰ en punkt som Varga behändigt nog, och talande, hoppar över.

Och här är det lätt att klargöra orsakerna till varför varuproduktionen överlever i Sovjet, orsaker som Varga döljer i en tät röra av förvirrade abstraktioner. För det är väl uppenbart att varuproduktion, dvs. produktion för marknaden – föremål som produceras för att *säljas* – av nödvändighet innebär *förändring av ägande*? Man kan inte sälja något till sig själv. Företaget Ford kan inte ”sälja” motorer som har producerats på fabrik 1 till sin fabrik 2 där karosserna produceras och bilarna monteras ihop (även om detta enkla överförande av bruksvärden kan döljas genom bokföringstransaktioner som tar *yttre form* av ”köpa” och ”sälja”, dvs. exakta penningberäkningar och redovisning av ”input” och ”output”). Sovjetstaten kan inte ”sälja” verktygsmaskiner till sig själv. Och i så måtto som den är ägare av alla produktionsmedel inom industrin *är dessa produktionsmedel inte längre varor i Sovjetunionen* (det existerar i själva verket ingen ”marknad” för dem).

Hur kommer det sig då att varuproduktionen överlever där? På grund av jordbruksprodukterna har olika ägare? Vi har redan avvisat det argumentet. Det räcker att tillägga att man mycket väl kan föreställa sig ett fullständigt förstatligande av jordbruket i länder som Tjeckoslovakien eller Östtyskland utan att någon skulle tro att varuproduktionen skulle upphöra efter ett sådant beslut.

För att blotta varuproduktionens rötter måste vi klargöra en sorts ägande som skiljer sig från statligt ägande, inte i utkanterna av sovjetsystemet utan i själva dess kärna (och i varje samhälle under övergång från kapitalism till socialism, vare sig det är byråkratiskt degenererat, deformerat eller helt äkta). Och detta ägande är förstås *privat ägande av arbetskraft*.

De sovjetiska arbetarna kan inte fritt ge sin arbetskraft till samhället, eftersom samhället inte har förmåga att fritt uppfylla deras behov. De skulle kunna arbeta i utbyte mot en viss mängd materiella varor och tjänster – under ett ransoneringssystem. Men det skulle bara leda till mer orättvisor och skinna arbetarna ännu mer än under den nuvarande systemet, eftersom ransonering som inte på ett

20 ”För att sätta tingen i relation till varandra som varor måste varuägarna förhålla sig till varandra som personer, vilkas viljor bor i dessa ting... Därför måste de ömsesidigt erkänna varandra som privatägare.” (Marx, [Kapitalet](#), kapitel 2, på marxists.org.) I förbigående bör vi notera, att när Varga säger: ”enligt Marx blir bruksvärden varor eftersom de är produkter av självständigt privat arbete, dvs. en samhällelig produktion av producenter som arbetsdelningen har isolerat förverkligas först vid utbytet av produkterna, som har ett bytesvärde eftersom de är produkter av privat arbete”, så mystifierar han ordet ”privat”, och gör det obegripligt, skilt från begreppet *privategendom*.

Enligt Marx ”isolerar” inte arbetsdelningen automatiskt producenterna. Den kan mycket väl ha kvar dem som omedelbara producenter av samhälleligt arbete och samhällliga produkter, så länge de blir kvar inom ramen för en naturlig ekonomi, t ex självförsörjande jordbruk. Först när producenterna på samma gång möter varandra som *privata ägare* av sina produkter (eller när de arbetar åt privata ägare av produktionsmedlen som tillgodogör sig produkterna av deras arbete) ”isolerar” verkligen arbetsdelningen dem från varandra, och tvingar dem att bara indirekt slå fast vilken mängd samhälleligt arbete de har producerat, med hjälp av marknaden. Därför uppstår inte varuproduktion automatiskt ur arbetsdelningen, den uppstår i ett samhälle där arbetsdelningen kombineras med *separata ägare till produkterna*.

Och vi kan mycket väl fråga: var hittar vi idag, i Sovjetunionen, de ägare till produkter av ”privat arbete” som Varga snackar om? Och i vilken mening omvandlar utrikeshandeln de sovjetiska producenterna till ägare av ”produkter av privat arbete”? Detta visar i sig själv att hans långa hänvisning till Marx’ analys av varuproduktionens ursprung till största delen är irrelevant för det problem han försöker ta itu med.

tillräckligt sätt täcker alla grundläggande nödvändigheter oundvikligen leder till att det uppstår en svart marknad. Så arbetarna föredrar att sälja sin arbetskraft i utbyte mot kontant lön – som det minst ogynnsamma systemet att fördela en fortfarande alltför begränsad mängd konsumtionsvaror. Och eftersom samhället tvingas redovisa produktionskostnaderna exakt, innebär kontant lön automatiskt redovisning i form av pengar och i *form* av beräkning av ”penninginkomster” och ”penningutgifter” för alla fabriker, inklusive de som producerar produktionsmedel. Att penninglöner (ett oundvikligt resultat av bristen på konsumtionsvaror) överlever ger konsumtionsvarorna karaktären av varor, ty de byts mot löner. Det är den enda grundläggande roten till varuproduktionen i ett samhälle under övergång från kapitalism till socialism. Varuproduktionen vittrar bort när det produceras ett överflöd av konsumtionsvaror – med tanke på att samhället äger produktionsmedlen.

Efter att felaktigt ha upptäckt att en av rötterna till att varuproduktionen överlever i Sovjetunionen är ”olika sorters ägande” av produktionsmedlen – och därmed ha följt Stalin! – stannar inte Varga vid denna första revision av den marxistiska teorin. Han fortsätter till en andra revision: ”... bytesvärde skulle inte försvinna i Sovjetunionen och folkdemokratierna ens om man fullständigt lyckades avskaffa privat och gruppägande och genomföra en fullständig industrialisering...” (SLL:s *Fourth International*, januari 1966, s 29.) Varför? På grund av världsmarknaden! Att bytesvärden finns kvar i Sovjetunionen ”beror mycket mer på den kapitalistiska världsmarknaden än på hemmamarknaden.... att det existerar olika sorters ägande och arbete i Sovjet och folkdemokratierna beror inte på brist eller överflöd av produkter utan på den kapitalistiska världsmarknadens inflytande, eftersom hemmamarknaden är underkastad den.” (*Ibid*, s 29.) Vilket utomordentligt nonsens som utvecklas förklätt till djup vetenskap!

Varga började med att påminna om att varuproduktionen för Marx härrörde ur att det uppstod självständiga producenter och ägare av varor som producerats under förhållanden av arbetsdelning. Men Marx sa aldrig att internationell handel med varor automatiskt gav upphov till varuproduktion i alla de länder som deltog i den, oavsett hur omfattande detta deltagande var. Tvärtom säger han uttryckligen raka motsatsen: ett land vars ekonomi inte grundar sig på varuproduktion kan mycket väl delta i utbyte på världsmarknaden! Först när och om resultaten av denna internationella handel har *omvandlat de inre produktionsförhållandena* kommer det internationella varuutbytet därmed att leda till intern varuproduktion. Och det är välkänt, att länder som Indien och Kina efter århundraden av deltagande i ett sådant internationellt varuutbyte fortsatte att huvudsakligen producera bruksvärden (fortsatte att i huvudsak baseras på en ”naturekonomi”) och inte av varor.²¹

Det gamla asiatiska samhällets förmåga att stå emot varuproduktionen gäller tusen gånger mer för en arbetarstat, under förutsättning att den stärks av ett monopol på utrikeshandeln, en liten detalj som Varga knappats är benägen att nämna! Hans förvirrade beräkningar av hur bytesvärdet bestäms i Sovjetunionen har inte alls med saken att göra, ty att förhålla sig till mängden undviker frågan: innan man kan slå fast en sovjetisk verktygsmaskins ”bytesvärde” måste man först bevisa att den är en vara, hur den är resultatet av ”självständigt privat [!] arbete”, och vem som köper och säljer den till vem!

21 Enligt Marx lyckades en lång period av internationell varuhandel, inklusive handel med 1600- och 1700-talens stora kapitalistiska länder, inte förstöra de indiska byarnas grundläggande självhushållning. Inte ens Ostindiska kompaniets stränga skattesystem lyckades införa varuproduktion i dessa byar. Först konkurrensen från den moderna brittiska industrin – och Storbritanniens koloniala politiska herravälde i Indien – krossade byarnas ekonomi av självhushållning genom att i mitten av 1800-talet förstöra hemindustrin, och därmed inleda en generalisering av varuproduktionen. (Jämför Marx’ brev till Engels 14 juni 1853, och hans artikel i *New York Tribune* 25 juni 1853.)

Utrikeshandel har inget med detta att göra. Det går alldeles utmärkt att tänka sig hur ett samhälle där varuproduktionen har avskaffats byter 3% av sin årliga produktion av fysiska varor på världsmarknaden, till världsmarknadspriser, utan att det alls skapar ”varuproduktion” eller ”bytesvärden” i landet. En sådan utrikeshandel skulle bara medföra att en viss förbrukning av arbetstid och råvaror inte direkt skulle producera bruksvärden för befolkningens behov i landet, utan producera varor som ska bytas på världsmarknaden mot andra varor som sedan skulle konsumeras som bruksvärden i landet. Huruvida detta utbyte innebar en absolut ”förlust” eller ”vinst” av arbete (ett utbyte av mer arbete mot mindre arbete, av produkter från en industri som arbetar med mindre produktivitet mot produkter av en industri som arbetar med högre produktivitet eller tvärtom) skulle inte ha minsta betydelse för de samhälleliga produktionsförhållandena i det landet, eller på varuproduktionens försvinnande, under förutsättning att dessa ”vinster” eller ”förluster” stod i sådant förhållande till den allmänna produktionsnivån att de inte på något radikalt sätt förändrade alla de materiella produktionsförhållandena. Det skulle helt enkelt lägga till eller minska den årligen fördelade mängden bruksvärden med en eller två %.

I själva verket påminner Vargas patetiska försök att ”förklara” att varuproduktionen lever kvar i Sovjetunionen med inflytandet från utrikeshandeln om Stalins försök att ”förklara” varför staten lever kvar med inflytandet från den ”fientliga utländska omgivningen”. Istället för att helt enkelt hitta argument mot ”socialism i ett land” i det faktum att det har varit omöjligt att skapa överflöd, uppnå en utvecklingsnivå på produktivkrafterna som kan utvecklas till ett överflöd av bruksvärden inom Sovjetunionens gränser, och att varuproduktionen *därför* överlever och visar att socialismen långt ifrån har uppnåtts i Sovjetunionen, förvirrar Varga allt genom att ta in utrikeshandeln, och på så sätt skilja frågan om varuproduktion från frågan om produktionssätt och produktionsförhållanden, och ännu värre antyda att utrikeshandel i sig själv har en hemlig och ondskefull styrka att störta de socialiserade ägandeförhållandena i Sovjet.

Varga är fast i en obönhörlig logik. Han hävdar att den sovjetiska hemmamarknaden är underordnad världsmarknaden. Samtidigt påstår han att arbetsproduktiviteten inom sovjetisk industri är lägre än i de kapitalistiska länderna. Om vi tar dessa två uttalandena tillsammans är slutsatsen ofrånkomlig: Sovjetunionen är dömd till samma industriella tillbakagång som alla de underutvecklade länder vars hemmamarknader är underordnade under världsmarknaden har dömts till, nämligen att återgå till produktion av jordbruksråvaror och mineraler!

Det är förstås helt fel. I själva verket har Sovjetunionen genomgått och genomgår fortfarande en enastående industrialiseringsprocess. Denna process möjliggjordes, trots att landet i utgångsläget var underutvecklat, genom att hemmamarknaden tack vare monopolet på utrikeshandeln *till stor del är oberoende* av världsmarknaden. ”Till stor del oberoende” innebär givetvis inte ”fullständigt oberoende”. Fullständig isolering och självförsörjning är omöjligt, och att försöka genomdriva en sådan självförsörjning bromsar bara den ekonomiska tillväxten. Men mellan marginellt beroende och ”underordnande” finns hela den skillnad som oktoberrevolutionen skapade, vilket SLL:s fina ”utvecklare av teori” väljer att ignorera.

Å andra sidan är det inte ens sant att arbetsproduktiviteten i Sovjetunionen är lägre än den arbetsproduktivitet som är ”upprättad internationellt”. Här blandar Varga ihop de internationella *genomsnitt* som avgör världsmarknadspriser – åtminstone inom industrin – och den maximala arbetsproduktivitet som gör det möjligt för nationerna på denna nivå att realisera *överprofiter* från den

internationella handeln. Sovjetunionens genomsnittliga arbetsproduktivitet är otvivelaktigt fortfarande omkring 40% lägre än USA:s. Men den är till stor del lika med eller till och med högre än arbetsproduktiviteten i de flesta andra kapitalistiska länder, ett faktum som inte bara ekonomi-professorer i USA vittnar om, utan som också visar sig i att det i många kapitalistiska länder finns ett stort antal sovjetiska ”varor” av genomsnittlig kvalitet till genomsnittliga priser, utan att det orsakar någon konkurs i sovjetekonomin, tvärtom.²²

Varga säger: ”I Sovjetunionens statsinkomster ... ökar oupphörligt [!] den del som utrikeshandeln spelar, ibland svindlande.” (*Ibid*, s 25.) Detta är helt fel. (Bara i förbigående, och för att än en gång understryka hur lite SLL tar teori på allvar, publicerar tidskriften som uppträder under det stulna namnet ”Fjärde internationalen” detta nonsens utan minsta protest, trots att Tom Kemp så sent som den 14 mars 1964 i *The Newsletter* helt riktigt sa: ”Dessutom har den sovjetiska ekonomins snabba tillväxt åtföljts av en stor ökning av utrikeshandeln, även om dess vikt inom ekonomin har förblivit ungefär densamma.”) Här är de relevanta siffrorna (i 1961 års guldrubel):

	Import till Sovjet (miljoner)	Nationalinkomst (miljoner)	Procent
1940	245	33,000	0,7
1951	1.792	60.500	2,9
1952	2.255	67.500	3,4
1954	2.864	82.600	3,5
1955	2.754	90.650	3,0
1959	4.566	132.900	3,4
1960	5.066	142.800	3,5
1962	5.805	162.500	3,6
1963	6.853	166.400	4,1
1964	6.963	180.000	3,9

Med andra ord: mellan 1950 och 1964 ökade proportionen mellan import och nationalinkomst med exakt 1%, eller med ett årligt genomsnitt på mindre än 0,1%. Det är förvisso en ”oupphörlig” tillväxt, och man kan förstå vad för sorts balans Varga måste ha för att känna ”svindel” av att resa med en så enorm hastighet.

Men är det inte en ”svindlande” ökning av utrikeshandeln jämfört med nationalinkomsten mellan 1940 och 1950, då procentandelen ökade från 0,7 till 2,9%? Problemet är att siffran från 1940 utgör handel med den *kapitalistiska* världen, medan det 1950 fanns några andra arbetarstater, så det visar sig att handeln med de *kapitalistiska* länderna (den sektor som, om vi ska tro Varga, ”behärskar” den inhemska marknaden i Sovjetunionen och får varuproduktion att uppstå där) bara berörde 17% av Sovjets totala utrikeshandel 1950, bara 35% 1959, och omkring 40% 1964. Så andelen kapitalistisk import i förhållande till Sovjetunionens nationalinkomst hoppade ”svindlande” från 0,7% 1940 till 0,5% 1950, 1,2% 1959 och 1,5% 1964, en ökning på långt mindre än 0,1% per år.

Men inte ens dessa siffror ger hela bilden, ty en stor del av denna handel sker faktiskt med halv-koloniala länder, vars genomsnittliga arbetsproduktivitet är lägre än Sovjetunionens, och som långt

22 Till exempel olja och klockor, liksom all möjlig annan sorts utrustning som tryckpressar. I sin bok *The Economics of Soviet Planning* [Den sovjetiska planeringens ekonomi] (Yale University Press, 1964), medger den amerikanske professorn Abram Bergson, en hård motståndare till oktoberrevolutionen och sovjetsystemet, att sovjetiska arbetare kring 1955 redan hade uppnått samma per capita-konsumtion som italienska arbetare, vilket skulle ha varit omöjligt utan mer eller mindre likvärdig produktivitetsnivå. (Sid 286.)

från att framkalla varuproduktion i Sovjet kan sägas exploateras av Sovjetunionen, så länge handeln genomförs på basis av världsmarknadspriser. Den sovjetiska handeln med de utvecklade kapitalistiska länderna utgör bara 18% av den totala importen 1959, 20% 1962 och 19% 1963, dvs. *den ligger konstant under 0,7% av Sovjetunionens nationalinkomst* (procentandelen 1940). Hela Vargas orimliga tes avslöjas nu fullständigt: den är liktydig med att dessa 0,7% av nationalinkomsten på något sätt ”behärskar” resten...

Lika felaktig och orimlig är Vargas antagande att den sovjetiska industrins eftersläpning bakom de utvecklade kapitalistiska ländernas industri har *ökat*. Inga bevis förs fram för denna tes, den går stick i stäv mot all känd statistik, både sovjetisk och från väst, som visar en långsamt men stadigt minskande skillnad mellan väst och Sovjetunionen avseende produktion och inkomst. Det finns tillfälliga eftersläpningar på vissa industriella områden (t ex kemikalier och bilar), men de uppvägs av relativa framsteg på andra områden (t ex maskinverktyg, kärnkraftsindustri, satellitteknik, etc.). Här handlar det helt enkelt om lagen om ojämn utveckling som verkar inom alla industriländer. Det är inte en specifik brist hos det sovjetiska systemet.

Vi har lagt ner en hel del tid och utrymme på något som verkar vara en abstrakt teoretisk fråga. Men ämnet är grundläggande, och det avslöjar tydligt den verkliga anledningen till SLL:s haveri på det teoretiska området. Trotskij och Fjärde internationalen tillskrev alltid den sovjetiska ekonomins svagheter och brister till *den sovjetiska byråkratins specifika politik* – dess konservatism, girighet, inskränkta försvar av sina egna materiella privilegier, dess inneboende oförmåga att tillvarata arbetarklassens skapande förmåga för att gradvis lösa systemets bristande balans. Istället åberopar Varga faktiskt objektiva, ”oföränderliga” orsaker. SLL:s teori har gjort en fullständig kullerbytta. De började för att till varje pris bevisa att de ”pabloitiska revisionisterna kapitulerar för stalinismen”, och slutar med att föra fram ståndpunkter som i grund och botten *systematiskt urskuldar den sovjetiska byråkratins brott* mot den sovjetiska ekonomin!

Hur ska man annars tolka uttalanden som: ”den sovjetiska industrin är oförmögen [!] att omvandla jordbruket”; ”det sovjetiska jordbrukets permanenta kris och industrins eftersläpning förklaras av världsimperialismens tryck”; ”Sovjetunionen kunde inte på något harmoniskt sätt utveckla ekonomins olika branscher på grund av att landet var isolerat från den internationella arbetsdelningen”; etc., etc.? (SLL:s *Fourth International*, januari 1966, s 18-19.) Om alla dessa fruktansvärda kriser inte beror på byråkratisk misskötsel och byråkratins regim utan på objektiva omständigheter som att ”den internationella arbetsdelningen” styr, varför då anklaga Stalins politik med tvångskollektivisering av jordbruket (som vi naivt nog trodde låg bakom ”jordbrukets permanenta kris” i Sovjet, och inte ”den internationella arbetsdelningen”)? Varför då förbereda ett alternativt ekonomiskt program för ett pånyttfött Sovjetunionen under sovjetdemokrati? Om Varga har rätt borde man egentligen bara säga: ”Ni måste vänta på världsrevolutionen, och innan den äger rum är det oundvikligt att obalanserna kommer att öka.”

Trotsky hade en annan uppfattning. Han utvecklade ett program som siktade på att gradvis minska obalanserna.²³ Skillnaden mellan Trotskijs program och Vargas låtsaslärdade mystifieringar är skill-

23 “Bara genom en samverkan mellan den statliga planeringen, marknaden och sovjetdemokratien går det att uppnå en riktig inriktning av övergångsperiodens ekonomi. Även om det inte går att övervinna motsättningarna och obalanserna fullständigt på några år (det är en utopi!), så går det på detta, och bara detta, sätt att säkerställa en minskning av dem. Och med hjälp av det kan den proletära diktaturens materiella grund förstärkas tills dess en ny och segerrik revolution utvidgar den socialistiska planeringens omfattning och omvandlar systemet.” (Trotsky, [Den sovjetiska](#)

naden mellan revolutionär marxism och revisionism.

Men har man sagt "A" måste man säga "B". När man väl medger att utrikeshandel, och bara utrikeshandel, när det kommer till kritan är källan till varuproduktionen i Sovjetunionen, oberoende av produktionsförhållanden eller förhållanden mellan samhällskrafter inuti landet, då följer av det logiskt att utrikeshandel, och bara utrikeshandel, också kan återinföra kapitalism i Sovjetunionen. Ty varuproduktion är trots allt den kapitalistiska produktionens naturliga grogrund, eller hur? Och så läser vi dessa otroliga rader i SLL:s amerikanska anhängares lilla bulletin:

Eftersom Sovjetunionens produktivitet ligger långt under USA:s nivåer kan de sovjetiska arbetarnas produktion bara tävla direkt på världsmarknaden med hjälp av minskade sovjetiska reallöner och intensiva taktökningar i de fabriker som är indragna i produktion åt kapitalister. Det är precis fallet i Jugoslavien, där det program av "marknadpriser" och "vinstdelning", som utannonserades som ett sätt att öka de jugoslaviska arbetarnas materiella inkomster, har fått rakt motsatt effekt.

Än värre är, att när handeln mellan USA och Sovjetunionen ökar under en sådan ordning, så tenderar hela [!] planeringen av produktionen och strukturen för Sovjetblockets varuflöde mellan industrierna [kom ihåg att denna handel berör mindre än 0,7% av nationalinkomsten! – E.M.] bringas i samstämmighet med de sekelgamla säsongcykler som råder på den imperialistiska världsmarknaden. För det första tvingas den enskilda industri som inriktar sin produktion på den kapitalistiska marknaden anpassa sin produktion och lagercykel till kapitalistiskt bestämda leveransscheman. [Varför? Kan inte ett kompositionssystem utarbetas som även tar hänsyn till de sovjetiska konsumenternas och ekonomins behov? Kan inte leveranser till sovjetiska "köpare" automatiskt ökas när de kapitalistiska inköpen plötsligt minskar? Varför innebär utrikeshandel på något mystiskt sätt att den centrala planeringen försvinner? – E.M.] Eftersom dessa industriers produktion kräver råvaror och halvfabrikat, så tenderar de produktions- och marknadsföringscykler som är förhärskande i den imperialistiska världen [Alltså faktiskt redan tenderar! Och allt det på grund av att mindre än 0,7% av nationalinkomsten importeras från utvecklade kapitalistiska länder. – E.M.] att tränga in allt djupare i Sovjetblockets ekonomi och undergräva den nationella ekonomiska planeringen.

När handeln mellan USA och Sovjetunionen på detta sätt ökar, övergår kvantitativa rubbningar i Sovjetekonomin till att bli kvalitativa, som *till sist* [kursivering i original] riskerar att föra med sig *en amerikansk imperialistisk erövring av Sovjetunionen utan att avlossa ett enda skott* [min kursivering – E.M.] utom de skott som den sovjetiska armén och milisen skulle avlossa mot sovjetiska arbetare som protesterar mot detta avskyvärda förräderi. [Ej undertecknad artikel i *Bulletin of International Socialism*, New York, 14 februari 1966, redigerad av Tim Wohlforth.]

Revisionen av marxismen började med uppfattningen om en fredlig, gradvis väg från kapitalism till socialism, en uppfattning som Lenin och Trotskij kämpade mot under hela sina liv. I sin olycksaliga sektaristiska "kamp mot revisionismen" har SLL:s ledare nu nått punkten där de sjunger revisionismens gamla reformistiska melodi baklänges – de tror på möjligheten av en fredlig, gradvis övergång från en arbetarstat till kapitalism, "utan att avlossa ett enda skott". De olyckliga äventyrarna i teori har accepterat tron på gradvisa förändringar och borde egentligen ge sitt erkännande, om inte till Bernstein så åtminstone till ... Stalin!

[ekonomin i fara](#), på marxistarkiv.se, s 13.)

Om det var möjligt att minska obalanserna inom den sovjetiska industrin 1932, när Trotskij skrev dessa ord, varför är det då "objektivt omöjligt" att göra det inom den sovjetiska industrin 1966, som är oerhört mycket starkare och mer varierad, och där "den socialistiska planeringens omfattning" tack vare de nya och segerrika revolutioner som följde på Andra världskriget för övrigt är mycket större? Istället för att peka på den sovjetiska byråkratins reaktionärt nationalistiska politik, som har förhindrat en konsekvent internationell planering inom det "socialistiska lägret", förklarar Varga bort det som beror på byråkratien med att det ... beror på trycket från den kapitalistiska världsmarknaden!

Vi säger Stalin, för det var den store Stalin som först upptäckte möjligheten av en ”fredlig övergång från socialism till kapitalism”. Han snubblade på detta när han analyserade fallet Jugoslavien, och konstaterade att landet på något mystiskt sätt, utan någon förändring av sitt produktionssätt, hade förvandlats från ett ”socialistiskt” till ett ”kapitalistiskt” samhälle, och dessutom fascistiskt! I den store Stalins fotspår har den store Mao nu gjort en liknande upptäckt i fallet Sovjetunionen, där Chrusjtjov och hans gäng ”återupprättade kapitalismen” utan att någon märkte det på den tiden. Och nu har den store, men inte särskilt noggranne, Healy, en passande elev till dessa två läromästare, följt deras berömda väg – allt för ”kampen mot den pabloitiska revisionismen”! Är det inte anmärkningsvärt hur en sekt kan erbjuda sig själv som en objektiv lektion i teoriernas dialektiska rörelse!

Det som gör denna paradoxala händelseutveckling särskilt slående är det faktum att SLL så sent som 9 mars 1963 faktiskt tillrättavisade kineserna för precis samma tankar som de nu för fram – försiktigt i sin *Fourth International*, skamligt i *Bulletin of International Socialism*. Samma datum publicerade *The Newsletter* ett ”Uttalande från Socialist Labour Leagues Nationella verkställande kommitté” (daterat 28 februari 1963), som bland annat har följande att säga om tvistefrågan:

Samtidigt som de helt riktigt kritiserar många sidor av den jugoslaviska utrikespolitiken, misslyckas de att se eller ignorerar de medvetet den jugoslaviska revolutionens varaktiga landvinningar inom decentraliseringen av administrationen, planeringen av ekonomin och den samhälleliga ledningen av företagen. Införandet av marknadsförhållanden och principen om industriell lönsamhet utgör, inom ramen för ett statligt ägande och samhällelig ledning, inte en ny sorts kapitalism som kineserna påstår. Det är i själva verket ett välkommet avsteg från det administrativt och byråkratiskt centraliserade planeringssystem som råder i Sovjetunionen.
[Kursivering i original.]

Vi kan i allt väsentligt hålla med om dessa formuleringar (även om vi skulle vara lite mer kritiska mot den överdrivna ”decentralisering” och ”marknadsekonomi” som den jugoslaviska byråkratin införde för att stärka sin egen makt och privilegier) och skulle vilja föreslå att den tillämpas på frågan om utrikeshandel: en ökning av utrikeshandeln med kapitalistiska länder, inom ramen för ett statligt ägande av produktionsmedlen, en centralt planerad ekonomi och monopol på utrikeshandeln, utgör inte någon källa för återupprättande av kapitalismen, som Varga och Wohlforth felaktigt anser. I själva verket är det ett välkommet avsteg från det utopiska och reaktionära system för självförsörjning som Stalin införde, och som långt från att vara outhålligt för den socialistiska planeringen i Sovjetunionen gjorde det svårare och minskade dess tillväxttakt.²⁴

Nu måste ni välja, kamrater i SLL. Antingen var författarna till SLL:s nationella verkställande kommittés uttalande den 28 februari 1963 i själva verket dolda ”pabloitiska revisionister” i förbund med ärkeskurkarna Frank, Hansen, Maitan, Germain och Moreno, som konspirerar i ett fruktansvärt förräderi för att ”förråda den trotskistiska världsrörelsen” och ”hindra verkliga trotskister” som Varga och Wohlforth från att ”bygga Fjärde internationalen”, eller så är Varga och Wohlforth själva dumbommar – kanske harmlösa dumbommar, men hursomhelst revisionistiska dumbommar. Ni måste bestämma er, vänner. Ni kan inte både behålla kakan och äta den. Båda sidor av er självmotsägande ”teori” kan inte vara rätt på samma gång.

24 Det är därför Trotskij föreslog mer utrikeshandel och inte mindre. Enligt Vargas logik försökte han därmed göra den sovjetiska ekonomin mer beroende av världsmarknaden. Men kanske Trotskij trots allt bara fungerade som en ”agent för imperialismen” genom att föra fram ett så ”pabloitiskt revisionistiskt krav”?

11. SLL upprepar den tredje periodens stalinism

Vi har sett att SLL:s misstag inom politiken och teorin är rotade i dess karaktär som sekt, dvs. det tvång den känner att under alla omständigheter rättfärdiga att de har *skilt* sig från de revolutionära marxisternas allmänna rörelse, rättfärdiga sin *splittring* från Fjärde internationalen. Driven av detta motiv blir utarbetandet av teorin, av den politiska linjen, alltmer skilt från en objektiv analys av verkligheten och alltmer underordnad självrettfärdigandet. När sekten blir ett mål i sig själv, faller den offer för ett fenomen som sedan länge kännetecknar religionen, och som, vilket Marx konstaterade, under kapitalismen sprider sig till de ekonomiska och samhällseliga förhållandena i allmänhet, inklusive det politiska området – nämligen fenomenet *förtingligande*, *fetischism*. SLL:s ledare gör ”kampen mot revisionismen” till en fetisch, utvecklar tankar i enlighet med snäva fraktionella mål, och rycks med av logiken i sin ideologiska produktion och vidgar ännu mer klyftan mellan sina egna behov som sekt och klasskampens objektiva behov. ”Varenda sekt är i själva verket religiös”, skrev Marx till Schweitzer (13 oktober 1868). Trots de allra bästa avsikter skapar således ”kämparna mot revisionism” teorier som alltmer närmar sig en öppen revisionism. Sekten fångas i en process som den inte förstår eller ens kan föreställa sig – den rör sig allt längre från sina ursprungliga syften och mål. Ingenstans syns detta tydligare än i dess eget hemland, England.

SLL är till stor del ett resultat av den ursprungliga Healytendensen i den brittiska trotskistiska rörelsen. Denna tendens sökte och hittade sin särprägel (och historiska värde) genom en konstant och konsekvent kamp för att bryta den brittiska trotskistiska rörelsen ur sin isolering och i riktning mot Labourpartiet, som – till skillnad från alla andra länder med en socialdemokratisk massrörelse – fortfarande har den överväldigande majoriteten av den organiserade brittiska arbetarklassens respekt och lojalitet, och i högre grad än någonsin tidigare. Under loppet av denna kamp etablerade den sig som en gedigen tendens i Labourpartiet, och hade ett avgörande inflytande i veckotidningen *Socialist Outlook*, som när den förbjöds av Labourpartiets byråkrati stöddes av mer än två miljoner organiserade brittiska arbetare.²⁵

När den sovjetiska byråkratin brutalt förtryckte den ungerska revolutionen 1956, bröt det ut en omfattande revolt i det brittiska kommunistpartiet, i synnerhet bland dess intellektuella och studenter, varav hundratals anslöt sig till Healys tendens. När ungdomen till sist blev den första delen av den brittiska Labourrörelsen att radikaliseras, och i början av 1960-talet kraftfullt gick mot Labour- och fackföreningsledningen, erövrade unga kämpar runt tidningen *Keep Left*, som var sympatiskt inställda till SLL, ledarskapet i *Young Socialists*, och som svar på Labourledningens repressalier ledde bort hundratals av dem från Labourpartiet i riktning mot en oberoende ungdomsorganisation. Idag bekräftar Healy öppenhjärtigt denna brytning med Labourpartiet. I en rapport till SLL:s åttonde kongress sa han, enligt *The Newsletter* (4 juni 1966): ”Vi har lyckats behålla ungdomen och vunnit över dem från Labourpartiet...”

Om det ska göras en balansräkning över denna utveckling är två slutsatser oundvikliga. För det första att Healys tendens under de senaste 10 åren otvivelaktigt hade de största möjligheterna till en

25 Under många år tillämpade de belgiska trotskisterna en liknande politik i det belgiska socialistpartiet. De kritiserades hårt av SLL för att göra exakt samma sak som Healy förespråkade och praktiserade i nästan 15 år. När SP-byråkratin förbjöd tidningen *La Gauche*, där de spelade en viktig roll, röstade nästan 20% av SP-kongressens delegater mot förbudet. Men när ungsocialisternas tidning *Keep Left* förbjöds av Labourpartiets högkvarter, lyckades de inte få något större stöd för sitt försvar i Labourpartiet, så mycket hade SLL och dess anhängare fjärrmat gräsrotterna med sin sekteristiska taktik och språkbruk.

snabb tillväxt som under denna period stod öppna för den europeiska trotskismen; och för det andra att större delen av dessa möjligheter har kastats bort. Det är få gamla kadrer i Healys tendens som fortfarande är medlemmar i SLL. Av de hundratals kommunistmedlemmar som vanns över 1957 är knappt ett dussintal fortfarande kvar. *The Newsletters* ursprungliga redaktör tillhör inte dessa. SLL:s första ordförande är nu "hedersanarkist" i konungens etablissemang. Ordföranden som kom efter honom förblev revolutionär men lämnade också organisationen. Det är tveksamt om SLL idag är lika stark som under sitt första år, vid tiden för "Arbetarförsamlingen". Organisationen är förvisso inte mycket större. Förluster i hundratals har mer eller mindre helt uppvägt framstegen.²⁶

För att uppnå dessa framsteg tvingades SLL:s ledare å andra sidan göra en fullständig helomvändning och hamna på precis motsatt ytterlighet från den ståndpunkt som Healys tendens hade kämpat för i så många år. Vid Labourpartiets konferens 1965, då kampen mot inkomstpolitiken, mot att fackföreningarna underställdes staten och mot Wilsons skamliga samarbete under USA-imperialismens aggressionskrig mot den vietnamesiska revolutionen, började på allvar, var SLL iögonfallande tyst. De begränsade sig till att visa upp några få hundra vilseledda ungdomar *utanför* konferenssalen – precis samma upptåg som Healy hade drivit med i årtal. Vid konferensen 1966 hade de inte så mycket mer än 1965. Händelserna hade vederlagt deras skryt om att "komma in i Labourpartiet i större antal" än de som hade uteslutits. Just när debatten i Labourpartiet har börjat ta fart, när starka fackföreningar börjar bli inblandade, när sjömannens strejk skapade en första fråga kring vilken det gick att samla en bredare opposition, var SLL helt isolerad från det som pågick i Labourpartiet.

Det beror först och främst på SLL:s interna regim, som är en av orsakerna till att de ständigt förlorar ledande kadrer, till den högsta omsättningen av medlemmar som ett parti som kallar sig "trotskistiskt" någonsin har haft. Vi behöver inte uppehålla oss vid detta inte så tilltalande ämne. Det räcker att peka på de pajaserier som pågick vid SLL:s olyckliga "internationella konferens", och nu har blottlagts och kommenterats av två grupper deltagare. (Se broschyren *Healy "återuppbygger" Fjärde internationalen*.) Ingen traditionell trotskistisk organisation skulle någonsin tolerera den byråkratism och monolitism som SLL-ledarna är så stolta över. En sekts organisatoriska metoder kompletterar på ett symmetriskt sätt dess sekteristiska politik!²⁷

Men SLL:s ökande isolering beror framförallt på dess felaktiga politik. Healys tendens började med en tydlig uppfattning om hur man skulle bygga en revolutionär massvänster i Labourpartiet. Idag har den i tysthet övergivit denna uppfattning, utan någon självkritik och utan att öppet ersätta den med en annan. Ju mer den verkar bortse från de konkreta sätten och medlen för att bygga ett revolutionärt ledarskap, desto mer högljutt ropar den om behovet att bygga ett sådant ledarskap.

26 Med tanke på dessa meriter ser Healys besatthet av splittringar i Fjärde internationalen, oavsett hur små, som han alla beskriver som ett "resultat av revisionism", ganska löjlig ut, och den påminner en om den gamla bibliska berättelsen om grandet och bjälken.

27 *The Newsletter* erbjöd två groteska exempel på organisatorisk sekterism. Den publicerade ett foto av Lenin med rubriken: "Han krossade sina fiender!" För Healy och company är antagligen oktoberrevolutionens seger, uppbygget av sovjetstaten, skapandet av Tredje internationalen, uppbygget av bolsjevikpartiet, skrivandet av *Stat och revolution*, bara små landvinningar jämfört med denna stora landvinning: "krossandet" av ens fraktionsfiender. Vid SLL:s årliga konferens 1966 var salen dekorerad med följande banderoll: "LEO TROTSKIJS SISTA ORD: "... JAG ÄR SÄKER PÅ ... FJÄRDE INTERNATIONALENS SEGER... GÅ FRAMÅT. DET BETYDER – FRAMÅT MOT EN TROTSKISTISK DAGSTIDNING." I sin blinda organisatoriska sekterism ser uppenbarligen inte Healy någon skillnad mellan världen och Storbritannien, och mellan proletariats seger och att grunda en liten dagstidning, något som det brittiska kommunistpartiet har publicerat i 30 år. Det är ett slående bevis på hur healyiterna har omvandlat begreppet parti bygge som ett medel för att göra det möjligt för arbetarklassen att störta kapitalismen till ett mål i sig själv. De har fallit offer för förtingligande, en tendens som främjas av varuproduktionen.

Men avsaknaden av en ny, tydligt uttalad uppfattning om hur man ska bygga ett revolutionärt massparti i Storbritannien innebär inte att det inte finns någon uppfattning kring vilken aktiviteten bedrivs, en aktivitet som pragmatiskt uttrycker en åsikt som varken är tydligt formulerad eller helt genomtänkt. I själva verket agerar SLL som om de uttrycker samma uppfattning som den ”tredje periodens” stalinism, alltså att det går att bygga ett revolutionärt ledarskap, *inte inifrån* Labourpartiet utan *utanför* det, genom att systematiskt ingripa mot det från utsidan och delta i arbetarkamp och samla ihop arbetare som har blivit desillusionerade över det officiella ledarskapet (vilket är helt berättigat) och med den officiella organisationen (vilket är mycket mindre berättigat så länge 95% av arbetarna fortfarande håller fast vid organisationen).

Den ”tredje periodens” stalinism representerade den mest sekteristiska politiken i de kapitalistiska länderna i väst. Det var helt logiskt att SLL, som har omvandlat sig till en sekt, skulle röra sig i riktning mot en sådan politik. Det kan med tanke på Healytendensens historiska ursprung också röra sig om en politisk återgång. Den uppstod i en organisation vid namn Arbetarnas internationella förbund, en splittring från kommunistpartiet som egentligen aldrig bröt med den tredje periodens politik, utan bara gick mot stalinismen när kommunistpartiets ledning 1935 övergick från tredje periodens ultravänsteristiska taktik till den ultraopportunistiska ”folkfrontspolitiken”. När Healy bröt med Fjärde internationalen tenderade han således ganska naturligt att återgå till sin ultravänsteristiska barndom, en process under vilken han fick aktiv hjälp från en del av de ”röda professorer” som anslöt sig till SLL under perioden efter [sovjetiska kommunistpartiets] tjugonde kongress och kväsandet av den ungerska revolutionen.

En sådan politik har utan tvekan en tillfällig lockelse för radikal ungdom, speciellt under det första skedet av deras revolutionära skolning och i synnerhet när det, som i fallet SLL, kombineras med en hög aktivism och hängivenhet till organisationen. Engels konstaterade för längesedan, i sitt brev till Bebel den 20 juni 1873, att ”en sekt måste få ett drag av fanatism, som gör att den särskilt inom områden där den utgör någonting relativt nytt ... kan skörda tillfälliga framgångar som är svårare att vinna för Ert parti, vilket utan några spännande sekteristiska egenheter helt enkelt företräder den verkliga arbetarrörelsen. Men en följd av detta är också att fanatismen inte blir så långlivad.” (Engels, [Brev till Bebel](#), 20 juni 1873, på marxists.org. Kursivering i original.)

Denna beskrivning passar SLL som handen i handsken! Ty det tar verkligen inte lång tid för unga kämpar och aktivister att upptäcka hur denna aktivism i grunden är steril och inte syftar till en riktig syn på och uppfattning om uppbygget av ett revolutionärt massparti. De mer kritiska delarna kommer att fundera på att det ”största” språng framåt som SLL lovar sina medlemmar – att ge ut en trotskistisk dagstidning (något som fortfarande återstår att förverkliga) – trots allt bara är en uppprepning 30 år senare av det som kommunistpartiet gjorde för länge sedan, men utan att därmed lyckas förändra den brittiska arbetarrörelsens reformistiska ledarskap. Vad gäller ett annat skrytsamt löfte som inte har uppfyllts (”Vi kommer att vara 5.000 ungdomar nästa år”), så skulle det, även om det hade visat sig bli sant, ändå bara ha varit en bråkdel av vad Ungkommunisterna hade när den var som störst, utan att på minsta sätt förändra styrkeförhållandena i den brittiska arbetarrörelsen. I själva verket är hela uppfattningen att bygga ett revolutionärt massparti genom att börja med några hundra medlemmar och sedan en och en *individuellt* rekrytera medlemskapet skrattretande. Healy brukade känna till detta: *vad anser han om det idag?*

SLL:s ultravänsteristiska tredje-perioden-liknande politik är på många områden väldigt uttalad. Det

räcker med några exempel för att slå fast detta. *The Newsletter* ägnade en hel serie långa artiklar åt den tyska fascismens uppkomst på 1930-talet för att göra vissa liknelser med den engelska scenen idag (numren den 2 maj 1964, 9 maj 1964, 28 november 1984, 12 december 1964, 12 februari 1965, 20 februari 1965). I dessa artiklar analyseras de socialdemokratiska och stalinistiska byråkratiernas misstag och brott i Tyskland mer eller mindre korrekt. Men de skapar illusionen att ett nytt revolutionärt ledarskap, som Young Socialists, skulle kunna ”ena arbetarklassen”, utan att ta hänsyn till dess organisatoriska lojalitet med sitt traditionella parti, Labourpartiet. I de tusentals rader som dessa artiklar består av finns det faktiskt bara en enda hänvisning – och en mycket förvirrad sådan!²⁸ – i en underordnad mening under frågan om en *enhetsfront* mellan kommunistpartiet och socialistpartiet som en nödvändig förutsättning för en seger över fascismen, vilket var Trotskijs centrala ledmotiv i hans oupphörliga politiska kampanj under de ödesdigra åren 1930-1933. Det är ingen slump: den tredje periodens stalinism var som bekant mot en ”enhetsfront uppifrån med de socialdemokratiska ledarna, arbetarklassens förrädare”.

Det går att se hur långt Healy har gått under återgången till den ”tredje periodens” sekterism i hans artikel om fackföreningskongressen 1966, där förhandlingarna dominerades av kampen mellan de som stödde Wilsons åtgärder för att frysa lönerna och de som var mot dem. Det har inte med saken att göra om högerbyråkraterna föredrog Cousins, som ledde vänstern under motståndet mot lönefrysning, eller inte. Saken är den att han genom att gå mot frysandet av lönerna, oavsett om det är på ett förvirrat sätt, uttrycker miljontals brittiska arbetare klasskänslor och deras motstånd mot Wilsons skamliga utnyttjande av statsapparaten mot arbetarklassen.

Istället för att erbjuda Cousins en enhetsfront under kampen mot åtgärderna mot lönefrysning skrev Healy: ”Socialist Labour League säger att båda tendenserna hjälper varandra för att undvika de verkliga frågorna. I själva verket förräder båda två arbetarklassen.” (*The Newsletter*, 17 september 1966.) Långt från att på ett effektivt sätt kämpa mot fackföreningsbyråkratin hjälper Healy bara Cousins och company att behålla kontrollen över den brittiska arbetarklassens mer framskridna delar. Därmed avslöjar han oavsiktligt att han inte förstår enhetsfrontstaktikens ABC, som Trotskij så tidigt som 1922 förklarade för de franska kommunisterna på följande sätt:

Enhetsfronten förutsätter följaktligen vår beredvillighet, inom vissa gränser och i bestämda frågor, att i praktiken sätta våra aktioner i korrelation till de reformistiska organisationerna, i den grad som de senare ännu idag uttrycker viljan hos viktiga delar av det stridsutrustade proletariet.

Men, när allt kommer omkring, splittrades vi inte med dem? Ja, därför att vi är oense med dem i arbetarrörelsens grundläggande frågor.

Och ändå söker vi enhet med dem? Ja, i alla fall där massorna som följer dem är villiga att kasta sig in i gemensam kamp med de massor som följer oss och då de, reformisterna, i en större eller mindre grad tvingas att bli ett instrument för denna kamp...

Men det är nödvändigt att de kämpande massorna alltid ges möjligheten att övertyga sig själva om att icke-uppnåendet av aktionsenheten inte berodde på vår formalistiska oförsonlighet utan på bristen på verklig kampvilja hos reformisterna...

28 Peter Arnold skriver: ”Istället för att förena arbetarklassen och småbourgeoisien, och ingå enhetsfronter med socialdemokraterna för att avslöja nazisterna, bidrog de (kommunisterna) bara till demoraliseringen av klassen genom att splittra den ännu mer.” (*Newsletter*, 12 december 1964.) I själva verket kunde inte kommunistpartiet ensamt ena arbetarklassen, och absolut inte förena arbetarklassen och småbourgeoisien. Dess uppgift var inte att ingå ”enhetsfronter med socialdemokraterna” utan att erbjuda det socialdemokratiska partiet en enhetsfront (det är just skillnaden mellan tredje periodens stalinism och trotskismen!). Målet för en sådan enhetsfront var inte bara att ”avslöja nazisterna” utan istället att kämpa mot dem, krossa dem och på grundval av detta krossande säkerställa arbetarklassens uppror för ett socialistiskt Tyskland.

Det är möjligt att i denna politik se ett närmande till reformisterna endast från en journalists ståndpunkt, som tror att han gör sig av med reformismen genom att ritualistiskt kritisera den utan att någonsin lämna sitt redaktionskontor och som är rädd att stöta samman med reformisterna inför arbetarmassornas ögon och ge de senare en möjlighet att värdera kommunisten och reformisten på jämbördigt plan i masskampen. ([Om enhetsfronten](#), på marxistarkiv.se, s 3-4.)

Trotskijs beskrivning av sekteristen passar perfekt på Healy – under förutsättning att ordet ”redaktionskontor” byts ut mot ”tryckeri”.

I en ledare som ägnades åt de då nära förestående allmänna valen inlät sig *The Newsletter*, under en skrikig (och motsägelsefull) rubrik ”Labour till makten!”, på följande typiska tredje-perioden-skryt:

... högern fördömde [Socialist Labour] League direkt när det bildades.

Sedan dess har de gjort sitt bästa för att förfölja och utesluta våra medlemmar och anhängare från Labourpartiet.

Lyckligtvis har de inte lyckats hindra vår organisation från att bli starkare och starkare, tills den idag har ett avgörande [!] inflytande inom arbetarrörelsens led. (The Newsletter, 21 mars 1964. Kursivering i original.)

Om SLL verkligen hade ett ”avgörande” inflytande inom arbetarrörelsens led, så skulle det vara kriminellt att eftersträva seger för ett Labourparti under Wilsons förrädiska ledning. Den riktiga parollen då vore: ”SLL till makten!” Om SLL:s inflytande var så stort som *The Newsletter* skröt den 21 mars 1964, då skulle man vara tvungen att dra slutsatsen att alla de fruktansvärda slag mot den brittiska arbetarklassen som kommit från arbetarrörelsens högkvarter sedan Wilson kom till makten till stor del måste vara SLL:s fel. Lyckligtvis för SLL är dess påståenden lite överdrivna, dess inflytande är litet och marginellt, och av den anledningen har de egentligen inget ansvar för de nederlag som har drabbat de brittiska arbetarna under Wilson.

De mindre rubriker som sitter utspridda runt huvudbanderollen i samma nummer understryker tredje-perioden-inriktningen: ”Att vara med arbetarklassen är att bygga det revolutionära partiet – Socialist Labour Leagues kongress kräver: LABOUR TILL MAKTEN! Kämpa för en socialistisk politik.” Allt är upp och ner i denna ultravänsteristiska fantasi från Alice i Underlandet.

Det som skulle ha sagts (och inte i en rubrik) var: för att bygga ett revolutionärt parti måste man vara med arbetarklassen, och eftersom arbetarklassen är med Labour går det inte att låta bli att kräva Labour till makten, oavsett hur icke-socialistisk den nuvarande ledningens politik är.

Ledarens slutsats är ännu mer ultravänsteristisk: ”Arbetarklassens öde beror på uppbygget av Socialist Labour League som det framtida revolutionära masspartiet.” Tyvärr avslöjas inte hemligheten hur detta ska gå till så länge arbetarklassen är kvar i Labourpartiet.

I samma nummer läser vi ultravänsteristiskt nonsens som: ”Det måste upprättas kommittéer för nationalisering i alla de stora industrierna och de måste ställa tydliga krav på Labourregeringen.” Var finns dessa ”kommittéer” idag, två år senare? ”Hyresgästkommittéer och även arbetarkommittéer inom skolan kommer att behöva undersöka hela [!] nätverket av regeringsfinanser och relationer med de privata företagen.” Ett sådant språk är anpassat till en förrevolutionär situation, och var givetvis helt olämpligt i Storbritannien 1964, där arbetarklassens överväldigande majoritet fortfarande hade förtroende för Wilson, och inte var beredd att bilda sådana kommittéer i Labourpartiet, för att inte tala om utanför det.

Det är sant att SLL-ledarna, när de minns en del av det de lärde sig tidigare, verkligen uppmanar till kamp för en socialistisk politik och ett nytt socialistiskt ledarskap i Labourpartiet. Men det är bara ännu mer motsägelsefullt. Ty hur kan de avancerade brittiska arbetarna på en och samma gång tro att det är nödvändigt att bygga ett ”alternativt ledarskap” *inuti* Labourpartiet – och att ”den brittiska arbetarklassens enda alternativa ledarskap är Socialist Labour League” utanför Labourpartiet – som *The Newsletter* så ofta hävdar?

Det handlar inte om att vara ”vänligare” eller ”strängare” mot Labourpartiets byråkrati: tvärtom! Det handlar om hur man på ett effektivt sätt ska kämpa mot kapitalistklassens destruktiva ställföreträdande grupp bland arbetarna, *hur man faktiskt ska bryta deras grepp om den brittiska arbetarklassen*. Idag, efter 18 månader med den nya Labourregeringen, kan vi säga att SLL, som ett resultat av sin ultravänsteristiska tredje-perioden-taktik, missar en historisk möjlighet att organisera och leda hundratusentals fackföreningsaktivister och medlemmar i Labourpartiet i deras organisation mot Wilson. Istället nöjer sig SLL med att leda demonstrationer med några hundra ungdomar, utanför Labourpartiet.

12. ”Trotskismen i ett land”?

SLL:s politiska och organisatoriska avvikelser från marxismen och förfall till en sekt beror i grund och botten på att den har brutit med Fjärde internationalen. SLL:s främsta bekymmer, dess grundläggande politiska intresse, som överskuggar dess intresse av den revolutionära rörelsens objektiva behov i Storbritannien och på andra ställen, har blivit att rättfärdiga denna splittring och därmed rättfärdiga sin existens som sekt. Varje bokslut av SLL:s politiska och organisatoriska utveckling kulminerar därför logiskt i ett bokslut över dess relationer med Fjärde internationalen. Och ingenstans framstår dess sekteristiska förfall så tydligt som kring denna för revolutionära marxister avgörande fråga.

SLL säger sig tala i ”Fjärde internationalens Internationella kommittés” namn. Men det är en dubbel bluff. För det första: 1963 beslutade en stor majoritet av den Internationella kommittén, som bildades under fraktionskampen 1953-1954 som ledde till en splittring i Fjärde internationalen, att delta i återföreningskongressen tillsammans med de styrkor som mellan 1954 och 1962 hade representerats av den Internationella exekutivkommittén. Av de åtta sektioner som var med i Internationella kommittén gick sex med på att delta i återföreningskongressen och godkänna de dokument som antogs vid detta möte, och bekräftade därmed den sammanslagning som ägde rum, och som under perioden efter det har stärkts. Bara två grupper som tillhörde Internationella kommittén, den brittiska och den franska, vägrade delta i återföreningskongressen och under sammanslagningen, och bröt därmed medvetet från den förenade Fjärde internationalen. Därefter upprättade SLL och deras franska allierade en stympad ”Internationell kommitté”, och hoppades kunna dra fördel av den förvirring som det kunde skapa.

Men konfiskeringen av beteckningen ”Fjärde internationalens internationella kommitté” är också en politisk bluff. Ty den upphörde aldrig att agera som en tendens eller organiserad fraktion *inuti* den trotskistiska rörelsen från det den bildades ända fram till återföreningskongressen. Den beslutade aldrig att lansera sig som en särskild organisation, skild och fristående från den organiserade Fjärde internationalen.

Den ville återförenas med den andra trotskistiska fraktionen runt Internationella exekutivkommittén – under förutsättning att den fick vissa organisatoriska garantier och att vissa politiska villkor uppfylldes. Så tidigt som 1957 angav den dessa garantier och villkor. SLL:s ledare och deras franska fraktionella allierade har fullständigt vänt på denna principiella linje och försökt organisera en separat organisation, vars aktivitet i allt väsentligt består av en envis och ytterst sekteristisk kamp *mot* den trotskistiska världsrörelsen.

SLL:s ledare vägrade delta i Fjärde internationalens återförening under förevändning att kongressen inte hade förberetts med en lång och principiell politisk diskussion. De låtsades att de ville ha just en sådan diskussion, och säger tvetydigt:

Syftet med dessa diskussioner skulle vara att organisera en internationell kongress där den Internationella kommitténs styrkor och pabloiterna skulle kunna lägga fram sina olika åsikter på ett sätt som skulle hjälpa till att tydliggöra den internationella rörelsen. (*The Newsletter*, 22 augusti 1964.)

Ett officiellt uttalande som Socialist Labour League utfärdade vid dess konferens 1964 sa uttryckligen att de var för ”ett principiellt enande av den trotskistiska världsrörelsen...” (Se Healys tidskrift *Fourth International*, vol 2, nr 1, sommar 1965, s 39.)

När det belgiska socialistpartiets vänster sex månader senare, tvärtemot SLL:s ”förutsägelser”, efter en kamp in i det sista och långt från att ”kapitulera för reformismen” i själva verket uteslöts ur detta parti, undertecknade redaktionen på *The Newsletter* i sin utgåva den 6 februari 1954 ett ”Öppet brev” riktat till Fjärde internationalens förenade sekretariat, och uppmanade det att inte kasta bort ”en värdefull möjlighet att nå en principiell överenskommelse med Socialist Labour League. . .”

Men medan SLL-ledarna låtsades eftersträva en ”diskussion”, en gemensam konferens, en principiell överenskommelse, och efter en period till och med en återförening med den trotskistiska världsrörelsen, kastade de *på samma gång* mängder av glåpord och förtal mot den! I *The Newsletter* från den 28 mars 1964 talar de om det förenade sekretariatet ”och dess transatlantiska allierade” som en ”reformistisk och småborgerligt liberal ... sekt”, folk som har ”sålt sin revolutionära bördsrätt för en gnutta respektabilitet”, och som ”förolämpar den ’revolutionära socialismens’ ärofulla namn”.

Fjärde internationalens ledande medlemmar betecknas som ”arbetarklassens fiender [som] hjälpte till att förråda tusentals ceylonesiska och indisk arbetare och bönder...” (*The Newsletter*, 15 augusti 1964.)

Socialist Workers Party, som av reaktionär lagstiftning är förhindrat att ansluta sig till Fjärde internationalen, men som politiskt fullständigt solidariserar sig med den återförenade trotskistiska världsrörelsen, karakteriseras på följande sätt: ”SWP kan inte längre anses vara en trotskistisk organisation. Dess ledarskap är i själva verket lika politiskt förstört som N M Perera och hans vänners ledarskap, som nu har blivit anhängare till imperialismen.” (*The Newsletter*, 29 augusti 1964.) Och augustinumret av tidskriften som uppträder under den stulna beteckningen *Fourth International*, säger att ”de pabloitiska revisionisternas hycklade internationalism slutar med att aktivt hjälpa imperialismen”. (Sid 59.)

Uppenbarligen är något fel här. Man inlåter sig inte på gemensamma konferenser med ”arbetarklassens fiender” för att överväga att förenas med dem. Ortodoxa trotskister strävar inte efter en

principiell överenskommelse med en ”reformistisk och småborgerligt liberal ... sekt”. Hela denna SLL:s kluvna inställning till den trotskistiska världsrörelsen var helt igenom principiös, en manöver vars syfte var att iscensätta en ännu större splittring. När bluffen avslöjades, när ingen gick i fällan, när den hotade att fånga de principiösa manövrerarna själva – slog de hastigt till reträtt, och idag förkunnar SLL:s tidskrift *Fourth International* skamlöst: ”Vi diskuterar inte med revisionisterna. Fjärde internationalens program är oförenligt med revisionisternas övergripande ståndpunkter och verksamhet. I klasskampen står vi inte på samma sida av barriaderna. Det betyder bland annat att vi inte har något behov att rättfärdiga någon av våra ståndpunkter under en debatt med dessa personer.” (April 1966, s 69.) Deras bedrägliga ”internationella konferens” 1966 sa samma sak.²⁹ Det är helt uppenbart att deras vädjan om en ”diskussion” ända från början bara var en bluff, och att *SLL-ledarna i verkligheten medvetet och avsiktligt försökte splittra den trotskistiska världsrörelsen*. För vilken samhällskraft är de ett omedvetet verktyg? Vilken samhällskraft är intresserad av att försvaga Fjärde internationalen med orättfärdiga och principiösa splittringar?

Vad gäller oss, så har vi samma principiella ståndpunkt som vi alltid har haft i frågan om internationell enhet. Alla som betraktar sig som trotskister och accepterar rörelsens övergripande program och principer kan och borde förenas i en enda international – på villkor att de är överens om att internationalen måste fungera som en verklig *organisation*. De enda regler som gör det möjligt för en revolutionär organisation att fungera effektivt är den demokratiska centralismen: fullständig frihet att diskutera demokratiskt *inuti* rörelsen; total aktionsenhet *utanför* rörelsen, på grundval av majoritetsbeslut. Bara på detta sätt kan en organisation kombinera yttrandefrihet för minoritetsströmningar med verkligt enad aktivitet i klasskampen. Alla andra uppfattningar om den internationella organisationen nedvärderar den till en internationell postlåda. Och, som Trotskij argumenterade under de 10 sista åren av sitt liv är skillnaden mellan dessa två uppfattningar om internationalen idag den viktigaste skiljelinjen mellan bolsjeviker och centrister.

Fraktioner som bryter med Fjärde internationalen uttrycker med denna handling i själva verket åsikten att deras egen ”speciella” sorts taktik eller ”särskilda” analys är mycket viktigare än att bygga rörelsen på basis av ett korrekt program – en *historisk* uppgift som ska genomföras under en hel *historisk* period, och säkerligen inte kommer att bero på den ena eller andra särskilda betoningen i det ena eller andra speciella landet. Det är därför ett sådant agerande är *organisatorisk sekterism*, blind fraktionism, den grundläggande barnsjukdom som Lenin diagnosticerade. En förståelse av vilken skadlig karaktär en sådan sekterism och fraktionism har måste vara en del av medlem-

29 “Revisionismen delar upp revolutionen i de utvecklade länderna, den ’koloniala revolutionen’ och den politiska revolutionen i arbetarstaterna i skilda sektorer, och är en *mycket viktig täckmantel för kapitalisternas makt över arbetarrörelsen* och för att hindra uppbygget av revolutionära partier. Denna revisionism uttrycks speciellt i Fjärde internationalens självutnämnda förenade sekretariats teori och praktik...” (SLL:s *Fourth International*, augusti 1966, s 116. Kursivering tillagd.)

Författarna till denna resolution glömmar ganska dåligt bort att Trotskij i *Övergångsprogrammet* också utarbetade ”separata program” för de imperialistiska ländernas, underutvecklade ländernas och Sovjetunionens ”skilda sektorer”. Orsaken är helt enkelt att de historiska uppgifter som dessa tre revolutioner står inför är olika. Bara personer som saknar den mest elementära förståelse av dialektiken kan hävda att Fjärde internationalen, när den följer Trotskijns åtskillnad som fortfarande är sann för dagens värld, var skyldig till att ”bryta upp” världrevolutionen i särskilda ”sektorer”. Som dokumentet ”Världsrevolutionens dynamik idag” (som antogs vid Fjärde internationalens återföreningskongress 1963) noggrant förklarade, kommer världrevolutionens *enhet* att vara ett resultat av proletariatets förmåga att lösa de distinkta uppgifterna för den koloniala revolutionen, den politiska revolutionen i de degenererade och deformerade arbetarstaterna och den proletära revolutionen i de imperialistiska länderna, eftersom dessa revolutioner växelverkar med varandra. Men Healy och company resonerar fortfarande på det larviga sätt där enhet kombinerad med olikhet är ”otänkbar”.

marnas och sympatisörernas grundläggande skolning i internationalens samtliga sektioner.

Vi tycker inte om splittringar. Men om sådana splittringar är skadliga för den trotskistiska världsrörelsen, så är de ödesdigra för de grupper som inlåter sig på dem. Åtskilda från internationalen är det omöjligt för dem att vidmakthålla en riktig politisk inriktning, en korrekt analys av utvecklingen av situationen i världen och av de revolutionära marxisternas uppgifter. När det kommer till kritan kan bara revolutionära aktioner pröva en revolutionär teori, den revolutionära sanningens kriterium. Utan en internationell organisation av trotskistiska kadrer och kämpar, som i alla de viktigaste länderna i världen i handling testat och prövat den politiska analysens grundläggande delar, blir det allt svårare att på ett riktigt sätt förstå den internationella situationen och dess ständiga förändringar. Då ersätts oundvikligen en verkligt marxistisk analys av världssituationen med upprepade plattityder eller hastigt hopsatta tidningsklipp. Det dystra resultatet av detta går att se i SLL:s ”utveckling av teorin”.

Trotskismen är den internationella socialismens högsta uttryck. Under hela sin existens har den trotskistiska världsrörelsen kämpat mot all sorts nationalistiska avvikelser. Men på den lilla ön Storbritannien finns det idag personer som kallar sig ”ortodoxa trotskister”, men ändå lugnt tänker sig att ”bygga trotskismen i ett land” med hjälp av en annan organisation i Frankrike och några enskilda anhängare på två eller tre andra ställen, i motsättning till den organiserade trotskistiska rörelsen i 40 länder! Detta antagande har uppstått ur den trångsynthet och nationella isolering som alltid har varit en av den brittiska vänsterns grundläggande svagheter, och är så orimligt att SLL skamligt måste dölja det bakom den falska fronten med en ”internationell kommitté” som ska ”återuppbygga” Fjärde internationalen. Men den bedrägliga ”internationella konferensen” i april 1966 har nu avslöjat bluffen.³⁰ Ni ”återuppbygger” inte en internationell rörelse, kamrater i SLL. Ni är bara upptagna med att försöka bygga ”trotskismen i ett land”, ett projekt som är lika absurt som er stora ledares andra dödfödda idé: att ”krossa” Fjärde internationalen!

SLL har många unga, aktiva och lovande aktivister i sina led. Efter några års aktivism har de i allmänhet en benägenhet att bli desillusionerade och gå förlorade för rörelsen. Deras dåliga erfarenheter av SLL vänder dem mot trotskism i allmänhet. Det finns hundratals sådana personer idag i hela Storbritannien. Det är speciellt för att skola dessa kamrater som vi har skrivit denna broschyr, för att visa dem trotskismens verkliga ansikte i motsats till SLL:s inte särskilt attraktiva uppsyn.

För dem, och än mer för de hundratals fina unga kämpar i SLL som har vilseletts och felskolats i en anda av blind fraktionellism och sekterism som är motsatsen till revolutionär marxism, återstår bara ett val: antingen fortsätta på sektens väg, en väg som leder till ett alltmer uttalat politiskt och organisatoriskt förfall, eller hitta vägen tillbaka till Fjärde internationalen!

30 Vid denna konferens lade Lambert, Healys franska bundsförvant, fram en motion vars innebörd var, att även om demokratisk centralism ”i princip” är nödvändig, så kan den ännu inte tillämpas i praktiken. Motionen antogs. Inte ens Lambert, Healys enda internationella allierade med några som helst anhängare, vill underkasta sig Healys disciplin...